

I.

1. Paczków. 2. Pacyna. 3. Pa-
newnik. - 4. Poniowy. - 5. Pawłów Rac.
6. Pawłów-Bielix. 7. Pawłowice. - 8. Pawon-
ków. - 9. Pławnowice. - 10. Pniew. - 11. Pod-
lesie. - 12. Pogrzebień. - 13. Pokój. - 14. Po-
Przymica. - 15. Potomia. - 16. Piotro-
awice.

Paczków.

Rekopisv

R 751 III / 15

1. Paczków.

1748r. Proboszcz i dziekan, ks. Jan Maurycy Strachwick w Paczkowie był równocześnie od r. 1743 kanonikiem we Wrocławiu w kapitule katedralnej.

Kościół parafialny poświęcony rci św. Jana Ewangelisty jest zbudowany w gotyckim stylu, i był pod opieką księcia biskupa Józefa Krystiana Franciszka Ignacego Hohenlohe (panował 1795-1817r.) aż do roku 1810r.

3. 2. 1852r. został ustan. I kapłanem ks. Teodor Otto, urodz. 23. 12. 1822r. w Grotkowie, wysw. 25. 7. 1846r.

22. 4. 1852r. został ustan. II kapłanem ks. Karol Frole, ur. 17. 9. 1821r. we Wrocławiu, wysw. 17. 6. 1848r.

21. 8. 1854r. został ustan. administratorem parafji ks. Fryderyk Jeranx dziekan, urodz. 2. 6. 1806r. we Wrocławiu, na kapłana wysw. 13. 6. 1827r.

20. 9. 1854r. został ustan. III kapłanem ks. Franciszek Hauke, urodz. 4. 10. 1827r. w Gräseerei, ord. 1. 7. 1854r.

1855r. było chrztów 188 ślub. 28 niesł. dz. — Ślub. małż.

21 kat. 1 mieszany; zmarło 224 osób.

1856r. parafia liczyła 4553 kat. 269 prot. 65 żyd.

Kaplica grodzowa św. Jana Ew., Kapł. św. Mikołaja,
— „ „ „ św. Trójcy w Heinzendorf; Kapł. N. M. P. Kewst.
Pomocy w Kościele. — Szkoła z 1 naucz. 606 uczeni.
w prot. szkole 1 dz. kat.

Heinzendorf szkoła z 1 naucz. 64 k. dz.

Kościele 1 naucz. 61 dzieci. — Grabownica.

Mater adjunota: St. Paczków i Ww. Świętych 1000 kat.

szkoła. z 2 naucz. 153 kat. dz. — Kaplica N. M. P. nowo-
wybudowana w St. —

W parafjalny Kościele boczny ołtarz jest wykuty z ka-
mienia. Studnia w Kościele z czasów tatarskich.
1856r. ochrzczono 154 dz. ślub. 20 młot. Głubów matki.

35 Kat. 1 mieszany. Zmarło 170 osób.

1867r. W marcu xamianowano Erlera z Paczkowa,
burmistrzem miasta Bytomia.

1870r. parafia św. Jana ewangelisty liczyła 6021 kat.
309 prot. 77 ryd. 1 dysydent.

N. adj. w St. Paczkowie było 781 kat.

Kaplica w Heinzendorf i w Kozlu; — kaplica pogrzebo-
wa i św. Mikołaja.

Ex Koly: Paczków 9 kl. 770 dz. — Heinzendorf 1 kl. 68 dz.
Grosle 1 kl. 56 dz. — St. Paczków 2 kl. 124 dz. — Jersycc
z 1 duchownym.

Duchowieństwo: Jers. Fryderyk Krana, administrator,
dziekan od 5.10.1869r. Ur. 2.6.1806r. we Wrocławiu. 13.6.29r.
Konstantyn Kost, administrator, ur. 6.6.1829r. w Ligocie,
wysiw. 30.6.1855r.

Jers. Paweł Beier I Kap. ur. 3.1.1837r. w Świdnicy, ordyn.
4.7.1863r. — Ks. Karol Janajder II kapelan, urodzony
14.7.1841r. w Przedniku, wysiw. 28.6.1866r.

Jers. Józef Kahan, Komorant, ur. 3.9.1803r. ord. 2.3.1828r.
1875r. nauczyciel religji przy miejskim gimnazjum:
Ks. Amant Maliske f. ur. 4.7.1841r. w Lewinie w powie-
cie brzeskim. Ustan. 27.8.1870r. — Ks. Kom. Karol
Noske, ur. 12.8.1811r. w Przedniku, ord. 25.7.1837r.

4/ 16.3.1877r. Umartł ks. Fryderyk Krawcz, dziekan
i proboszcz w Paczkowie. Zmarły urodził się 2 czerwca
1806 r. we Wrocławiu, wysw. na kapłana 13.6.1829 r.
Proboszczem tu był od 21 sierpnia 1854 r.

22.4.1882 r. Zmarł ks. Konstantyn Kost, administra-
tor parafji Paczkowskiej. Urodz. 6.6.1829 w Ligocie,
na kapłana wyswięcony 30.6.1855 r. - Przemył 53 lat.
Kapłanem 17 lat.

1883 r. Proboszcz od 16 marca 1877 r. - vacat.

I kapłan ks. Paweł Beyer, ur. 3.1.1837 we Świdnicy, wy-
święcony na kapłana 4 lipca 1863 r.

II Kapłan ks. Karol Schneider, urodz. 14.7.1841 roku
w Pradniku, wysw. na kapłana 28.6.1866 r.

Katecheta przy miejskiem gimnazjum: ks. Amand
Maliske z urodz. 4.4.1841 r. w Lewinie, wysw. 1.7.1865 r.
1886 r. Parafja liczyła 7346 kat. 450 prot. 78 żydów
2 babystów 1 hermuter.

W miejscu 5858 kat. 450 prot. 78 i. 2 bab. 1 hermuter.

Kaplica pogrzebowa św. Jana Ewang. dawniejszy ko-
ściół szpitalny św. Mikołaja, Kaplica św. Rocha; Kaplica
N.M.P. - - Miejskie kat. gimnazjum. - Szkoła 13 klas
Grabownica zbiorowa z miastem, kapł. N.M.P. Niersta-
jącej pomocy. - Heinsendorf, Kaplica św. Trojcy 352 kat.
sok. 1 kl. - Koile, Kaplica N.M.P. Ucieczki grzeszników
346 kat. Szkoła 1 kl. - M. adj. St. Paczków M. Świętych
790 kat. - Szkoła 2 kl. - -

Duchowieństwo:

13.10.1886 r. został inwestowany proboszcz ks. Adolf Petter,

emerytowany dziekan, urodz. 19.10.1840 r. w Że-⁵
ganu, wyswięcony na kapłana 1.7.1865 r.

Trzy miejsca fundowane dla kapłanów.

I Kapłan ks. Karol Schneider, urodzony 14.7.41,
w Prudniku, wysw. 28.6.1866 r.

II i III Kapłan — vacant.

Katecheta: ks. Amant Maliske (zob. 1883 r.)

Memoranci: ks. Karol Noske, proboszcz z Rathmanns-
dorf, urodz. 12.8.1811 r. w Prudniku, wysw. 25.7.1837 r.

ks. Juliusz Meltzer, prot. z Reulendorf, ur. 31.7.1829 r.
w Tinn M. wysw. 1.7.1854 r.

ks. Josef Dotschmann, kuratuz z Michatowa, urodz.
27.8.1828 r. w Neunz wysw. 9.7.1853 r.

5.5.1888 r. ks. prob. Adolf Ritter, został mianowa-
ny dziekanem na archipresbiteriat paczkowski.

1889 r. Kościół parafjalny św. Jana Ewangelisty stoi
już przeszło 500 lat. Pierwszego wzniesienia przypada
rocznica, która będzie obchodzona uroczystie w obec-
ności ks. biskupa Jerzego Szopa.

Paczków istnieje już od r. 1200. — W roku 1254 na-
stał mu biskup wrocławski Tomasz I (1232-1268 r.)
prawo miejskie.

W r. 1285 był tu proboszczem ks. Koźmian z Pac-
kowa. Najstarszy kościół stał na tem samym
miejscu, gdzie dziś stoi kościół św. Jana Ewang,
zbudowany w r. 1604. — Rok postawienia koś-
ciółta parafjalnego nie jest dokładnie wiadomym.
Pierwszy dokument z roku 1389, już wyrażnie o

nim wspomina. Stanać więc musiał dawniej.
języczne.

1889 r. W Paczkowie obchodzono 500-letnią rocz-
nicę istnienia tutejszego kościoła katolickiego. Na
tę uroczystość odnowiono kościół. Tę uroczystość
Kardynał Jerzy Kopyr udzielił wiernym świętego
Sacramentu Bierzmowania.

1890 r. parafia liczyła 6586 kat. 487 pr. 70 k. 1 baltysta.
W miejscu: 5149 kat. 483 pr. 70 k. 1 baltysta.

Kaplica pogrzebowa św. Jana Ew., dawniej był ko-
ściołem szpitalnym św. Mikołaja. — Kaplica św.
Rocha; Kaplica Najsw. Marii Panny — Kapl. gimnazjal-
na św. Piotra i Pawła. — Grabownica, Kapl. N. M. P.
nieust. pomocy; — Heinsendurf, Kapl. św. Trójcy,
338 kat. Koile, Kaplica N. M. P. ucieszkę grzeszników
370 " — M. adj. St. Paczków św. Wszechświe-
tych 779 kat. 4 prot. — Sakoty;

W m.: miejskie gimnazjum 146 kat. 16 pr. 5 k. uczeni
Prywatna wyższa szkoła żeńska 27 kat. 11 pr. 3 k. }
Szkoła elementarna 13 tel. 736 kat. 8 k. dz. { uczeni }
St. Paczków 3 tel. 136 kat. dz. Heinsendurf 1 tel. 53 k. dz.
Koile 1 klasa 62 kat. dz.

Duchowieństwo:

Probowicz: Ks. Adolf Ritter, dziekan (zob. 1886 r.)

I kapelan: Ks. Justus Waubke, wr. 3. 5. 65 r. we Wrocławiu
wysw. na Kapłana 23 czerwca 1888 r.

II kapelan: Ks. Bernard Stull, urodz. 26. 7. 1865 r. w
Kuchnem pow. Strzygów, wysw. 27. 6. 1889 r.

III Kapelan - vacat. - Katecheta przy gimnazjum:

Ks. Amand Maliscki profesor (z. 1883 r.)

Pomocnicy: Ks. Karol Noske (zob. 1886 r.)

Fr. Benedykt Titz, proboszcz z Laswie ur. 9.12.1818.
w Marxdorf, wysiw. 8.5.1848 r.

Ks. Wincenty Exartel, duszpasterz z Goslitz, urodz.

29 Kw. 1821 r. we Wrocławiu, wysiw. 28.6.1847 r.

W St. Pankowie odbył się poświęcenie kościoła
w środę 7 października 1891 r. - Najprzewielebniej
Ks. biskupi kardynał Jerzy Skopce ma przyjechać
na tę uroczystość.

1894 r. Parafia liczyła 6615 kat. 504 pr. 67 k. 1 dys.
W miejscu 5185 kat. 504 pr. 67 k. 1 dysydent.

Kościół i Kaplice zob wyżej. -

Grabownica (złożona z miastem. - Koile 318 kat.

Heinzenndorf 338 kat. - M. adj. W. Pw. 774 kat.

Szkół: w m: miejskie kat. gimnazjum 163 k. 20 pr.

5 rydz. uczeni. - Prywatna szkoła żeńska 17 k. 1 pr.)

Ludowe: 12 kl. 748 k. dr. - Koile 1 kl. 59 k. dr. (uczenie.)

Heinzenndorf 1 kl. 48 kat. dr. - St. Panków 3 kl. 124 k. dr.

Proboszcz, Ks. Adolf Ritter, dziekan, urodz. 19.10.

1840 r. w Leganice, ord. 1.7.65 r. ustan. 13.10.86 r.

I Kap. Franc. Nitschke, ur. 29.1.1860 r. ord. 15.6.92 r.

II " Artur Schwefer, ur. 2.5.1869 r. w Odmuchowie
wysiw. 11.6.97 r. - III Kapelan - vacat.

Ks. Amand Maliscki katecheta i nauczyciel
wysiw. radca duchowny, profesor, urodzony

4 Kw. 1841 r. w Lewinie, wysiw. 1.7.1865 r.

26. 9. 1894 r. objął posadę I Kapelana, ks.
Artur Schöfer, urodz. 25. 5. 1869 r. w Odmuchowie
wysw. na Kapłana 12. 6. 1894 r.

30. list. 1894 r. zmarł w Pawonkowie dawniejszy
prob. w Pawonkowie, ks. Fürstenmühl. Zmarły
urodz. się 30 styx. 1840 r. w Opolu, święcenia ka-
płańskie otrzymał 21 lipca 1862 r. i

Proboszczem w Pawonkowie był od 21. 4. 1887-93.
6. 8. 1895 r. został ustan. II Kapłanem, ks. Jerzy
Nowack, urodz. 23. 11. 71 r. we Wrocławiu, ord. 25. 6. 1895 r.
III Kapłan - vacat. - ks. Amand Maliske (†
radca duchowny, profesor, urodz. 4. 4. 1841 r. w Lewi-
nie, ordyn. 1. 7. 65 r. - ustan. 27. 8. 1870 r.

Remoranci: ks. Juliusz Krayer, dobrowolnie
arrekt się duszpasterzowania, urodz. 12. 4. 1831 r.
w Rychnstynie (Reichenstein) ord. 3. 6. 57 r.

- ks. Józef Drotachmann, były proboszcz w Micha-
łowie, ur. 27. 8. 1828 r. w Neun, ord. 9. 7. 1853 r.
1896 r. Parafia św. Jana Ew. liczyła 6654 kat.
563 prot. 42 żydów.

W miejscu: 5232 kat. 563 pr. 42 żyd.

Kaplica grobova św. Jana Ew. - Kościół w
szpitalu św. Mikołaja. - Kaplica św. Rocha, -
Kaplica N. Marii Panny. - Kapl. w gimnazjum
św. Piotra i Pawła. - Grabownica (prota-
xona a miastem) Kaplica N. M. P. „Nierstającej
Pomocy” - Heinzenndorf (Kaplica św. Trójcy)
332 kat. - Koile (Kaplica N. M. P. „Uciekającej grzesz-

wików 314 kat. — M. adjunsta: St. Paorków
„Wsmyskich Świątyni 766 kat.

Szkoly: W mieście: miejskie kat. gimn. 193 kat. 20 pr.
3 n. ucni. — Wyższa szkoła żeńska 10 kat. 2 pr. 1 n. ucni.

Szkoly ludowe: W m.: 12 kl. 762 kat. 1 pr. 3 n. ucni.

Heinzenndorf 1 kl. 43 k. de. — Poile 1 kl. 48 kat. dzieci.

Stary Paorków 3 klasy. 127 kat. dzieci.

Osoba:

Probowce: ks. Adolf Ritter, radca duchowny, dziekan,
urodz. 19.10. 1840 r. w Żeganiu, ordyn. 1.7. 1865 r. ustan.

9.9. 1886 r. — I kapelan ks. Artur Schöfer (z. 26.9.94)

II kapelan, ks. Jerzy Nowak (z. 6.8.95 r.) — III kapelan - vacat.

ks. Amand Maliszek katecheta (zob. n. 75)

Homoranci: ks. Juliusz Knappe, probowce & Alt-

Reichenau (zob. 95 r.) — ks. Józef Drotichmann (z. 95 r.)

28.7. 1899 r. został ustan. I kapelanem ks. Alfons

Skromski, ur. 24.4. 1874 r. w Pradwiku, ord. 21.6. 99 r.

II kapelan ks. Karol Titze został ustan. 26.8. 1900 r. Ur.

6.1. 74 r. w Dittmansdorf w pr. ord. 23.6. 1900 r.

III kapelan - vacat.

25.2. 1901 r. zmarł ks. Adolf Ritter, radca duchowny
dziekan i probowce w Paorkowie. — Zm. urodz. 19.10. 40 r.

w Żeganiu, ordyn. 1.7. 65 r. — przeżył 60 lat, 4 m. i 6 dni.

1.10. 1901 r. został ustan. probowcem ks. Juliusz Zdra-

lek, akt. circ. radca duch. emer. dziekan w Paorkowie,

ur. 3 maja 1843 r. w Orzeszu, ord. 28.6. 1866 r.

1901 r. parafia liczyła 6645 kat. 586 pr. 40 n. 1 imow.
Kościół i Kaplice zob. wyś. pod r. 1896.

Heinrendorf 332 kat. - Kościół 278 kat. 4 pr. - St. Pankrów
691 kat. - Łąki:

Wyś. : miejskie kat. gimnazjum, 226 kat. 19 pr.
5 pyd. woini. - Wyś. szkoła chrześc. 15 kat. 3 pr. 2 n.

Ludowe : w miejsc. : 12 kl. 775 kat. 1 n. dr. - Heinrendorf
1 kl. 46 kat. 2 pr. dr. - St. Pankrów 3 kl. 104 kat. dzieci.

1 kw. 1902 r. został ustan. wyś. nauczycielem przy
gimn. ks. Edward Kotala, dr. filozofii, ur. 29.11.73 r.

w Noroku, wyśw. 6.11.1898 r. - W r. 1911 był xerlowany.
Jego następcą był ks. Józef Kühnel, urodz. 9.3.86. w
Frywałdzie, ordynowany 22.6.1911 r.

6.8.1902 r. został ust. ks. Jerzy Hilzer, ur. 11.5.1875 r.
w Sieplichach, wyśw. na kapłana 22.6.1901 r.

Komoranci : I. Kmand Maliske (zob. 1876 r.)

2. Ks. Juliusz Knappe, dziekan hon. jubilat, emeryt.
proboszcz, ur. 12.4.1831 r. w Rychnowie, ord. 30.6.1857 r.

1.10.1904 r. został ustan. II Kapłanem ks. Henryk Jang,
ur. 10.10.78 r. w Nenterhausen, ord. 21.6.1904 r.

III Kapłan - vacat. - Ks. Katecheta H. Maliske (z. 75 r.)

Komorant I, Juliusz Knappe (zob. 2 r. 02.)

" II ; Ks. Teodor Kramer, emor. prob., ur. 10.7.67 r.
w Wrocławiu, wyśw. 15.6.1892 r.

3.8.1905 r. został ustan. II Kapłanem ks. Jerzy Ram-
berg, ur. 4.8.1879 r. w Sieplichach (Warmbrunn) p. Jelenio-

III Kapłan - vacat.

Proboszcz J. Zdrale (z. 01.) dziekan. - I Kap. J. Hilzer
(02 r.)

Amand Maliske (zob. 70r.) Komoranci jak 1904r.

1. 8. 1907r. został ustan. III Kapelan ks. Józef Regul,
urodz. 12. 10. 78r. w Nowym Altmarwisdorf, ord. 23. 6. 05r.
Proboszcz: J. Zdralek (z. 01r.) — I Kap. J. Hilzer (z. 02r.)
II Kap. J. Ramberg (z. 05r.) — Katecheta Amand Maliske
Komoranci z jak 1904r.) (z. 70r)

10. 11. 1908r. został ustan. III Kap. ks. Rajnold Roma-
nowski, ur. 7. 1. 83r., ordyn. 23. 6. 1905r. — Proboszcz j. w.
I Kap. J. Hilzer, II Kap. Józef Regul (zob. 07 Kap. II.
Katecheta i Komoranci zob. 1904r.

1909r. proboszcz J. Zdralek, j. 01r.) I, II, III Kap. j. 1908r.)
Katecheta Amand Maliske (z. 70r.) — Komorant I
Juljusz Tnappe (zob. 2-gi 1902r.) ks. Edward Kotalla,
dr. filozofji (zob. 1. 4. 1902r.)

1910r. Księcia bexamiang (zob 1909r.)

Wr. 1911 parafia liczyła 6958 kat. 570 pr. 12 żydów.

Procioty i Kaplice jak p. r. 1896. — Heinzen dorf 323 kat,
6 prot. — Koile Kaplica N. M. Ucieczki grzesznych 253 kat.
St. Paczków 711 kat. 1 pr. }

Skóły: Wyższe w mieście, państwowe kat. gimnazjum
134 kat. 26 pr. uczeni, — wyższa szkoła żeńska 21 k. 7 pr.
Prób. nakład preprandy 87 kat. uczeni.

Ludowe: w mieście 14 kl. 900 k. dz. — Stary Paczków
2 kl. 97 k. dz. — Heinzen dorf 1 kl. 60 k. 3 prot. dzieci.
Koile 1 kl. 44 kat. dz.

Duchowieństwo:

Ps. proboszcz Juljusz Zdralek (zob. 01r. aktuar. circuli
rada duchowny, emer. dziekan, urodz. 3 maja 1843r.

w Orzesku, ordyn. 28. 6. 1866r. — I Kapłan Jerzy
Hilsner, urodz. 11. 5. 75r. w Cieplicach (powiat jele-
niogórski) wysw. 22. 6. 1901r. ustan. 6. 8. 1902r.

II kapłan ks. Józef Regul (zob. 1. 8. 1907r.)

III " " , Raynold Romanowski, urodz. 7. 1. 1883r.
w Steinhelm, pow. Höxter, wysw. 23. 6. 05r. ustanowio-
ny 10 list. 1908r. — Ks. Edward Kotalla, dr. filozofii,
katecheta przy Kat. gimnazjum (zob. 1. 4. 02r.)
Ks. Józef Kühnel, urodz. 9. 3. 1886r. w Frywałdzie
(Friedewalde) wysw. 22. 6. 1911r.

Pomocnicy: Ks. Amand Maliske f. radca duchow-
ny, profesor pensjonowany katecheta przy gimna-
zjum (zob r. 1875) — Ks. Juliusz Knappe, dziekan
ad hon. jubilat, emer. proboszcz z Altreichenau,
urodz. 12. 4. 31r. w Rychnowie, ord. 30. 6. 57r.

20. 8. 1912r. umarł ks. Edward Kotalla, dr. filozofii,
główny katecheta w Paczkowie. — Ur. 29. 11. 1873r. ordyn.
6 listopada 1898r. — Przeżył 39 lat, księdzem 14 lat.

6. 10. 1912r. Umarł ks. Jerzy Hilsner, kapłan tu w Pacz-
kowie. Urodz. 11. 5. 75r., ord. 22. 6. 1901r. — Przeżył 37 lat }
12. 10. 1912r. został ustan. III kapo- { księdz. 11 lat }
lan ks. Alfons Kusze, urodz. 27. 11. 1883r. w Wrocławiu
wysw. na kapłana 23. 6. 1906r.

Proboszcz: J. Ldralek (z. 1901r.) — I kap. J. Regul (z. 07r.)
II kapłan ks. Raynold Romanowski (zob. u góry 5 rządek)
Pomocnicy: Ks. Juliusz Knappe (zob. wyżej Pomocnicy)
Ks. Teodor Jeramer pr. ur. 10. 7. 67r. we Wrocławiu,
wysw. 15. 6. 92r. — Ks. Amand Maliske, radca duchowny

proboszcz pensjonista, katecheta (zob. 1875 r.)

Ks. Amand Pliske, tajny radca rejencyjny. Ks. Karol Kastrner, dt. teologji, następca katechety przy gimnazjum.

1913 r. Proboszcz: Juliusz Zdraleke (zob. 1.10.1901 r.)

I, II, III, kapelan - jako w r. 1912. - I k. Regul. (z. 07 r.)

II. Rajnold Romanowski (zob. 12 r.) III Alfons Kusche (z. 12.10.12 r.)

Kom. Ks. Juliusz Knappe, dziekan ad hon. jubilat ^{1912 r.}

emer. prob. z Altreichenau, ur. 12.4.1831 r. w Rychnowie,

ordyn. 30.6.1857 r. - Ks. Teodor Kramer (z. Kom. 1912 r.)

Amand Maliske i Amand Pliske (zob. p. r. 1912.)

Ks. Jan Blasake, katecheta przy gimn. ur. 11.12.1875 r.

w Hulewynie, wysw. 22.6.01 r. ustan. 1913 r.

22.9.1914 r. Zmarł Ks. Juliusz Knappe, jub. em. prob. dziekan hon. (zob. 13 r.) zmarł ur. 12.4.1831 r. ord. 30.6.57.

Przeżył 83 lat. Kapłanem 57 lat.

1914 r. Proboszcz: Juliusz Zdraleke, akt. circ. radca d.

emer. dziekan (zob. 1.10.01 r.) - I kap. Ks. Józef Regul. 07.

II kap. Ks. Rajnold Romanowski (z. 1908 r.) - III kap.

Alfons Kusche (z. 12.10.12 r.) - Teodor Kramer, ur. 10 lip.

1867 r. we Wrocławiu, ordyn. 15.6.1892 r.

Ks. Amand Maliske i pomocnikowy katecheta (z. w. 12)

Ks. Amand Pliske, tajny radca rejencyjny, radca szkolny
pomocnikowy, radca duchowny, ur. 22.7.1840 r. ord. 28.6.73 r.

Ks. Jan Blasake (z. 13 r.)

1.12.1914 r. został ustan. jako następca Ks. Fr. Haaxe i

urodz. 8.1.82 r. w Noroku pow. Niemodlin ord. 23.6.1906 r.

1915 r. parafia liczyła 6988 dusz. - Proboszcz zob. 1901 r.

I kap. j. 1907 r. II kap. z w. 1908 r. III kap. - vacat.

Ks. Amand Maliske (zob. 75r.). Amand Pliske, tajny
radca rejencyjny, prokurator, radca duchowny. Urodz.
22.7.1840 r. ordynowany 28.6.1873 r.

Dokastrowania Ks. Fr. Haaze (z. 1.12.14r.)

Ks. Teodor Kramer, proboszcz, ur. 10.7.67r. ord. 15.6.92 r.

Ks. Jan Blaszkiewicz katecheta zob. 1913 r.

3.10.1916r. zostat ustan. proboszczem Ks. Józef Wirzig,
radca duch. urodz. 21.11.1867r. w Łębowicach, ordyn.
15.6.1892r. — I Kapł. Rajmold Romanowski (zob.
10 list. 08r.) — II Kapł. Maks. Lampka jako pomocnik
urodz. 14.12.91r. w Katowicach, wysw. 13.6.15r. ustan.
24 marca 1916r. — III. Kapelan — vacat.

Ks. Teodor Kramer (z. w.) — Am. Maliske (z. 75r.)

Amand Pliske (zob. tu Ary wiersz. — J. Blaszkiewicz (z. 13r.)
1917r. Proboszcz: Józef Wirzig dz. kon. (zob. 3.10.16r.)

I kapelan R. Romanowski (z. 10.11.08r.) — II kapelan
Franc. Salomon, ur. 31.8.1811r. w Berlinie, wysw. 25.6.1916r. ustan. 23.6.1917r. — III kapelan — vacat.

Inni księża: Teodor Kramer i t.d. z 24.3.1916r.
1918r. Proboszcz i I kapelan jak w r. 17.

II kapł. Ks. Jerzy Meizel, ur. 18.12.91r. w Leganinie, ord.
13.6.1915r. ustan. 4.10.1918r. — III kapł. — vacat.

28.5.1919r. i w r. 1920 zostat ustan. I kapłanem
Ks. Bernard Sauer, ur. 4.10.85r. ord. 20.6.1910r.

Proboszcz: J. Wirzig (zob. 16r.) II kapł. Jerzy Meizel, (18r.)

Inni księża: Am. Maliske, Am. Pliske,

Teodor Kramer, — Jan Blaszkiewicz zob. wyżej.
1920r. wszyscy księża jak w r. 1919.

17.8.1921r. wśród zmarł ks. Amand Maliske†,
radca duchowny, profesor przy gimnazjum wyższy
katecheta parafialowy; Jubilat w Paezrowie.

Urodzony w nieda. 4 kw. 1841r. ord. w sob. 1.7.1865r.

1921r. parafia liczyła 6345 dusz. —

Prob.: J. Wirzig, dziekan honorowy (zob. 3.10.16r.)
I Kapelan Jerzy Meixel (z. 18r.) II Artur Langer, urodz.
24.8.92r. w Tarn. Górach, wyśw. 19.6.21r. ust. 27.10.21r.
Ks. J. Kramer (z. r. 1914r.) — Amand Pliszke (tajny
radca reżencyjny, parafialowy radca duchowny.
Ur. 22.7.1840r. ordyn. 28.6.1873r. — Jan Blaszkę
zob. rok 1913.

1922r. Dziekan hon. prob. J. Wirzig (3.10.16r.)
I kap. Jerzy Meixel (z. 18r.) — II Henryk Reymann,
urodz. 13.6.93r. w Łowadzie pow. Opolu, ordyn. 23.4.22r.
Kronoranci: Teodor Kramer, Am. Pliszke

1925r. Proboszcz J. Wirzig (3.10.16r.) — I kapelan Ka-
rol Rieger, ur. 5.11.93r. w Nysie, ord. 19.6.21r. ustan.
15.10.25r. — 22.10.1925 został ustan. II kapelanem
ks. Alfred Saubert, ur. 2.2.1900r. ordyn. 12.7.25r.,
ks. Teodor Kramer, proboszcz emer. (zob. 1914r.)
„ Jan Blaszkę (zob. 1.4.02r.) i 1913r.)

1926r. Proboszcz J. Wirzig, dziekan honorowy
(zob. r. 1916r.) — I kapelan Karol Rieger (z. 1925r.)
II kapelan Alfred Saubert (zob. 1925r.) — Teodor Kramer
prob. emeryt. (zob. 1914r.) — Jan Blaszkę† radca studyj
(zob. 1913r.) — Ks. Jan Kusz (s.?) katecheta przy li-
ceum ubogich P.S. ur. 3.4.96r. w Łgorzeliach, ordyn.

17.3.1923r. Ustanowiony 19.7.1926r.

22.6.1926r. obchodził 25-letnią rocznicę swego wy-
święcenia na kapłana, katecheta przy gimnazjum
ks. Jan Blaszkę w Pachtowie. Ur. 11.12.75r. w Helongmie
wysw. na kapłana 22.6.1901r.

1927r. Parafia liczyła 7000 dusz. — Prob. J. Wirzig,
dziekan ad honorem. (zob. 1916r.) — I Kap. Antoni
Krauze, ustan. 1.10.27r. — Ur. 23.8.96r. ord. 19.6.1921r.

II kapelan Alfred Szubert (zob. 1925r.) — Ks. Jan Blaszkę
zob. wyż. 1926r. — Ks. Teodor Kramer (zob. 1914r.)

Ks. Jan Kusa, katecheta przy liceum (zob. p. 1926r.)

1928r. Prob. J. Wirzig (z. 1916r.) — I kapelan Antoni Krauze,
(zob. 1927r.) — II kap. Alfred Szubert (z. 25r.) — Jan
Blaszkę, radca studyj (zob. 1926r.) — Teodor Kramer (14r.)
Maksymilian Kähnel, ur. 15.3.63r. ord. 23.6.88r.

Ks. Karol Hoffmann, radca duch. dyrektor studyj, ur.
10.10.1866r. wysw. na kapłana 23.6.1891r.

Karol Hellmann, dz. hon. proboszcz. Ur. 21.10.63r. ord.

27 czerwca 1889r.

1929r. Proboszcz J. Wirzig, radca duchowny, dziekan
honorowy (1916r.) — I kap. Ks. Antoni Krauze (27r.)

II kapelan Alfred Szubert (z. 25r.) Jan Blaszkę (02r.)

Teodor Kramer (zob. 14r.) — Karol Hoffmann (28r.)

Ks. Karol Hellmann (z. 28r.)

17.2.1929r. w niedziele zmarł ks. Maksymilian Käh-
nel 7, em. prob. w Pachtowie. Ur. 15.3.63r. ord. 23.6.88r.

28.11.1929r. zmarł ks. Karol Hellmann, dziekan hon.
emeryt. prob. w Pachtowie. Ur. 21.10.1863r. w Wiesau
pow. Nysa, wysw. 27.6.89r.

1930r. Proboszcz J. Wirzig radca duch. (z. 16r)

I Kapelan Antoni Krauze (27r) - II kapelan Paweł

Mathea † ur. 8.1.04r. w Gostawicach, ord. 2.2.1930r. ust.

Jan Blaszkiewicz radca studyj (02r)

18.4.30r

Karol Hoffmann radca duch, dyr. studyj (zob. 28r)

Teodor Kramer (z. 15r) Brunon Laska † radca duch.

emer. prob. - ur. 2.9.64r. wysw. 23.6.90r

Ryszard Scheich † radca duch, emer. proboszcz, urodz.

11.12.1849r. na Starejwsi, wysw. 17.4.1874r.

12.1.1932r. zmarł ks. emerytowany dziekan i pro-
boszcz, Franciszek Metner w St. Pankowie.

1932r. Prob. J. Wirzig (z. 16r) - I Kapel. Józef Hischer,
urodz. 8.8.04r. we Wrocławiu, ordyn. 29.1.28r. ust. 4.3.32r.

II Kapel. Alfons Gross (z Warmji) ur. 22.12.08, wysw. 28.2.32r.
ustan. 17.3.1932r. — inni księża:

Jan Blaszkiewicz (z. 02r) - Karol Hoffmann dyrektor
studyj, radca duch. (z. 28r) - Teodor Kramer (z. 15r)

Ryszard Scheich (zob. 30r)

30.5.1933r. został ust. II Kapel. ks. Bernard Esner, urodz.
6.12.1904r. wysw. 29.1.1933r.

Parafia liczyła 7000 dusz. - Inni ks. : J. Blaszkiewicz (z. 02)
Karol Hoffmann radca duch i t. d. ur. 10.10.1866, ord. 23.6.91r.
ks. Józef Hohenstein, emer. urodz. 21.6.68, ord. 15.6.1892r.

Teodor Kramer, dobrowolnie zrezyg. prob. - Ur. 10.7.1887r.
wysw. 15 czerwca 1892r. - ks. Jerzy Nonnast, em. kapelan
ur. 16.9.89r. wysw. 18.6.1914r. — Ryszard Scheich † rad.
duch. em. prob. ur. 11.12.1849r. wysw. 17.4.1874

1934r. Prob. Józef Wirzig, radca duch, ur. 21.11.67r. w Zębo-
wicach, ord. 15.6.1892r. ustan. 3.10.1916r.

I. Kapelan ks. Józef Hischer, ur. 8. 8. 04 r. we Wrocławiu,
wysw. 29. 1. 28 r. ustan. 4. 3. 1932 r. — II Kap. Bernard
Escher, urodz. 6. 12. 04 r. we Wrocławiu, ord. 29. 1. 33 r.
ks. Jan Blaszkiewicz & rada duchowny { ustan. 30. 5. 33 r.
i rada studyj, ur. 11. 12. 75 r. ord. 22. 6. 01 r. ust. 1. 4. 02 r.
ks. Alfred Gdynia & katecheta, urodz. 12. 4. 05, w Gliwicach
wysw. 28. 1. 34 r. — Otton Gutzwager, em. prob. urodzony
11. 11. 1877 r. wysw. 20. 6. 1903 r. — Karol Hoffmann,
rada duchowny, dyr. studyj, ur. 10. 10. 66 r. ordyn. 23
czerwca 1891 r. — Józef Honeisel, emer. prob., ur. 22. 6. 68 r.
wysw. 15. 6. 92 r. — Teodor Kramer, prob. urodz. 10. 7. 67 r.
wysw. 15. 6. 92 r. — Jerzy Nonnast, em. kapelan,
urodz. 16. 9. 89 r. ordyn. 18. 6. 1914 r.
Adolf Pitynek & em. pr. ur. 23. 2. 76 r. ord. 23. 6. 02 r.
Ryszard Scheich, rada duch. em. prob. urodz. 11. 12.
1879 r. wysw na kapłana 17. 4. 1874 r.

15. 19-20 nie zapis.

2. Paczyna (św. Marcina)

Kościół w Paczynie.

Wieś Paczyna Wielka w pow. gliwickim została założona w 13 wieku, gdy Paczyna Mała już wcześniej istniała, gdyż już od 1256 należy do parafii pyskowskiej. Około 1316 proboszczem w Paczynie był duchowny Procho. W pieczęci jego znajduje się topór, który również posiadała rodzina Paczyńskich, wywodząca swoje nazwisko rodowe prawdopodobnie ze swych posiadłości w Paczynie. Po raz pierwszy wspomniany jest kościół w Paczynie 1335 r. Obok Paczyny istniała również wioska Pniów, posiadająca także stary kościół. Obydwie wsie oddawały w wieku 15 po 5 groszy świętopietrze.

W niewiadomym roku zostały obie wsie połączone w jedną parafię z siedzibą w Pniowie, widocznie z powodu nikłych dochodów z jednej wsi, które mieli proboszczowie. Sprawozdanie biskupie z wizytacji w r. 1679 nazywa kościół paczyński filijnym pniowskiego. Opisuje go w ten sposób: „Kościół filijny w Wielkiej Paczynie zbudowany jest z kamieni i drzewa z 3 oknami przed 400 laty za biskupa Tomasza. Strop jest zrobiony z tabliczek, podłoga częściowo deskami, częściowo ceglami wyłożona, zakrystia murowana, dzwonica z drzewa, 2 ołtarze.”

Kościół od roku 1679 do niedawnego czasu niewiele się zmienił. Dzwony pochodzą mniej-więcej z r. 1500. Około 1738 została siedziba proboszcza przeniesiona z Pniowa do Paczyny i odtąd kościół pniowski stał się filijnym. Proboszcz Spyra wybudował w Paczynie nowe probostwo, gdy w Pniowie istnieje jeszcze stare.

Do parafii należą trzy wsie: Paczyna, Pniów i Bycina. Od r. 1648 należy Paczyna do państwa toszeckiego. Szkoła jest już bardzo stara. Kościół od dłuższego czasu coraz bardziej groził upadkiem. Postanowiono w tym roku wybudować nowy kościół. Dnia 24 kwietnia b. r. odprawiono w starym kościele ostatnie nabożeństwo. Podczas kazania ks. proboszcz Sitko zaznajomił parafian z historią tego starego kościoła. Wieczorem dzwony dzwoniły przez całą godzinę na pożegnanie kościoła. W tych dniach rozpoczęto świątynię rozbierać, poświęcenie nowej ma się odbyć na jesień.

(Chrzaszcz, Geschichte des Kreises Gleiwitz-Tost).

Okolo r. 1506 wybudowano w Paczynie prawdopodobnie Kaplicę którą poświęcono na cześć św. Marcina.

1648 r. Od t. r. należy Paczyna do państwa toszeckiego.

1679 r. Sprawozdanie biskupie wizytacyjne nazywa kościół w Paczynie filijnym kościoła pniowskiego, pod mianem św. Wacława.

1767 r. Urządzenie pierwszej szkoły w Paczynie w toszeckim.

3. 1855 r. Proboszcz tutejszy ks. Augustyn Breitscheidel został przeniesiony jako taki do Pyskowie w miejsce powołanego na kanonika proboszcza Adrijana Włodarskiego. Po 6 tygodniach został mianowany dziekanem.

5 marca 1855 r. został ustan. administratorem parafii, ks. Józef Kossalik z, ur. 12. 3. 1815 r. w Raciborzu, wysw. 8. 5. 1842 r. - W t. r. było chrztów 92 ślubnych, 4 śm. dz. - Ślubów małż. 15 kat. - Zmarło 54 osób.

1856r. Kościół św. Marcina jest budowany z kamienia i drewna, w podługowym okwadracie z wieżą drewnianą. - Parafia liczyła 551 kat. 11 żydów.

Szkola z 1 nauczycielem 94 dzieci.

Mater adjuncta w Pniowie (św. Wacław) księżka, mężczyźni, powiększona w r. 1506. prawdopodobnie konsekrowany. - Pniów liczył 562 kat. 11 prot.

Szkola z 1 naucz. 87 dzieci. - Proszyn. -

W Bycinie Kaplica publiczna św. Trójcy, budowana 1700 roku, konsekrowany 1706. styl romański. Kat. 820, prot. 18. - Szkola z 2 nauczycieli z 226 dz.

Kadłubski Piec... (Artystyczne: W kaplicy w Bycinie malowidło sufitu à la fresco. - (Historyczne:

W mater adjuncta, egzystuje podobieństwo na gotycką piśmienną notatkę o tym kościele, która tylko nauczka odkryła ją more. - Ta parafia liczyła 1933 katolików.

1856r. było chrztów 81. ślub. 2 wieśl. dzieci. Związków małżeńskich kat. zawarto 19, mian. 1. - Zm. 60 osób.

13. 6. 1866r. objął parafię św. Marcina biskup w Pacynie, ks. proboszcz, Walenty Spyra & inspektor szkolny, urodz. w piątek 5 lut. 1830 r. na Rozbartu, wysw. na Kapłana 30 czerwca 1855 r.

1870r. liczyła Pacyna 2264 kat. 28 prot. 4 żyd.

W Bycinie Kaplica zamkowa św. Trójcy w Pniowie, kościół. M. adz. św. Wacława 630 kat.

Szkola w Pacynie 1 kl. 173 dz. - Bycina 2 kl. 261 k. dz. Pniów 1 kl. 150 dz.

17. 4. 1882r. ks. prob. Walenty Spyra, został zamianowany aktuariuszem circuli.

15.10.1886 r. został inwestowany proboszczem ksiądz
Józef Sobel z ur. 25.6.1836 r. w Gliw. wysł. 6.7.1861 r.

1886 r. Parafia liczyła 2385 kat. 33 pr. 12 z. w m. 751 kat.

Szkola 2 kl. — Mater adj. Pniów św. Wacława 16 rzyś
męż. — 680 kat. 6 pr. 5 rzyś. — Szkoła 1 klasa.

Bycina 954 " 11 " 7 " — Kaplica zamkowa św.
Trójcy. — Szkoła 2 kl. — Proboszcz zob. niżej.

1890 r. Parafia liczyła 2124 kat. 44 pr. 16 z.

W miejscu 681 kat. 5 pr. — M. adj. Pniów 564 k. 23 p. 4 z.

Szkola 1 kl. 114 kat. 1 z. dz. — Bycina 879 k. 16 p. 12 z.

Kaplica zamk. św. Trójcy. — Szkoły: W m. i 2 kl. 179 k. 1 pr.

Bycina 3 kl. 199 k. — Pniów 1 kl. 114 k. 1 z. dz.

Ks. Proboszcz J. Sobel z ur. 25.6.1836 r. w Gliw. urzędzie
aprowadzony 30 list. 1886 r.

1894 r. par. licz. 2145 kat. 42 pr. 13 z. — Kłosa polska.

Parafia: 756 kat. 6 pr. — Bycina (Kapl. z św. Tr.) 881 kat.
14 pr. 10 z. — M. adj. Pniów (św. Wacław) z Kolonją

Grochowa Góra 508 kat. 22 pr. 3 rzyś.

Szkoły: Pniów: 2 kl. 210 kat. dz. — Bycina 3 kl. 171 k. dz.

Pniów 2 kl. 108 k. dz. — Proboszcz: Józef Sobel (z. 15.10.86.)

1896 par. licz. 2161 kat. 39 pr. 3 z.

W miejscu: 718 " 3 " — Bycina (Kapl. z św. Tr.)
882 " 15 "

M. adj. Pniów (św. Wacław) z Kol. Grochowa Góra 561 k. 21 p. 3 z.

Szkoły: w m.: 3 kl. 202 k. dz. — Bycina 3 kl. 206 k. dz.

Pniów 2 kl. 128 kat. 1 pr. dz. —

Prob. ks. Józef Sobel, zob. 15.10.86. i niżej 30.11.86.

1904 r. " " " " — Kapelan - vacat.

31.7.1905 r. zost. ust. kap. ks. Paweł Kaleta, urodz. 29.6.

w Trynku - Gliwice, wyśw. 21.6.1904 r.

1906 r. Proboszcz J. Sobel i kap. P. Kaleta (rob. 0.4. i 05)

14.11.1907 r. został ustan. Kapłan ks. Józef Kłosa † ur.

26.8.78 r. w Tōtusi p. Opole, ord. 21.6.1904 r. —

Prob. J. Sobel rob. 04 r.

12.11.08 r. został ustan. Kapłanem ks. Karol Brndt †, urodz.

15.9.1875 r. w Waleach, wyśw. 20.6.1903 r.

27.5.1909 m. został ustan. proboszczem ks. Karol Litko †

ur. 23.10.1877 r. w Baldwinowicach, ord. 20.6.1903 r.

1910 tak j. 1909 m.

1911 r. Parafia liczyła 2450 kat. 27 pr. Nowa polska.

Wm: 916 kat. 7 pr. — Bycina (kapł. rank. została zmniejszona) 868 „ 16 „ — M. ady. Pniów iur. Wacława z kol.

Grochogóra, 666 kat. 4 pr. — Głęboki: Par. 4 kl. 218 k. dr.

Bycina 3 kl. 176 „ 3 „ dr. — Pniów 3 kl. 154 k. dr.

1912 - 13 - 14 - 15 r. prob. Karol Litko, a. 09 r.

1915 r. liczyła parafia 2480 dusz. Prob. „ 09 r.

1916 „ „ „ „ 2300 „ „ „ „

1917 „ „ „ „ 2257 „ „ „ „

1918 „ „ „ „ 2278 „ „ „ „

1919 - 1924 „ — 1925 - 2537 „ „ „ „ „

1926 - 1927 „ — „ „ „ „

1928 - parafia 2700 „ „ „ „

1929 - „ „ 2770 „ „ „ „

1930 - „ „ 2775 „ „ „ „

26.4.1931 r. zost. odprawione ostatnie nabo. w starym kościele. W czasie kazania ks. pr. K. Litko, za najsmut. parafian z historją starożytności, św. Marcina biskupa.

26. 4. 1937 r.

Paczyna, pow. gliwicki. Budowa nowego kościoła. W niedzielę, 26 kwietnia, odprawiono ostatnie nabożeństwo w drewnianym kościele, który postawiono przed 400 laty. Podczas kazania Wiel ks. proboszcz Sitko przedstawił wiernym historję tej starej świątyni. Pod wieczór dzwony dzwoniły przez godzinę na pożegnanie drewnianego kościoła. Po niesporach Przenajświętsze przeniesiono do domu młodzieży, gdzie odąd będą odprawiane nabożeństwa. W tym tygodniu rozpoczyna się roboty około rozbiórki kościoła a na tem samem miejscu zostanie zbudowany nowy dom boży. Poświęcenie nowej świątyni odbędzie się w jesieni roku bieżącego.

Paczyna, pow. gliwicki. Tymczasowy kościółek. Jak w ostatnim numerze donieśliśmy, parafia paczyńska uchwaliła budowę nowego kościoła na tem samem miejscu, gdzie stoi stary kościół, który zostanie rozebrany. Tymczasowy kościółek urządzono więc w stodole gospodarza-rolnika Bernarda Sopały. W niedzielę, 10 maja, Wiel. ks. proboszcz odprawił pierwszy raz Mszę świętą w tymczasowym kościółku.

Stary kościółek paczyński.

Paczyna. Dziekan Sitko rozpoczął na nowo trudne dzieło budowy nowej świątyni i zebranie grosza na pokrycie kosztów budowy. Jednakże ludność polska jest ofiarna na cele kościelne, więc ks. proboszcz zabrał się rażno do pracy.

W tych dniach znikł na zawsze stary drewniany kościół z pagórka obok dworu paczyńskiego. Tylko osobno stojąca dzwonnica przypomina jeszcze, że tutaj stał przybytek Boży, postawiony przez przodków naszych. Przeszło 400 lat stary kościół wieńczył pagórek przy dworze. W tym roku musiał zniknąć, aby zrobić miejsce nowej świątyni. Słychać, że budowa nowego kościoła zostanie doprowadzona pod dach w jesieni roku bieżącego.

Paczyna, pow. gliwicki. Położenie kamienia węgielnego kościoła parafialnego. Dnia 12 lipca odbyła się tu uroczystość parafialna z okazji położenia kamienia węgielnego. Popołudniu kościółek tymczasowy był przepełniony wiernymi. Kazanie po polsku i po niemiecku wygłosił ks. proboszcz Puzik z Zakrzowa powiat kozielski.

Poświęcenie nowego kościoła w Paczynie.

Na wiosnę 1931 r. zniesiono starożytny kościółek w **Paczynie koło Pyskowic** a na tem samem miejscu zbudowano nową świątynię, która

w niedzielę, dnia 8 listopada 1931 r. konsekrował arcybiskup wrocławski, ks. kardynał dr. Bertram. Uroczystości konsekracyjne rozpoczęły się o godzinie 7 rano, poczem konsekратор odprawił nabożeństwo pontyfikalne i wygłosił kazanie okolicznościowe. Uroczystość zakończono odśpiewaniem dziękczynnego Te Deum. Dnia następnego (poniedziałek 9 listopada 1931 r.) odprawiono ostatnie nabożeństwo w tymczasowym kościółku, poczem przeniesiono Przenajśw. Sakrament do nowej świątyni i odprawiono w niej Mszę św. za wszystkich dobrodziejów.

1932 roku

Parafia liczyła 3023 d.
Prob. Karol Sitko

zob. 1909 r.

20. 6. 1933 roku

Jes. J. Sitko, obchodził
30-lecie pasterszowania
w Paczynie jako prob.

Ur. 23. 10. 1877 r. w Bald-
winowicach. - 20 czerwca.

1903 został wyświęcony
na kapłana, 20. 3. 28 r.

został dziekanem.

Parafia liczyła 3134
katolików.

1934 r.

parafia liczyła 3240 dusz.
Prob. Karol Sitko

aktuarjusz cioci
(zob. 1909 r.)

pożywienia, chłopcy spędzi-
gniazda, zabrali jedno jajo,
lejsze, położyli gęsie, tej sa-
ści i kształtu. Samica wró-
ciła z powrotem na jajach. Po-
jechał samiec, nie zauważył
też z fatalnego jaja wyklu-
ło się, bocian wpadł w fur-
ję i ucił małeństwo z gniazda, sta-
orobierał resztę jaj, a wre-
kt dziobem samiec tak, że o-
dni, walczyć ze śmiercią, lu-
leciała na zawsze.
a tego roku, bocian miesz-
i osowiały i smutny w pu-
przyszłych pa-
Już przed
me na budowie
fialnego, niego
swą wartość
tnich latach

250 1931 Rozbiórka starego kościoła. 1931.

Paczyna. Pomiedzy miasteczkiem Pyskowicami a Toszkiem, mniejwiec na polowie drogi, znajduje sie wieś Paczyna, znana dotychczas w bliższej i dalszej okolicy przede wszystkim dlatego, że w Paczynie znajdował się stary drewniany kościół, który z powodu rozbudowy wsi stał się za szczupły dla licznej gromady wiernych. Wiadomo, że śliczne, drewniane kościoły znikają na Górnym Śląsku jeden za drugim,

przeto ludzie z okolicznych wsi często przybywali do Paczyny celem zobaczenia kościółka.

W ostatnim czasie — jak już donieśliśmy — parafia postanowiła postawić wielki murowany dom boży na tem samem miejscu, gdzie stała drewniana świątynia. Nie pozostało więc nic innego, jak drewniany kościół rozebrać, chociaż wielu parafian, zwłaszcza starszych, byłoby chętnie widziało pozostawienie drewnianej świątyni dla przyszłych pokoleń.

Już przed wojną zebrano sporą sumę na budowę nowego kościoła parafjalnego, niestety pieniądze utraciły swą wartość wskutek inflacji. W ostatnich latach miejscowy duszpasterz ks.

dziekan Sitko rozpoczął na nowo trudne dzieło budowy nowej świątyni i zbieranie grosza na pokrycie kosztów budowy. Jednakże ludność polska jest ofiarna na cele kościelne, więc ks. proboszcz zabrał się rażno do pracy.

W tych dniach znikł na zawsze stary drewniany kościół z pagórka obok dworu paczyńskiego. Tylko osobno stojąca dzwonnica przypomina jeszcze, że tutaj stał przybytek boży, postawiony przez przodków naszych. Przeszło 400 lat stary kościół wieńczył pagórek przy dworze. W tym roku musiał zniknąć, aby zrobić miejsce nowej świątyni. Słychać, że budowa nowego kościoła zostanie doprowadzona pod dach w jesieni roku bieżącego.

3. Panewnik.

1856r. Panewnik posiadał własną szkołę z 1 nauczycielem na 160 dzieci.

1870r. Panewnik należał do parafji mikołowskiej i miał 2 klasową szkołę z 204 uczn.

1877r. został postawiony krzyż przy drodze.

1886r. Panewnik liczył 1137 kat. 3 pr. - Szkoła 2 kl.

1890r. " " " z Kolonją Kokociniec 767 kat. 3 prot.

1894r. " " " " " " " 797 " 6 "

Szkoła 2 kl. 138 kat. dx.

1892r. w maju. Przewodniczący gminy p. Zagórski podjął i wykonał na własny koszt zupełne oszkolenie wielkiej kaplicy. Niech mu P. Bóg to wynagrodzi co uczynił ku zwyciężeniu Jego chwały.

1896r. Panewnik z Kokociniem lic. 801 kat. 6 prot.

Szkoła 3 kl. 135 k. 1 p. dx.

Włamanie do klasztoru OO. Franciszkanów w Panewniku

W nocy na 11 bm. po przystawieniu drabiny do otwartego okna od strony ogrodu — weszli nieznani sprawcy do klasztoru OO. Franciszkanów w Panewniku, skąd za pomocą podrobionych kluczy dostali się do kościoła, gdzie przy pomocy łomu usiłowali włamać się do tabernaculum, skarbonki i srebrnej trumny z relikwiami. Zostali jednak spłoszeni.

1901r.
Panewnik
z Kokocin-
cem liczył
902 k. 11 pr.
Szkoła:

2 klasy, 158 kat. 4 dyd. dzieci.

OO. Franciszkanie 1904r. — Prezes: Oj. Ramileus

Boleszyk f, ur. 21.3.65, ord. 10.8.89r. — Oj. Wilhelm Rogoz f

ur. 9.6.65, ord. 15.8.91r. — Oj. Albanus Sobota f ur. 14.1.

1871 r. wysw. 14.8.1896r. — Oj. Ksawerjusz Agolicki; urodz.

20.7.76r. ordyn. 23.6.1902r. i 2 bracia laików.

1904r. w marcu rozpoczęto budowę klasztoru OO. Francisz-

1905r. Prezes: Oj. Kamillus Bolezyk (z. 04r.) (kanów.

Oj. Wilhelm Rogosz f (z. 04r.) Alb. Sobota f (z. 04r.)

Oj. Gorgoniusz Greupner f urodz. 25.3.75r, ord. 23.6.02.
i 2 br. laików.

4.10.1905r. Północna pierwsza cegła do fundamentów
pod kościół św. Ludwika w Panewniku, przez Ojca kus-
torza, franc. Krystjana Horabka.

1.7.1906r. Odbyło się urocz. poświęcenie kam. węgielne-
go pod kościół św. Ludwika króla francuskiego,

1907r. Prezes: Oj. Wilhelm Rogosz f (z. 04r.) — Oj. Franciszek

Greck f ur. 31.1.58r., ordyn. 21.1.84r. — Oj. Ksawery Zgo-

lik (zob. 04r.) — Gorgoniusz Greupner (z. 05r.) — Ojciec

Augustyn Gabor f, ur. 8.12.1878r., ord. 21.6.04r. — 4 br. laików.

29.9.1907r. w niedz. odbyło się poświęcenie drzwonów dla
kościółka OO. Franciszkanów.

1908r. Gwardjan: Oj. Maurus Kluge, ur. 5.10.73r, ord. 24.00.

Ojciec Flawian Gielnik, wikary, ur. 9.1.72r, ord. 17.4.98r.

" " Rafał Müller f urodz. 1 marca 1869r, ord. 21.12.1893r.

" " Engelbertus Mierowski f, ur. 30.4.69r, ord. 11.5.1894r.

" " Alb. Sobota, (zob. 04r.) Oj. Ksawery Zgolik (z. 04r.)

" " Kolumbanus Sobota f ur. 6.5.81r, ord. 22.6.07r

19.7.1908r. W niedzielę odbyło się poświęcenie

kościółka i klasztoru kst. franciszkanów
w Panewniku, którego dokonał J. Sm. ks. kardynał
Jerzy Poppe.

1909r. Gwardjan: O. Maurus Kluge (z. 08r.) — Oj. Fla-

wian Gielnik (z. 08r.) — Rafał Müller f (z. 08r.) — Engelbert

Mierowski (z. 08r.) — Ksawery Zgolik f (z. 04r.)

Ojciec Augustyn Gabort, ur. 8.12.78 r. ordyn. 21.6.04 r.

" Kolumbanus Sobota (zob. 08.) - braci laików.

26.9.1909 r. został reorganizowany "Dom macierzysty święte-
norski Marii nowicjat, pielęgniowanie chorych poza
domem, szkoła robót ręcznych.

1910 r. Gw. Oj. Wilhelm Rogoz (z. 04 r.) Oj. Fl. Gielnik (z. 02.)

Alfon Rogoz, ur. 28.7.58 r. ord. 26.5.85 r. - Oj. Rafael
Müller (z. 08 r.) Kraw. Zgolik (04.) - August Gabort (z. 09.)

Placydy Szczygieł, ur. 4.9.79 r. ord. 22.6.07 r.

Prócz tych 10 braci laików

1911 r. Panewnik (klasztory 00, Franciszkanów, kościół
klasztorny św. Ludwika, z kol. Rokocincom liczył 1297
kat. 8 prot. - Szkoła 5 kl. z 281 kat. i 1 pr. dzieci.

1. Ks. Oj. Wilhelm Rogoz, gwardjan, urodz. 9.6.65 w.
Wierzbce, ord. 15.8.1889 r. - 2. Korneliusz Cyroni, misjonarz
apostolski, wikary, urodz. 29.4.1860 r. w Strel-
cach, wyśw. 24.9.1887 r. - 3. Albanus Sobota, urodz.
14.1.1871 r. w Jönepsgrund, wyśw. 14.8.1896 r.

4. Maurus Pluge, ur. 5.10.73 r. w Kłodnicy, ord. 23.6.00 r.

5. Godfryd Wrohowecki, ur. 24.7.73 w Zabrzeżu, ordyn.

21.5.1899 r. - 6. Gorgoniusz Gropner, ur. 15.3.75 r.
w Formbach, ordyn. 23.6.1902 r. - 7. Placydy Szczygieł,
urodz. 4.9.79 r. w Bogucicach, wyśw. 22.6.1907 r.

8. Kolumban Sobota, urodz. 6.5.1881 r. w Gostomi, ord.
22.6.1907 r. - Prócz tych 11 braci laików.

1912 r. Gwardjan: Oj. Wilhelm Rogoz (z. 11.)

Oj. Korneliusz Cyroni (z. 11 r.) misjon. apostolski, wikary.

Oj. Alban Sobota (z. 11 r.) - Oj. Maurus Pluge (z. 11 r.)

Oj. Aug. Gabort (z. 9 r.) - Oj. Placydy Szczygieł (z. 11 r.)

Oj. Kolumban Sobota † (zob. Nr.) 9 braci laików.

1913r. Gwardjan: Oj. Wilh. Rogosz (z. 11.) -

Oj. Korneliusz Tyron, mis. ap. - wikary (z. 11.)

" Alban Sobota † (11.) - Gorgoniusz Gropner (11.)

" Aug. Gabor † (z. 09.) - Placydy Szczygiel (10.)

" Kolumb. Sobota † (z. 11.) - 9 braci laików.

1914r. Gwardjan: Oj. Wilhelm Rogosz † (z. 11.)

Oj. Kornel. Tyron (z. 11.) - Gorgonj. Gropner (11.)

" Aug. Gabor (z. 09.) - Placydy Szczygiel (10.)

" Krol. Sobota (z. 11.) - Bernard Wiciarz, ur. 1. 8. 86r.

wysw. 22. 6. 1912. - Karolus Bick † ur. 4. 1. 87r. ord. 21

Grzegorz Moczygoba, ur. 2. 12. 88r. ord. 21. 6. 13. - 6. 1913r.

1915r. 1. Gwardjan Augustyn Gabor (z. 09.) 10. br. laików.

2. Wilh. Rogosz, wik. (1911) - 3. Gorgoniusz Gropner (11)

4. Placydy Szczygiel (10) - 5. Bernardus Wiciarz (z. 14r)

6. Karolus Bick † (zob. 14r) - 7. Grzegorz Moczygoba †

ur. 2. 12. 88r. ord. 21. 6. 1913r. - 8. Feliks Kosz ur. 22. 7.

88, ord. 18. 6. 1914r. - 9. Gilbertus Pawletka, ur. 15. 1. 90.

ordyn. 18. 6. 1914r. - Procz tych 5 braci laików.

1916r. Gwardjan: Oj. Augustyn Gabor † (z. 15.)

Wilhelm Rogosz wikary (11.) - Gorgoniusz Gropner (11.)

Oj. Placydy Szczygiel † (10.) - Bernard Wiciarz † (14)

Bonifacy Wiesiołek, ur. 6. 7. 87r. ord. 21. 6. 1913r.

Oj. Karol Bick † (z. 14r) - Oj. Grzegorz Moczygoba (18.)

Oj. Feliks Kosz, ur. 22. 7. 88, ord. 18. 6. 14r. - Oj. Gilbert

Pawleta, ur. 15. 1. 90r. - ord. 18. 6. 14r. - 4 br. laików.

1917r. Gwardjan: Oj. August Gabor † (15.) - 1. W. Rogosz

wikary (11.) - Zacharsz Grelich †, ur. 31. 7. 76, ord. 22. 6. 02r.

Gorgoniusz Gropner (z. 11.) - Oj. Placydy Szczygiel (z. 10r)

Bernard Wiczierz (z. 14r.) - Bazyli Gabriel, ur. 12.12.86r.
wysw. 21.6.1913r. - Bonifacy Wiesiołek (z. 16r.) - Karol
Piskot (z. 14r.) - Grzegorz Moczygoba (z. 15r.) - Feliks
Koss (z. 16r.) - Oj. Gilbert Pawleta (z. 15r.) - Oj. Martinus
Protnicki ur. - 4 braci laików.

1918r. Gwardjan: - Oj. Paweł Zgolik (04r.)
Oj. Włdł. Rogoż (z. 11r.) - Bonifacy Wiesiołek, wik. - Gor-
goniusz Grzymner (16r.) - Grzegorz Moczygoba (15r.)
Dominik Kozyski, ur. 4.11.88r. ord. 18.6.14r.

Feliks Koss (z. 16r.) - Gilbert Pawleta (z. 15r.) - 4 br. laików.
1920r. Gwardjan: Oj. Placydy Szozygiel (10r.) - Bonifacy
Wiesiołek wik. - Grzegorz Moczygoba (15r.) - Feliks Koss (16r.)
Gilbert Pawleta (z. 15r.) - Mikołaj Kondek, ur. 13.9.89r. -
wysw. 10.12.16. - Oj. Eusebiusz Huchracki, ur. 15.10.85r.
wysw. 21.6.1913r. - 2 br. laików.

1921r. Gwardjan: Oj. Bonifacy Wiesiołek (16r.) - August
Gabor, wik. (15r.) - Bonawentura Lichon, ur. 29.5.87r.
ord. 21.6.1913r. - Grzegorz Moczygoba (15r.) - Mikołaj
Kondek (z. 20r.) - Paweł Dąbek, ur. 18.6.89r. ord. 8.4.16r.
Mikołaj Porada, ur. 28.4.91r. ord. 20.6.20r. - 6 br. laików.

1922r. Gwardjan: Oj. August Gabor (15r.) - Bonawen-
tura Lichon (21r.) wik. - Star. Krauss, misjonarz
apost. - Ludwik Kasperczyk, rektor. - Grzegorz Mo-
czygoba (15r.) - Mikołaj Porada (z. 21r.) 10 br. laików.

1926r. Panewnik liczył 12000 kat. - Stacja dusz-
pasterska OO. Franciszkanów, powstała 1913 r.

Odquety: 1. Sw. Ludwika. - 2. Sw. Franciszka. -
3. Porcjunkuli. - Kaplica S. Stanisława
N. M. P. nabożeństwo dziennie.

2-ga Kaplica domowa w Zakładzie Marii w Panewniku,
nabożeństwo 1 raz w tygodniu. — Miejscowości:

1. Kostuchna szk. lud. 7 kl. 309 dz.
2. Ligota 4825 kat. — szk. l. 14 klas 820 dz.
3. Ochojec, szk. lud. 4 kl. 203 dz. — 4. Panewnik 2000 kat.
szk. lud. a) 4 kl. 204 dz. — b) 1 kl. 48 dz. — Piotrowice
5. Kłm. szk. lud. 7 kl. 340 dzieci.

Duszpasterz ks. Augustyn Gabor, O. F. M. gwardjan.
Franciszkanie: Prowincjał: Oj. Wilhelm Rogoz,
Panewnik. Misje, rekolekcje, Kolegium siostrzackie,
pomoc w duszpasterstwie. — 8 Ojców, 13 kleryków,
6 braci. — Gwardjan: Ojciec Augustyn Gabor.

1926 r. była prowincjałką S. S. Starebnicki Marii
S. M. Zofia. — Siostry było 28 osób.

1928 r. rob. 1926 r. — Substytut: Oj. Kolumban Sobota
O. Fr. M. gwardjan. Tomoch: Oj. Franciszkanie.
Lokalia liczyła 12100 kat.

1929 r. Panewnik, kat. 13027, z. 4.

Stacja duszpasterska OO. franciszkanów, należąca
do parafii Nikołowskiej. Powst. 1913, kościół 1908 r.
Kaplica u S. S. St. N. M. P. naboż. dziennie. — Ka-
plica domowa w Zakładzie Marii w Panewniku
naboż. 1X tygodni.

Zakłady: 1. Dom prowincjonalny S. S. Starebnicki.
2. Zakład Marii, dom starców, (włas. Krzysia praxys.)
3. Klasztor OO. Franciszkanów, prowincjonalny.

Miejscowości: 1. Kostuchna, szk. l. 7 klas 354 dz.

2. Ligota 4900 kat. — szkoła lud. 14 + 900 "

3. Ochojec, szk. l. 4 kl. 178 dz. — 4. Panewnik 2000 kat. dwie

320 Wronki, Kolegium O.O. Franciszkanów. Dwa lata temu O.O. Franciszkanie Polskiego Śląska (z siedzibą w **Panewniku**), przenieśli swoją szkołę zakonną, tak zwane kolegium, częściowo t. j. 3 klasy niższe, z odymionej sadyby katowickiej do schłudnej Wielkopolski, mianowicie do uroczu tuż nad Wartą położonego klasztoru we Wronkach, miejscowości sielskiej, lesistej i dla celów naukowo-wychowawczych wprost wymarzonej. Uczniowie wronieccy, przygotowani przy dobrych zdolnościach w przeciągu dwóch lat do czwartej klasy gimnazjalnej, wracają na dalsze studia do Panewnika, skąd uczęszczają do sąsiedniego gimnazjum w Mikołowie. Podróż kolejową do Wronek można obecnie, jak wiadomo, już odbyć całkiem przez teren polski (Katowice—Wieluń—Poznań—Wronki. — Chłopcy 12—14-letni, pobożni i zdolni, których najniłszem zajęciem jest nauka i książka, a pragnieniem służyć kiedyś Bogu jako kapłani najbardziej rozpowszechnionego na świecie zakonu św. Franciszka z Assyżu, czy to na ziemiach naszych polskich, zasianych poprostu osierociałemi klasztorami tegoż zakonu, czy też w misjach zagranicznych, gdzie Franciszkanie tak samo największy stanowią odsetek rycerzy Chrystusowych, niech się zgłoszą po dalsze informacje (warunki przyjęcia, egzamin wstępny, który się odbędzie w Panewniku), do O. Rektora Kolegium Franciszkańskiego we Wronkach (Włkp.). — Do zgłoszenia dołączyć należy — prócz znaczka na odpowiedź — własnoręcznie napisany życiorys i świadectwo szkolne.

Polskie rekolekcje ludowe u Ojców Franciszkanów w Panewniku.

Na liczne życzenia i zapytania dajemy do publicznej wiadomości, że coroczne rekolekcje ludowe, jak zwykle, odprawia się pod przewodnictwem jednego z Ojców Franciszkanów w naszym kościele klasztornym przed uroczystością św. Ludwika i trwać będą od środy dnia 27 sierpnia aż do niedzieli 31 sierpnia. Uroczysty wstęp odbędzie się w środę o g. 7-mej wieczorem. Dalszy przebieg i porządek ćwiczeń rekolekcyjnych ogłosimy w czasie rekolekcyj samych.

sakoty lud. razem 284 dz.

Duszpasterz: Ojciec Grzegorz Moczygęba, urodz. 2 gr.
1888 r. wysw. 27. 6. 1913 r. — Kooperator: Oj. Beda
Sachygiel. — Inni księża:

Fr. Józef Brzewska, Katecheta przy gimnazjum keni-
kiem w Katowicach, ur. 26. 5. 1900 r. w Łomnicy
pow. oleski, ordyn. 14. 9. 1924 r. ustan. 1929 r.

1929 r. Ob. Franciszkanie. — General: O. Bonawen-
tura Marani. — Oj. prowincjał: Oj. Ludwik Kasper-
czyk, Panewniki. — Nowicjał: Wieluś Gniewuszków.

Zakonie 1902 r. Podawaj pracy: misje, rekolekcje, pomoc
w duszpasterstwie. — Ojcowie: 1. Oj. Ludwik Kasperczyk
prowincjał, ur. 23. 9. 85 r. wysw. 23. 12. 1911 r.

2. O. Grzegorz Moczygęba, gward. subst. par. . . urodz. 2. 12. 88 r.
ordyn. 27. 6. 1913 r. — 3. Oj. Karol Bilek, ur. 4. 1. 1887 r.

ordyn. 27. 6. 1913 r. — 4. Oj. Paschalis Pawłeczyk, wikary;
ur. 14. 10. 1900 r. ord. 20. 6. 1926 r. — 5. Oj. Beda Sachygiel,
wikary parafji, ur. 1. 3. 98 r. ordyn. 27. 9. 1923 r.

6. Oj. Stanisław Kraus, Jubilat, ur. 23. 11. 57 r. ord. 21. 1. 84 r.

7. „ Alfons Rogosz, Jubilat, ur. 28. 7. 1858 r. ord. 26. 1. 85 r.

8. „ Henryk Gollorz, ur. 18. 3. 1887, ord. 13. 6. 1914 r.

9. Józef Łajac, urod. 14. 12. 1905 r. ord. 20. 1. 1929 r.

Bracia: 10 braci Prof. — 10 braci Terejary.

1930 r. Panewniki liczył 6898 kat.

Duszpasterz, O. Grzegorz Moczygęba (z. 1929 r.)

Kooperator Oj. Paschalis Pawłeczyk, wikary klasztor-
u, ur. 14. 10. 1900 r. w Zabrowce W. ord. 20. 6. 1926 r.

Ojcowie Franciszkanie: Oj. Ludwik Kasperczyk (z. 29.)

Oj. Grzegorz Moczygęba n. w. — Oj. K. Bilek (z. 29.)

Oj. Stan. Kraus (z. w.) - Oj. Ansgary Malina, ur. 12. 12. 1892 r. w W. Dąbrowce, wysw. 17. 3. 1923 r. - Oj. Paschalis Pawełczyk (z. w.) - Oj. Alfons Rogosz (z. w.) - Oj. Józef Łajac (z. 9 nr.) - 13 braci profes 11 br. Terejarzy.

W maju 1930 r. uodnielit J. Em. ks. biskup Stanisław Adamski w Panewniku 4 zakonnikom z zakonu sw. Franciszka swięci Kapłaniskich. - Presbiterat otrzymali 1. Oj. Norbert Chudoba z Knurowa. - 2. Oj. Łukasz Grzywoz z Panownika, - 3. Oj. Paweł Kurek z Bonowic. - 4. Oj. Korneliusz Łach z Radlina.

Nowy prowincjał OO. Franciszkanów.

Panewnik w Pszczyńskim. Z powodu przewlekłej choroby dotychczasowego prowincjała O. Ludwika Kasperczyka, wybrała Kurja Generalna w Rzymie w dniu 20 maja b. r. dotychczasowego definitora i gwardjana klasztoru w Osiecznie O. Augustyna Gabora na stanowisko prowincjała prowincji śląsko-wielkopolskiej. Na opróżnione miejsce pierwszego definitora wybrany został O. dr. Antoni Galikowski. W zarządzie prowincji pozostali jeszcze: O. Wilhelm Rogosz, kustosz prowincji, — O. Bonawentura Cichoń, definitor, — O. Michał Porada, definitor i sekretarz prowincji, — O. dr. Benedykt Kolor, definitor.

(P) Poświęcenie części Domu pańniczego w Panewniku.

Dom Pańniczy w Panewniku został tak dalece wykończony, że w ub. niedzielę nastąpiło poświęcenie wielkiej sali przeznaczonej na zebrania Stowarzyszeń Mężów Katolickich. Sala znajdująca się na piętrze przedstawia się wspaniale i nosi imię ofiarodawcy tego domu p. prezesa dr. inż. Stanisława Surzyckiego, gen. dyr. Zakładów Huty Pokój. Poświęcenia dokonał ks. Karol w asyście kapłanów świeckich i zakonnych. Na uroczystość tę przybyli między innemi Marszałek K. Grzesik, p. naddyrektor Absolon, mecenas Kudara, ks. dr Kominek oraz wielu innych zwolenników budowy tego gmachu o wielkiem znaczeniu religijno-kulturalnem.

Idźmy do Panewnika!

34 Często czytamy w gazetach: „Dokąd dzisiaj pójdziemy”? Idźmy tym razem do Panewnika; ta droga rzeczywiście się opłaca. W kościele czcigodnych o. o. Franciszkanów wystawiona jest prześliczna stajenka Betleemska; porywająca, zachwycająca każde serce z tymi nizin do wyższej, szczyśniej krainy. Już w dwunastym wieku św. Franciszek, palając miłością seraficką do Boskiej Dziecinny, wystawił w górach lesistych, pod gołym niebem pierwszą stajenkę, by przez taki sposób nietylko w swoim sercu coraz większą miłość do

Pana Jezusa zapalić, ale też wszystkich innych do serdecznej wdzięczności oraz i miłości wobec Chrystusa Pana pobudzić. W jego ślad wstąpili wiernie i synowie jego duchowni; od tego czasu po wszystkich kościołach franciszkańskich stawiali w czasie Bożego Narodzenia stajenki. Ten pobożny zwyczaj rozszerzył się szybko po wszystkich kościołach; nie ma dzisiaj ani najuboższej kapliczki, w którejby nie stanął choć skromny żłóbek z Boską Dzieciną. W panewnickim kościele oznacza się stajenką swoją wielkością; jest na 16 metr

7 wysoka
ciąg dalszy
z. m. n. n. n. n.

24a
wysoką i sięga aż do samego sklepienia kościelnego. Już na pierwszy rzut oka każdy odczuwa gorące uczucia w swem sercu! Każdy upada na kolana, oddając cześć Boskiej Dziecinie oraz pokornie prosząc o Boskie błogosławieństwo. Nic dziwnego, że tłumnie się garną z bliska i daleka wierni, by zobaczyć i się zastanowić nad tak pięknem dziełem, by się tutaj pomodlić, pomocy sobie uprosić w różnych stycznościach, trudnościach, ciężkościach tego życia. Ojcowie i matki prowadzą z sobą swoje miłe dzieci, tłumacząc im wszystko; mówią do nich o niewymownie wielkiej miłości Boskiej Dzieciny do nas. Z zapalem bywają śpiewane kolendy od wiernego ludu. W niedziele i święta wspaniała świątynia panewnicka wprost przepelniona jest aż do ostatniego zakątka wiernym, pobożnie się modlącym ludem. Nader szczęśliwymi byli oni trzej Królowie, jak znaleźli Boskie Pacholátko, leżące w żłóbku! Niech też stajenka panewnicka i nasze serca pobudzą do wdzięczności, do miłości Boskiego Dzieciątka. Kłęcząc przed tą stajenką, podnieśmy serca, o-czy nasze do wyżyn niebieskich, gdzie raz oglądać mamy Boskie Dziecię już nie w ubogim żłóbku, lecz na tronie wiekuistej chwały. Jak się dowiadujemy, stajenka w kościele panewnickim pozostanie aż do 3 lutego. Idźmy więc w tym czasie do Panewnika!

3410

Rok jubileuszowy św. Antoniego w Panewnikach.

1931

Jak wiadomo upływa od błogosławionej śmierci św. Antoniego z Padwy lat siedemset, a świat cały w tym to roku obchodzić będzie jubileusz tego wielkiego Syna św. Franciszka. Uroczystości jubileuszowe wedle postanowienia Ojca św. Piusa XI. rozpocząć się mają dnia 13 czerwca br. a trwać będą aż do 13 czerwca 1932 roku.

Placówka franciszkańska na polskim Śląsku również się do tego obchodu spobi. Program uroczystego rozpoczęcia tej wielkiej rocznicy:

W niedzielę, 7 czerwca odbędzie się o godzinie 19 Akademja na cześć świętego Antoniego dla parafji panewnickiej. W piątek, 12 czerwca o godzinie 18 wydzwanianie jubileuszu, o godzinie 19 nieszpory z kazaniem o św. Antonim i teoforyczna procesja. W sobotę, 13 czerwca: Rano o godzinie 10 uroczysta suma z kazaniem o św. Antonim. Wieczorem o godzinie 19 kazanie i uroczyste nieszpory. W niedzielę, 14 czerwca: Rano o godzinie 7 kazanie jubileuszowe i uroczysta Msza św. z Ko-

munją św. generalną młodzieży żeńskiej i męskiej. O godzinie 11.30 kazanie jubileuszowe i suma uroczysta z wystawieniem Przenajśw. Sakramentu. O godzinie 15 Akademja ku czci św. Antoniego dla gości. O godzinie 17 jubileuszowe kazanie, uroczyste kazanie i nieszpory, święcenie lilij św. Antoniego, Te Deum, błogosławieństwo sakramentalne.

Poza tem polskie Radio w Katowicach nada w sobotę w wieczornych godzinach popularny odczyt p. prof. Langmana na temat jubileuszowy. Również nadane będzie przez radio główne nabożeństwo w niedzielę.

Odpust św. Franciszka w Panewniku

W piątek, dnia 4 października przypada uroczystość św. Franciszka z Asyżu, założyciela zakonów franciszkańskich. OO. Franciszkanie w Panewniku obchodzą tę uroczystość w sam dzień t. j. 4 października. Po rządę nabożeństw jak w niedzielę. Uroczysta suma z kazaniem odprawiona będzie o godzinie 10.30. Nieszpory po południu o godz. 4; po nieszporach nabożeństwo pamiętki śmierci św. Franciszka.

W sprawie budowy Kościoła w Ochojcu

odbedzie się zebranie informacyjne dla obywateli Ochojca w poniedziałek, dnia 15 bm. o godz. 19 w restauracji p. Rygla

Na zebraniu tem przemawiać będzie ks. Mateja przysły duszpasterz parafii ochojskiej. Komitet zaś złoży sprawozdanie z dotychczasowych posunięć odnośnie budowy kościoła. Prosi się wszystkich obywateli Ochojca o przybycie.

Jak już donosiliśmy, Komitet przed rozpoczęciem budowy kościoła urządza obecnie kapliczkę, która jest już prawie na ukończeniu. Poświęcenie jej nastąpi w najbliższym czasie.

Jeżeli pisze się o budowie kościoła, nie należy pominąć wspomnienia o wielkiej ofiarności obywateli Ochojca, którzy tak jak w pracy o koło budowy kapliczki, również i materialnie na

Podkreślenia i naśladowania godnym jest fakt, że nawet instytucje nie z Ochojca śpieszą Komitetowi z pomocą. Np. Zakłady Hohenlohego S. A. ofiarowały Komitetowi 15 000 sztuk cegły bezpłatnie, a resztę potrzebnej cegły chcą oddać po cenie bardzo niskiej. Firma „Rubus” Piotrowice — Wytwórnia Soków Owocowych — której właścicielem jest p. Doleżych Jan, oddaje Komitetowi przez pół roku co miesiąc 2,5 proc. od obrotów, osiągniętych na terenie gminy Piotrowice. Oby takich było więcej.

Komitet składa tą drogą wszystkim ofiarodawcom jak najserdeczniejsze podziękowanie i wzywa wszystkich ludzi dobrej woli i serca do naśladownictwa ofiarności choćby najskromniejszemi datkami. O ofiarodawcach będzie się pamiętać w nowowybudowanym kościele.

POŚWIĘCENIE MIEJSCA POD BUDOWĘ NOWEGO KOŚCIOŁA W OCHOJCU KOŁO KATOWIC.

(P) Parafia pod wezwaniem św. Jacka w Ochojcu koło Katowic obchodzi w niedzielę 14 bm. o godz. 15 uroczystość poświęcenia miejsca pod budowę nowego kościoła i zapoczątkowania jego budowy. Aktu poświęcenia dokona miejscowy ks. proboszcz Jan Mateja, dzięki którego usilnym s raniom i ofiarnej pomocy parafian powstać ma w najbliższym czasie pożądany dom Boży. Z tej okazji odprawione zostanie nabożeństwo o godz. 10 o pomyślność budowy kościoła. W następną zaś niedzielę 21 bm. parafia obchodzić będzie swój doroczny odpust św. Jacka, patrona dotychczasowego kościoła. Na uroczystość tę zapowiedziały się już liczne tłumy wiernych z okolicznych miejscowości.

AKADEMIA NA CZĘŚĆ OO. JUBILATÓW 6 FRANCISZKANÓW W PANEWNiku

(P) Z okazji 25-lecia kapłaństwa trzech OO. Franciszkanów: O Gwardiana Bonawentury, O Proboszcza Karola i O Grzegorza — dyrektora III zakonu społeczeństwo z Ligoty i z gminy Panewnik urządziło akademię. Przewodzący orkiestry górniczej prowadził liczne pociąży sztandarowe OO Jubilatów z klasztoru do Domu Związkowego. Akademii zagaił b. O. Prowincjał Michał. Z kolei przemówił O. Bogumił. Przemawiali również przedstawiciele wszystkich związków i towarzystw świeckich i katolickich. Poza orkiestrą występował chór pod batutą p. Łukowca.

25-LECIE STACJI DUSZPASTERSKIEJ W PANEWNIKU.

350

(P) Panewnik z okolicą należał od dawien dawna do parafii mikołowskiej, której oddawał dziesięciny w naturze. Liczba ludności parafii mikołowskiej wzrastała stale i coraz szybciej głównie dzięki rozwojowi przemysłu na obszarze parafii. W ostatnim dziesięcioleciu zeszłego wieku zaczęto się zastanawiać nad koniecznością podzielenia starej i zbyt rozległej i ludnej parafii mikołowskiej. M. in. poruszono myśl przyłączenia Panewnika z Kokocińcem do parafii w Kochłowicach, ale bez skutku. Stary stan rzeczy trwał jeszcze dość długo, aż w roku 1908 oo. Franciszkanie zbudowali na pustkowiach pomiędzy Panewnikiem a Ligotą dla siebie wielki klasztor a jednocześnie wielki i piękny kościół. Od tego czasu cała północna ludna połać parafii mikołowskiej (mianowicie gminy Panewnik, Ligota, Piotrowice i ich kolonie), oddalone 8 do 12 km od kościoła w Mikołowie, samorzutnie załatwiała swe potrzeby religijne wyłącznie i tylko w tym pobliskim wspaniałym kościele oo. Franciszkanów, gdzie zaspakajanie wszelkich tych potrzeb odbywało się dogodnie, łatwo i doskonale. Jedynie tylko chrzty, śluby małżeńskie i pogrzeby z owej północnej części parafii odbywały się jeszcze przez jakiś czas nadal w Mikołowie. Atoli po kilku latach takiego stanu rzeczy powstały poważne trudności a to z następującego powodu: OO. Franciszkanie mieli bardzo wielką pracę duszpasterską, zaopatrując wszystkie potrzeby religijne wielkiej części parafii mikołowskiej, ale za tę pracę nie mieli żadnego wynagrodzenia, potrzebnego przecież na utrzymanie kościoła i księży i nabożeństw a należącego im się jak najśluszniej; wszystkie podatki kościelne, opłaty i taksy, a nawet i dochody z kolendy, szły z tej części parafii nadal do Mikołowa. Wreszcie jednak władza kościelna uznała sprawiedliwie, że oo. Franciszkanom na utrzymywanie duszpasterstwa należą się jakieś dochody, potrzebne niezbędnie. Otóż przy regulowaniu tej sprawy ujawniły się różne a wielkie trudności i wątpliwości prawne. Wchodziły tu w grę sprzeczności przeciwnych sobie interesów, jak np. prawa proboszcza mikołowskiego i parafii mikołowskiej, prawa patrona kościoła mikołowskiego, prawa samodzielnego klasztoru, prawa i zainteresowania władzy świeckiej, a nade wszystko troska biskupa o należyte duszpasterstwo w tamtej okolicy, którego z Mikołowa nie było można dostatecznie i należycie zaopatrzyć. Ostatecznie przed 25 laty — w roku 1913 — zdołano całą tę wielką zawiloość z grubsza rozgmatwać i utworzyć w Panewniku samodzielną stację duszpasterską. W roku 1931 odłączono od kościoła oo. Franciszkanów silnie rozrastającą się gminę Piotrowice z Ochojcem, tworząc tam osobną stację duszpasterską z kościołem na wpół masywnym. Lokalię piotrowicką wyniesiono 19 października 1936 r. do rzędu samoistnych parafii. Równocześnie prawie, gdyż 1 listopada 1936 r. powstała w Ochojcu lokalia z kościołem tymczasowym pod wezwaniem św. Jacka, patrona Śląska. Obecnie buduje się tam nowa świątynia, pod którą położono kamień węgielny w sierpniu br.

4. PANIOWY.

9. Paniowy. (Kościół parafialny św. Piotra i Pawła). Paniowy już w czasach bardzo dawnych posiadały własny kościół parafialny. W spisie kościołów dekanatu sławkowskiego z r. 1326 czytamy o kościele parafialnym w Paniowach i że proboszczem jest niejaki Albert. Prawdopodobnie w czasie reformacji parafia paniowska utraciła samodzielność swoją i odtąd kościół w Paniowach był filialnym parafii bujańskiej. Dopiero w czasach nowszych, w roku 1925 powstała parafia paniowska na nowo. Teraźniejszy kościół zabytkowy wybudowano w roku 1757.

1 sierpnia 1925r. kościół
św. św. Piotra i Pawła stał się
parafialnym, do którego na-
leża miejscowości: 1. Paniówki
x 1300 dusz, - 2. Paniowy x 1110 d.
1856r.

Filja liczyła w t. r. 1879 kat. 11 prot. - Szkoła z 1 nauczycielem
156 dzieci. - Paniówki z naucz. 264 dzieci. Artystycznie:
1 bardzo stary obraz św. Wojciecha. - 1856r. urodziło się
98 ślubnych, 4 niem. dzieci. - Ślubu małż. udzielono
32 parom, zmarło 50 osób. - Patron: piekarnictwo Go-
dulów zastąpione przez radcę sprawiedliwości Tref-
lera we Wrocławiu. Konpatron hr. Ryszard v. Posa-
dowsky na Paniowach.

1870r. liczyły Paniowy 2030 kat. - Kościół św. św.
Piotra i Pawła był filialnym kościoła św. Mikołaja w
Bujakowie. - Szkoła 2 klasowa z 194 dx.

1886r. Paniowy liczyły 920 kat. 15 prot. - Szkoła 2 kl.
Paniówki 858 kat. - Szkoła 2 kl.

1890r. Paniowy filja św. Piotra i Pawła liczyły 932 k. 9 p. 2 z.
Szkoła 3 kl. 175 k. 3 pr. dx. - Paniówki 884 kat. - Szkoła
3 kl. 157 kat. dzieci.

1894r. Filja Paniowy licz. 942 kat. 9 pr. 6 z. - Szkoła 3 kl. 170 dx 2 pr.
Paniówki 893 kat. - Szkoła 3 kl. 160 kat. dx.

Proboszczem parafii w Bujakowie, ks. Antoni Thiel
urodz. 13.6. 51r. w Raciborzku, wysw. 14.7. 1878r. ustan.
13 grudnia 1890r.

1896r. Paniowy liczyły 885 kat. 5 prot. 6 bydków.

Paniówki 910 kat. — { Laskoty: Paniów 3 kl. 191 kat. dr. }
 { „ „ „ Paniówki 2 „ 169 „ „ }

1901r. *Filix licryla* 843 kat. - Lutr. 3 kol. 172 k. dr.

Parrisi 985 - 3. 212

1911r. Filipa " " 918 " Fyrr. - " 3 " 212 " "

Paniowski " 1099 " — " 3, 219.

Paniowy w Zabrskiem. Hakatystyczno-centrowa »Oberschl. Volksstimme« denuncjuje Polaków, jakoby w lesie między Paniowami i Chudowem w niedzielę 1. sierpnia urządzili wielkie tajemne zgromadzenie. W rzeczywistości odbyła się zabawa wielka polska ludowa w lesie przy tak zwanej »Nowej Wygodzie.« Tysiące narodu zgromadziło się z okolicy i bawiło się ochoczo. Ks. Lex, proboszcz z Halemby, przywitał gości, ks. proboszcz Ligenza miał dłuższą pouczającą mowę, ks. prob. Robota dał słowo otuchy, a potem dużo mówców z ludu i dużo deklamatorów i deklamatorek wystąpiło. Przytem grała muzyka i sokoli bawili się ćwiczeniami. Zabawa ludowa bardzo się udała.

Levensonia 1924.

zostat ustan. problemem

Ms. Antoni Plawnia F

urodz. 25. 9. 1876 +. w Niedzi-

nej, ordyn. 23.6.1906 r.

Pierwszą posadę I Kapelana
otrzymał w Piekarach.

1.8.1925. Dawniejsza filja świętych Piotra i Pawła w Paniowach, została podniesiona do rzędu Kościołów parafjalnych.

1926 r. Parafia liczyła 2405 kat. - Parioży 1110 dusz.

Szkółka lud. 3 tel. 176 da. - Pamiłowski 1295⁰ kat. szkółka

4 Kł. 240 uosm. — Odruki: PP. Piotra i Pawła;
Rocznica poświęcenia Kościoła w nied. po Ww. Świętych.

1929 r. Janiowy. Parafia koryta 2414 kat.

1° miejsce 1110 kat. - szkoła lud. 4 kl. 177 dz.

2 Panisłuki 1304 " - " " " 5. " 272 "

Probowacz Ps. Antoni Plewnia, ur. 25.9.1876r. w Miedzi-
nej, wysiów. 23.VI.1906r. ustan. 1.9.1924r.

1930s box missing.

17.5.1936r.

Od wielu lat obywatele tutejsi krzątają się koło budowy kościoła. Wieś uboga, liczy około 1500 dusz, położona na uboczu od ciężkiego przemysłu, ma kilkunaletnie kupców drobnych, reszta to drobni rolnicy i robotnicy. Dlatego też, choć zamiary wzniosłe, jednak do zrealizowania ich nie mogło dojść z powodu braku odpowiedniego funduszu, a jeszcze więcej z braku człowieka, któryby zajął się sprawą budowy świątyni. A jednak znaleźli się pomocnicy, jak ks. prob. Górek z Bujakowa oraz ks. prob. Plewnia z Paniów, którzy po zwołaniu zgromadzenia obywatelskiego, przystąpili do intensywnej pracy, jak i niezmordowanej pracy p. Pawła Swobody, dalszych jego współpracowników oraz tutejszych obywateli zawdzięczamy, iż w niedzielę dnia 17 maja br. został poświęcony kamień węgielny, pod nowobudującą się świątynią w Paniówkach. Poświęcenia dokonał ks. infułat Kasperlik w otoczeniu licznych księży sąsiednich pa-

rafji. Sama uroczystość wypadła wspólnie. Przy kaplicy św. Jana zebrali się członkowie stowarzyszeń i bardzo liczni obywatele, których poprowadził przy dźwiękach orkiestry, nasz ks. proboszcz Plewnia na miejsce budowy. — gdzie oczekiwała przybyła procesja z Paniów, oraz licznie zebrana publiczność z okolicznych wsi. O godzinie 4 nadjechał ks. infułat Kasperlik, którego przywitał ks. prob. Plewnia oraz dziewczynki deklamacjami, poczem wśród szpalery publiczności procesja weszła w mury rozpoczętej budowli. Podniosłe kazanie wygłosił ks. infułat Kasperlik, poczem został odczytany odpis dokumentu, a oryginał zamurowano. Pieśń „Ave Maria“ odśpiewała bardzo udatnie jedna z dziewcząt, poczem na zakończenie odśpiewano „Ciebie Boże wielbimy“. Nowowybudowaną świątynią stanie pod wezwaniem św. Urbana.

St. Mański.

s. 40 nie zapis.

5. Pawtów - Racibórz.

1416r. Drugi kanonik posiadał folwark w książęcej wsi Pawtowie, która należała do zapism matronki ks. Wacława, księżnej Małgorzaty.

1632r. Właścicielem Pawtowa był Mikołaj Brawanski na Żytnej.

1727r. ukończono budowę kościoła drewnianego na cześć św. Michała archaniosta. Budowa kosztowała 38000 tal. - Kościółek był filijnym kościoła św. Mikołaja na Starejwsi. Nabożeństwa odprawiano w nim co 3 niedz.
1736r. we wtorek 25 września, został nowy kościół wybudowany na cześć św. Michała arch. Konsekrowany przez biskupa-supragana, ks. Elżęza Daniela Sommerfelda (22.12.1706 - 1742r.)

1792r. Pawtów liczył z folwarkiem 355 mieszkańców.

1807r. Szlachcic Antoni Fragstein, nabył Pawtów za 35 tys. talarów od Ernesta de Saka. - Za 2 lata sprzedał dobra rycerskie Pawtowa swej matronce.

15.1.1817r. Kościół w Pawtowie wyposażono jak następuje: proboszcz będzie pobierał rocznie 351 tal. 17 orbr. groszy i 30 szefli pszenicy, 138 szefli 12 mac żyta, 27 szefli jęczmienia i 200 szefli owsa. -

Kapelan I 154 talary 13 orbr. groszy i 6 fen. - 10 szefli pszenicy, 45 szefli żyta, 9 szefli jęczmienia, 33 szefli 12 mac owsa. - Kapelan II 131 tal. 18 orbr. - 10 " pszenicy 45 żyta, 9 jęczm. 30 owsa. - Kapelan III 108 tal. 10 orbr. groszy, 9.5 pszenicy, 45 żyta. 8 rz. jęczm. 30 rz. owsa.

1822r. Spaliło się 18 gospodarstw w Pawtowie.

25.6.1839r. Za zgodą rządu książęcego raciborskiego i starowiejszczań odłączyl się Pawłów od Starejwsi, co też w podanym dniu, zostało potwierdzone listem nadprezydenta Merkela.

Erwin, baron de Bissing, przejmuje dobro Pawłów za 47.500 tal. od Karola Strachwicz.

1maja 1840r. Urząd ziemianiski wrócił się z prośbą do książęco-biskupiego komisarza, dziekana Ignacego Molerusa w Kietrze o przyślanie proboszcza do nowej parafji w Pawłowie koło Raciborza.

22 kw. 1843r. Do nowoutworzonej parafji w Pawłowie, odbyło się wprowadzenie 1-go proboszcza w osobie księdza wikarego Jana Witka z Odry. — Urodz. 5.5.1805r. w Ligocie, ordyn. 18.12.1830r.

1855r. było chrztów 29 ślub. 1 nieśl. dz. — Ślub 5 zm. 21 ^{osob.}

1856r. Parafja św. Michała liczyła 756 kat. 8 prot.

Ślubota z Inauca. 142 dz. — Kol. Wilhelmsdorf materiały do

1856r. ochrzczono 30 ślub. dz. — Ślubów mat. 11. (parafji)

Zmarło 26 osób. — Prob. Jan Witek (z. 1843r.)

1868r. był inwestowany proboszcz ks. August Fiedler f, Urodz. 15 lipca 1833r. w Opolu, ordyn. 6.7.61r.

1870r. liczył Pawłów 988 kat. 2 prot. — Ślubota 2 kl. 194 dz. Do parafji materiały: Wilhelmsdorf i Pawłów Szardzin.

27.2.1872r. Um. ks. Jan Witek, pierwszy prob. w Pawłowie przy Raciborzu. Ur. 1805 w hulezyńskiej Ligocie.

10.7.72r. w tym samym jeszcze roku został administratorem parafji, ks. Fiedler August f, urodzony 15 lipca 1833r. w Opolu, wysł. 6.7.1861r. dotychczas był kapłanem w Łabrze.

23. 4. 1873 r. Ks. administrator Augustyn Fiedler,
kostat kamianowany tutejszym proboszczem.

1874-1886 r. Proboszcz - jak 1873 r.

1886 r. Parafia liczyła 1016 kat. 3 pr. M. polska -

Szkola 3 klasy. - Wm: 915 kat. 3 pr. - Kolonia Paw-
łow - Szardzin 42 kat. - Kolonia Wilhelmsdorf 59 kat.

Proboszcz: Aug. Fiedler (zob. wyz. 23. 4. 73 r.)

1890 r. Parafia św. Michała liczyła 1035 kat. 10 pr. M. p.

Wm: 841 k. 1 pr. - Obwód dobra 112 k. 9 pr. - Kolonia
P. Szardzin 34 kat. - Kol. Wilhelmsdorf 48 kat.

Szkola 3 kl. 184 k. 2 pr. dz.

Prob: August Fiedler, (z. n. 23. 4. 73 r.)

1894 r. Parafia lic. 1091 k. 2 pr. - Nowa polska.

Wm: 885 kat. 1 pr. - Szardzin 46 kat. - Wilhelmsd 48 k

Szkola 3 kl. 186 k. dz. - Proboszcz - zob. 23. 4. 73 r.

1896 r. parafia liczyła 989 kat. 1 pr. - Pawłów & Kolonia

Wilhelmsdorf 936 kat. 1 pr. - Kolonia Szardzin - Pawłów

53 kat. - Szk: 3 kl. 190 dz. k. - Prob. August Fiedler (z. w.)

1901 r. Parafia liczyła 1074 kat. 1 pr. - Nowa polska.

Wm: 933 kat. 1 prot. - Wilhelmsdorf 64 kat. - Grejs'

Szardzina 77 kat. - Szk. w m. 3 kl. 218 kat. dz.

Szardzin 14 kat. dzieci.

Proboszcz: Ks. Antoni Kowrad, ur. 25. 4. 67 r. w Koźle
ordyn. 21. 6. 93 r., ustan. 7 lut. 98 r.

15. 3. 1904 r. objął parafię pawłowską ks. prob. Franciszek
Hajduke, ur. 10. 1. 1873 r. w Jeźnicy pow. prudnicki

1905 r. proboszcz Fr. Hajduke - 1911 r. + (ord. 21. 6. 1899 r.)

1911 r. parafia liczyła 1250 kat. 5 prot. - Nowa polska.

1. Pawłów liczył 1040 kat. - Szkola 4 kl. 277 kat. 2 pr. dz.
5 pr.

2. Wilhelmsdorf 63 kat. — 3. Część Inardzina 147 kat
szkoła a 39 kat. dzieci.

1912 - 14r. Proboszcz i ks. Franciszek Hajduk (zob. wyż.)

1915r. Pawłów liczył 1252 kat. — Prob. j. 1904r.

4. 4. 1916r. został ustan. proboszczem ks. Antoni
Wodarek, urodz. 28. 7. 1879 r. w Ligocie w powiecie
prudnickim, wysw. na kapłana 23. 6. 1905r. — Od
25 lut. 1908r. pracował w Laborzu.

25. 3. 1928r.

9. 1931r.

Pawłów w raciborskim. Z wielką radością obchodziliśmy w naszym kościele uroczyste kanoniczne zaprowadzenie 3-go zakonu. Nasz dom Boży z tej okazji ślicznie ozdobiony licznymi wieńcami i ołtarz św. Franciszka pięknie ustrojony kwiatami, między którymi pięć świec się paliło, aby dzieciom i przyjacielom św. Franciszka przypomnieć niesłychaną łaskę św. stygmatów, które Ojciec seraficki w ostatnich latach życia swego odebrał od Zbawiciela. Za staraniem naszego wiel. ks. proboszcza przybył do nas wiel. O. Oswald z Płoni. W uroczystość zwiastowania Najsw. Marji Panny zaczęło się wieczorem o godzinie 6 wstępne kazanie, drugi dzień w niedzielę o godzinie 9 wygłosił nam drugie wzruszające kazanie i wyjaśniał regułę i obowiązki 3-go zakonu, aby wzmocnić ducha serafickiego. Jego praca nie była daremna, bo się wnet zgłosiło 12 mężów i 70 niewiast, prosząc o przyjęcie do 3-go zakonu. Jeszcze większa była radość nasza, gdyśmy pomiędzy nowicjuszami zobaczyli dwóch wiel. ks. ks. proboszczów. O, jak to było pięknie, kiedy nasz duszpasterz dał taki dobry przykład swoim owieczkom! Wieczorem o 1/26 wygłosił nam ostatnie kazanie dla tercjarzy, potem nastąpiło uroczyste przyjęcie nowych członków; po przyjęciu odbyła się uroczysta procesja z Przenajsw. Sakramentem około kościoła. W tej procesji brali udział wielebni księża, Siostry klasztorne, tercjarze i Kongregacja marjańska z palącymi się świecami. Błogie były to chwile, ale niestety, za prędko przeszły. Serdecznie dziękujemy wiel. O. Oswaldowi za jego trudy i prace; niech Pan Bóg raczy mu wszystko wynagrodzić w królestwie niebieskiem. Dziękujemy też naszemu wieleb. ks. proboszczowi, który został naszym dyrektorem, za wszystkie trudy i zabiegi podjęte oko 3-go zakonu.

Ks. prob. Antoni Wodarek
w Pawłowie został mia-
nowany „dziekanem”
na dekanat raciborski.
Wr. 1933 liczył Pawłów
1293 parafian.

23. 6. 1935r. obchodził ks.
dr. i prob. An. Wodarek, swoje
30-lecie kapłanstwa.
Urodz. 28. 7. 1879r. w Ligocie
w pow. prudnickim, wysw.
na kapłana 23. 6. 1905r.
Pierwszym kapłanem
w Laborzu był od 25 lut.
1908r. gołnie był do roku
1916. — Od 4. 4. 1916r

przewożony na proboszcza do Pawłowa.

6. Pawłów - (Bielszowice)

1792 r. Wt. r. było w Pawłowie 355 mieszkańców.

1870 r. Pawłów należał do Bielszowic.

1886 r. " " " liczył 1770 kat. Parafia 3 klasy.

1890 r. " " " z Kolonją Lisowską liczył 2275 kat. 8 pr.
Parafia 4 kl. 485 w. dz.

1894 r. " " " licz. 2688 k. 5 pr. 6 w. - Par. 7 kl. 594 k. 2 pr.

1896 r. " " " " 2994 " 4. 5 w. - " 8 " 690 " - dz.

1901 r. " " " Kaplica N. M. J. liczył. 3533 k. - Par. 8 kl. 843 }
{ k. dz. }

21.6.1918. został ustan. kuratorem przez Kościół, św.

Parafia, ks. Paweł Pacher z ur. 15.5.83 r. w g. Łaziskach ord. 236.

1919 r. zob. 1918 r. — 1920 r. kuracja licz. 5750 kat. { 06 r }

1921-22 r. zob. 1918 r.

1923 r. od 1 lut. został ust. prob. ks. Edward Mende z, urodz.

19.9.1884 r., w Reszkiejwsi.

Parafia powstała 1 sierpnia
1925 r.

która liczyła już 6100 katolików.

Parafia bud. a) 11 kl. 550 dzieci.

b) 3 " 7 kl. 430 dz. - 1928 r. P.

licz. 6100 dusz. Prob. 1926 r.

Pawłów. Zespół Towarzystw Polskich w Pawłowie urządził w dniu 13 bm. w sali p. Riegera uroczystą akademię z okazji 14 rocznicy niepodległości, 10-lecia szkolnictwa polskiego i SMP. Punktualnie o godz. 15 sala zappełniła się po brzegi. Zagaił ją i nawoływał do współpracy dla Boga i Ojczyzny ks. prob. Mende. Na program zostały się występy chóru i orkiestry szkolnej pod kierownictwem pp. Chmiela i Burego, jak również kilka deklamacyj. Referaty wygłosili p. Kulok i ks. dr. Kominek, po których wzniesiony został okrzyk na cześć Rzeczypospolitej. Dalsze punkty w programie składały się z występów Sokoła, a sekcja teatralna szkolna odegrała pod kierownictwem pp. nauczycielek Wierdakówny i Przybyszowskiej sztukę w jednym akcie, pod tytułem „Zmartwychwstanie Polski”. Sztuka zdobyła sobie pełne uznanie publiczności. Podczas przerw przygrywała orkiestra p. Szepego. — Wszystkim, którzy się do uświetnienia uroczystości przyczynili, należy się szczere uznanie. (k) 24 r.

Pawłów w Katowickiem. (Z parafji). W minioną niedzielę dokonano poświęcenia placu pod budowę nowej świątyni. Budowa kościoła będzie rozpoczęta w najbliższych dniach. Kierownictwo budowy powierzono p. Wojczkowi z Bielszowic. Ks. proboszcz Mende wziął na swe barki wielki ciężar, gdyż na budowę nowego kościoła niema potrzebnego funduszu. Ks. proboszcz liczy na ofiarność parafjan i pomoc całej ludności śląskiej, która zawsze była i jest ofiarna na cele i potrzeby kościelne, zwłaszcza gdy chodzi o budowę nowego domu Bożego. 1929 maj.

1929r. Pawłów. Parafia św. Pawła lic. 6336 kat. 15 prot.

Sakoty: a) lud. 11 kel. 349 da. - b) lud. 7 kel. 533 drisci.

Proboszcz: ks. Edward Mende (nob. 1923r)

1930r. Parafia liczyła 6324 kat. 15 prot. 2 gr. kat. 7 bezwyzn.

11.1.1934r. zmartł ks. Edward Mende prob., ur. w piątek 19.

9. 1884r. w Reiskiejwsi pow. Kozelski. Od 3 lut. 1894r. był

II kapłanem przy kościele św. Barbary w Ps. Kucie.

Od 1.2.1923r. proboszczem przy kościele św. Pawła, tu.

Pawłów.

Rok ubiegły był dla naszej parafii pełen łask i zmiłowania Bożego, gdyż za staraniem naszego Wiel. Ks. proboszcza odbyły się u nas Misje św., odprawione przez Wiel. OO. Dominikanów z Krakowa i to od 5 do 15 listopada. Przy wprowadzeniu powitała Wieleb. OO. pewna dziewczyna stósowną deklamacją, poczem przy świetle świece Kongr. Marij. z pieśnią „Kto się w opiekę” wprowadziła Misjonarzy do kościoła. Piękny to był widok w ciemny wieczór, wstępujących misjonarzy do kościoła przy świetle świce, tak też w niejednej duszy panowały mroki wieczorne, które światło słów Bożych, przez misjonarzy głoszonych, rozproszyło. Najprzód odbyły się nauki dla dzieci. Nauk dla dorosłych wygłoszono dziennie po 4, przy licznym udziale słuchaczy, że nasz mały kościółek nie zdołał objąć tłumów, pragnących słuchać słów Bożych. Komunii św. rozdano podczas misji św. przeszło 4800. Przy końcu misji odbyło się poświęcenie i ustawienie krzyża misyjnego i poświęcenie całej parafii Najśw. Sercu Pana Jezusa. Po misjach założono w naszej parafii straż honorową Najśw. Serca Pana Jezusa, do której przystąpili przeszło 150 członków, której zgromadzenia odbywają się w każdą pierwszą niedzielę miesiąca. Wieleb. OO. Misjonarzom składamy na tej drodze za pracę około nas podjęte serdeczne „Bóg zapłać”, również i wieleb. ks. prob. naszemu życzą zapłaty obfitej od Boga i Jego błogostawieństwa na dalszej drodze życia Wdzięczni parafjanie.

Nowy wielki ołtarz w kościele w Pawłowie.

Przew. ks. proboszcz Bręza w Pawłowie wszystkie swe starania zwrócił w kierunku przyozdobienia nowowynbudowanego miejscowego kościoła parafialnego. W niezadługim już czasie świątynia otrzymała nowy wielki ołtarz, na którym ustawiona została 2½ mtr. figura św. Pawła, patrona kościoła. Poświęcenie ołtarza ma się odbyć w dniu 29 czerwca br. 35.

Pawłów. Aby w godny sposób obchodzić uroczystość dwusietnej rocznicy ku czci św. Stanisława Kostki, Towarzystwo Katolickich Młodzieńców wraz z Wielebnym ks. Patronem dokładało wszelkich sił i nie szczędziło żadnych trudów, by zamierzona uroczystość wypadła jaknajwspanialej. Dlatego też już kilka tygodni przedtem brano się do dzieła. Ponieważ przedsięwzięto sprawić figurę św. Stanisława Kostki, zbudowali członkowie w własnym warsztacie wspaniały ołtarz, w którym została figura umieszczona. Prócz pięknego uwieńczenia i promieni światła elektrycznego widnieje na ołtarzu złoty napis „Witaj Kostko Stanisławie”, zaś ponadtem liczba 200. Uroczystość poprzedzona została trzydniowymi rekolekcjami. W niedzielę, dnia 7. 11. zakończono rekolekcje uroczystą mszą św., połączoną z jeneralną komunią św., którą raczył Wielebny ks. Patron w intencji młodzieży na sumie odprawić. Potem dokonał uroczystego aktu poświęcenia figury św. Stanisława Kostki. Do mszy św. służyli starsi członkowie Towarzystwa Młodzieńców. W uroczystości także i młodzież żeńska brała liczny udział, szczególnie Kongr. Marijańska. Po południu uroczystymi nieszpornami ku czci św. Stanisława Kostki i wspaniałą procesją przez wioskę zakończono uroczystość.

Murcki. Związek Młodzieży tutejszej parafii postanowił w niedzielę dnia 21. 11. 26 r. obchodzić święto Młodzieży, i w godny sposób uczcić pamiątkę zaliczenia w poczet świętych syna naszej ojczyzny, młodzieńca Stanisława Kostki. Trzy dni przed świętem sprowadził nasz niestrudzony ksiądz proboszcz, Ojciec Ansgara, Franciszkanina, który każdy wieczór o godz. 8-mej w gorących słowach nam przedstawiał, jak katolicki młodzieniec według zasad wiary św. się powinien zachowywać, za co serdecznie „Bóg zapłać” wielebnemu Ojcu. W sobotę przystąpili młodzieńcy wspólnie do spowiedzi św. W niedzielę rano była najpierw zbiórka na boisku szkolnym, skąd w pochodzie, z orkiestrą na czele nasza młodzież do kościoła się udała. Tam wygłosił Ojciec Franciszkanin piękne kazanie, przedstawiając stosunek rodziny między młodzieżą, rodzicami, jakie ma mieć miejsce według wiary katolickiej, a nie jak się to niestety dzisiaj często zdarza, że się młodzież na podobieństwo „kostgängerów” zachowuje. Podczas uroczystej Mszy św. przystąpiło 160 młodzieńców do Komunii św. Orkiestra upiększyła nabożeństwo, a organista p. Grzondziel śpiewał „Confiteor”. Po nabożeństwie odbył się pochód ku szkole, gdzie ks. proboszcz dziękował młodzieńcom za ich gremjalne stawienie się, i zapraszał ich do przyszła na wieczorek parafjalny, który urządzono wieczorem na sali p. Kukowki.

Sekretarz.

Misje św. w Pawłowie

1936r.
Z inicjatywy naszego Wiel. ks. proboszcza Bręzy odbyły się w Pawłowie 14-dniowe misje św., w których wzięła udział cała parafia. Nauki i kazania wygłaszali Wiel. oo. misjonarze. Od samego rana do późnej nocy wierni wypełniali nową, piękną a obszerną świątynię. Wieczór pierwszego dnia misji św. zakłócili komuniści, którzy w pobliżu kościoła rozdawali wywrotową bibulę. Lecz próba ich nie powiodła się zgoła, gdyż policja położyła kres kreciej robotcie. Plon misji św. był tak obfity, że niemal cała parafia przystąpiła do stołu Pańskiego. Lecz trzeba wiedzieć, że oo. misjonarze pracowali gorliwie, wygłaszając codziennie cztery nauki. Szczegółnie uroczysty był ostatni dzień misji św. Niezliczone rzesze wiernych udali się z starego probostwa do nowego kościoła, gdzie jeden z oo. misjonarzy wygłosił ostatnią naukę. Potem Wiel. ks. proboszcz podziękował oo. misjonarzom za owocną pracę a parafjanom za tak tłumny udział w misjach św. Na zakończenie odśpiewano uroczyste Te Deum a oo. misjonarze udzielili wiernym błogosławienia apostolskiego. Mamy nadobroczynne skutki Misji św. które oddziaływać będą na żywe w parafji.

275111

2.15

47

MANIFESTACJA MŁODZIEŻY POWSTAŃCZEJ OKR. BIELSZOWICE W PAWŁOWIE

(K) W niedzielę 10 bm odbył się w Pawłowie zlot okręgowy oddziałów Młodzieży Powstańczej okręgu bielszowickiego. Już w sobotę wieczorem odbyło się otwarcie obozu zlotowego, po czym uczestnicy obozu przemaszerowali ulicami Pawłowa, zapraszając miejscowe obywatelstwo na ognisko. Ognisko otworzył p. mgr Przybyła witając licznie przybyłych mieszkańców Pawłowa i okolicy. Bogaty i urozmaicony program ogniska mile nastroił publiczność która rągradzała każdy występ hucznymi oklaskami. W niedzielę o godz 9 odbyła się zbiórka wszystkich oddziałów okr. i zaproszonych organizacji na targowisku gdzie też p. komendant Koska zdał raport staroście i dr Seidlerowi. Z targowiska udał się cały pochód do ogrodu p. Szefczyka, gdzie p. prezes okr. Natwrat zagał zlot i wygłosił przemówienie Odpowiedział starosta p. dr Seidler, oświadczając, że młodzież, która tak energicznie manifestuje swoje uczucie narodowe jest najlepszą gwarancją przyszłości Państwa. Po przemówieniu panna starosty młodzież w pochodzie wyruszyła do kościoła na nabożeństwo. Po nabożeństwie nastąpił przemarsz ulicami Pawłowa pod pomnik powstańców gdzie przy dźwiękach hymnu państwowego złożono wieńiec i odbyła się defilada. Po przerwie obiadowej rozpoczęła się wiculka rewii młodzieży powstańczej oraz koncert. Występy tak również deklamacje inscenizacje i pokazy stały na wysokim poziomie, wywołując wśród publiczności niemiłąknące brawa. Po skończonej rewii odbyła się w sali oraz w ogrodzie iluminowanym barwnymi lampionami „noc wenecka”. Zabawa taneczną zakończono uroczystość zlotu. Zarząd okręgowy OMiP składa ta droga serdeczne podziękowanie wszystkim tym, którzy przyczynili się do urozmaicenia zlotu.

7. Pawłowice.

25 października 1293 r. Dokument z t. dn. wystawiony przez Przemysława księcia raciborskiego podaje, że w Pawłowicach już jest kościół.

Następna wiadomość pochodni dopiero z r. 1447. Pierwszy dom Boży w Pawłowicach był drewniany. Wznosił się przy krzyżu Krystkowym, w środku pomiędzy teraźniejszym terenem kościelnym i folwarkiem.

1553 r. Stanisław Pawłowski przejął na siebie prawo patronackie i oświadczył się, że będzie prezentował na probostwo pawłowickie księży godnych, nie podejrzanych, chrześcijańskich i biskupowi przyjemnych.

Słowa dotrzymał.

Z dawniejszych czasów brak wszelkich wiadomości o kościele w Pawłowicach. Dopiero zapiski z wieku XVI-go zaznają nas jako takie ze stosunkami, jakie naówczas panowały w parafji a niemiłej w całej okolicy. Właśnie w tym czasie szerzyła się niemiła reformaacja, która wśródzie wyrządziła wielkie spustoszenia. Z poprzednich opisów dowiedzieliśmy się że prawie wszyscy mieszkańcy sąsiednich wsi jak Warszowice, Krzyżowice i Szerokiej przyjęli naukę Lutra, a nadto przywłaszczyli sobie tam znajdujące się kościoły katolickie.

W Pawłowicach odaje się, tak ile nie było. Przy najmniej protestanci ani na chwilę nie przywłaszczyli sobie Kościoła pawłowickiego, ani też nigdy nie odprawiali w nim swoich na-

bożenistw. Pawłowice znajdowały się wówczas
w rękach szlacheckiej rodziny Pawłowskich, którzy
zawsze dotrzymali wierności Kościołowi kato-
lickiemu, podczas gdy druidziowie wszystkich
sąsiednich wsi przeszli na leś nowinek luterskich.
Zresztą, Stanisław Pawłowski, przejął na siebie
prawa patronackie i t. d. (rok 1553 r.).

Terazniejszą świątynię zawdzięczają Pawłowic^{nie}-
rodzina Pawłowskich; w pierwszym rzędzie
jednak staraniom księcia biskupa łomunieckiego
ks. Stanisława Pawłowskiego. - Był on synem ry-
cerza Stanisława P. i jego matronki Anny, córki
szlachcica Brandysa z Grobomy. Zostałszy księ-
dzem, został wybrany biskupem w poniedziałek
15. 6. 1579 r. przez Kapitułę łomuniecką.

Ależkolwiek naszczycony tak wielką godnością, ks.
biskup Stan. Pawłowski, zawsze pamiętał o
swej rodzinnej wsi. To też brat jego Walenty, drui-
dzi pawłowski i golaszowski nabierał się do
budowy nowego Kościoła; ks. biskup Stanisław
starał mu chętnie radami i nawet sam darował
na budowę świątyni znaczniejszą kwotę pienięż-
ną. 1589 r. Pierwsi proboszczowie nie są nam (na.)

wcale znani. Dopiero z listów biskupa Stanisława
Pawłowskiego do brata Walentego, dowiadujemy
się, że w wyżej podanym roku, sprawował dusz-
pastersztwo w parafii rakonickiej ks. Maciej, którego
już w roku 1590 ks. biskup wydalit, a na jego
miejsce przystąpił ks. Alana z diecezji łomunieckiej.

Następcą ks. Alana był ks. Urban. — Kolejno urzędowali w Pawłowicach: — Ks. Szymon Panabiusz 2. Wawrzyniec, 3. Stanisław Warmuży, — 4. Maciej Osiecki, o którym już wyżej wspomniiano. — Po nim objął parafję ~~parafję~~ ks. Jerzy Adam Wanctius, i zarządzal nią od 1651-1705 r. — W okresie jego urzędowania odbyły się 4 wizytacje kościelne: w 1652 r. 1679 r. 1688 r. 1697 r. — Nabożeństwa odbywały się w czasie zimowym w godz. 9-tej, latowym w godz. 8-mej. Parafia wygłaszał ks. Wanctius pro Ewangelji.

1595 r. Ks. biskup łomżyński Stan. Pawłowski, pochodzący z Pawłowic, podarował drwon do nowego kościoła pawłowickiego.

1596 r. wybudowano nowy, murowany kościół poświęcanie św. Jana Chrzciciela, który przetrwał do naszych czasów.

31. 7. 1597 r. we czwartek, odbyła się konsekracja nowego kościoła, której dokonał ks. biskup łomżyński, Stanisław Pawłowski, urodz. w Pawłowicach.

1616 r. Podanie niesie, że w t. r. kościół drewniany z Pawłowic, został przeniesiony do Golasowic. Lecz to jest uzasadnienie niedostateczne.

1644 r. W t. roku sprawił nowy drwon do kościoła pawłowickiego, ks. proboszcz Maciej Aleksy Osiecki i poświęcił go na cześć św. Wawrzynca.

1652 r. Sprawozdanie wizytacyjne z t. r. wspomina o 3 obtarach. — Główny obtarz musiał być już wtenczas wspaniały, jeżeli zwazymy, że już wtenczas był w

nim tabernaculum srebrnatę posrebrzony, wewnątrz
pokręcony. — 1652 r. mieszkańcy parafji byli
przeważnie katolikami.

1676 r. Darowany drwon przez ks. biskupa Stanisława
otomunieckiego, został odnowiony, staraniem ów-
czesnego proboszcza ks. Jerzego Adama Wanetiusza.
Ułany w Opawie w lejarni Krystjana Hoffmanna i
poświęcony na cześć św. Jana.

1679 r. mieszkańcy parafji pawtowskiej byli wy-
łącznie katolikami.

1688 r. Nad głównem wejściem do kościoła wznosił
się chór, na którym były organy 6-cio głosowe.

We wieży, naprzeciwonej teraz kopułą barokową,
były 3 drwony, najwiękzsy z nich pochodzi z roku
1595, podarował go ks. biskup otomuniecki ks.
Stanisław Pawtowski.

1697 r. Sprawozdanie wizytacyjne wspomina, że konse-
kracji kościoła dokonał sam ks. biskup Pawtowski.
Mogło to być 31 lipca lub 1go sierpnia 1697 r. (z. 31. 7. 1697)
ponieważ w ten czas ks. biskup Stanisław był w Pawłowie.
Nowy kościół był najpiękniejszy i najobrzeczniejszy ^(such)
świątynią na całą okolice. — Wnętrze zdobyły śliczne
malowidła; w presbiterjum i ambonie było moza
12 Apostołów, w nawie zaś mękę Pańską.

1705 r. Po 54-letniej pracy duszpasterkiej w Pawło-
wicach ks. proboszcz Wanetius zmarł 1705 roku.

Urodz. 1617 r., więc liczył 88 lat życia.

Jego następcą, ks. Marcin Józef Starwat, urzędował
od r. 1705 do 1748 r., t.j. 43 lata. — Był to kapłan

wzorowy, prawdziwy pasterz swych owieczek. Liczebnie mała parafia (liczyła w ten czas 620 dusz.) ułatwiała mu pracę pod każdym względem. Nic zatem dziwnego, że nie było w niej ani jednego parafianina bez Komunii wielkanocnej lub też umierającego bez pojednania się z P. Bogiem.

W piątek 28 sierpnia 1716r. nawitał do Pawłowic biskup sufr. Elyasz Daniel Sommerfeld; tu odprawił uroczystą Komunię, oraz udzielił 238 osobom św. Sakramentu Bierzmowania.

1719r. Zapiski z t. r. wspominają, że w kościele prócz głównego ołtarza znajdują się jeszcze: ołtarze św. Krzyża, św. Anny i Wniebowzięcia Najsw. M. P.

Później ks. Marcina Karwata (1748r.) objął parafię dotychczasowy jego pomocnik, ks. Wacław Głomcz. - Cztery lata później - w r. 1752 przeniósł się na probostwo w Terespolu, gdzie w niedr. 1gr. 65r. zm.

Od 1752 - 1781r. był proboszczem ks. Ferdynand Sasnowski. Tenże był człowiekiem chorowitym; we czwartek 29 list. 1781r. licząc lat 58, przeżył się z tym światem. - Teraz otrzymał tutejsze probostwo, ks. Józef Pelikan; dotychczasowy proboszcz w Warszawicach. Ks. prob. Pelikan nie pozostał w Pawłowicach długo; już 1788r. przeniósł się do Gliwic gdzie zmarł jako dziekan w czw. 10. 9. 1804r.

W sobotę 23 list. 1788r. ujęrowaiono nowego proboszczą w osobie ks. Karola Ylocha, pochodzącego z rodu szlacheckiego. Nowy duszpasterz zachorował jeszcze w młodych latach; z biegiem czasu

stan jego zdrowia był coraz gorszy, aż ostatecznie nie był w stanie sprawować obowiązków parafjalnych, poczem przeniósł się do Żorów. - Parafia pawłowskiej jednak nie opuścił się. Aż do śmierci która przysłała w sobotę 27. 6. 1829 r; utrzymywał w Pawłowicach administratorów.

1802 r. Odbyło się poświęcenie stacyi Drogi Krzyżowej

1820 r. Dobro Pawłowice przeszło w kościele

na własność Karola hr. Strachwicza na Pol. Krawaru.

1829 r. Po śmierci ks. prob. Blocha, został ostatni ks. administrator następcą, ks. Jan Antlauf. Ten zaniedbywał swoje obowiązki do tego stopnia, że władza kościelna była zmuszona przysłać 1846 r. do Pawłowic administratora. -

1852 r. został ks. Antlauf przeniesiony do Wrocławia gdzie zmarł w piątek 26. sierpnia 1881 roku.

1855 r. w kościele pawłowskim ochrzczono 41 ślubu.

3 niesł. dz. - Ślubów małż. 4. - Zmarło 42 osób.

1856 r. Parafia liczyła 927 kat. 41 prot. 13 rydów.

Śmierć 1 naucz. 143 dz.

1856 r. ochrzczono 34 ślub 1 niesł. dzieci, Ślub. małż 8.

1857 r. 22 lut. został następcą ks. prob. Zm. 30 osób.

Antlaufa, ks. Józef Razim. Młody jeszcze Kapłan (ur. 17. 8. 1818 r. w Ławistrach, ord. 25. 7. 1846 r.

od 16 kw. 1857 r. został dziekanem.) zabrał się z całym poświęceniem do pracy. Jego energja i dzielność zjednały mu wzniesienie tak władz kościelnych jak i świeckich. Już w r. 1854 został inspektorem szkół ogólnych południowej części powiatu I.

Ro. Jan Antlaup
Fudibat. driek.
kon. w. w. Oprol.
27. 1. 1797, ordyn.
17. 4. 1825. 54a

1870 r. liczyła parafia 1177 kat. 46 pr. 12 żydów.

Szkola 2 klasowa z 235 kat. dziećmi.

1875 r. Proboszcz jak 1857 r. — Informatorem był
ks. Alojzy Lwicz, urodz. 27.1.1847 r. w Radzikowicach,
ordyn. 17.4.1874 r.

1883 r. Proboszcz: ks. Józef Razim (zob. 1857 r.)

1886 r. Parafia liczyła 1304 kat. 12 prot. 4 żyd. Nowa pols.)

Szkola 3 kl. — Prob. J. Razim, dziekan (od 16.4.57 r.)

1890 r. Parafia liczyła 1284 kat. 45 prot. 7 żyd. M. polska.

Szkola 3 kl. 209 kat. dz. — Prob. J. Razim (z 1886 r.)

1894 r. Parafia liczyła 1289 kat. 45 pr. 2 żyd. — Nowa polska.

Szkola 3 kl. 219 kat. dz. — Prob. J. Razim (z 1886 i 1857 r.)

1896 r. parafia liczyła 1240 k. 40 pr. 3 żyd. — Szk. 3 kl. 248 dz.

Proboszcz: ks. Józef Razim, dziekan od 16.4.1857 r.

Nadmienić wypada, że pod koniec życia ks. Razima,

mianowicie w r. 1896, parafia pawłowicka obchodziła

3 rocznice uroczystości: 300-letni jub. Kościoła paraf.

50-letni jub. Kapituły ks. proboszcza i prymicje ks.

Jana Brandysa, późniejszego proboszcza w Dziurze

1898 r. Pod koniec t. r. został zamianowany (wicek.)

ks. prob. J. Razim przez wł. Kośc. radcą duchownym.

W pon. 20 marca 1899 r. zmarł ks. radca duch. ks. Józef

Razim, liczył 80½ lat; z tych był 23 księdzem, 47 lat

proboszczem w Pawłowicach i 47 lat dziekan. dekan. zorski.

Od r. 1899 był proboszczem ks. Wiktor Löss. — Urodzony

15 maja 1855 r. w Odmgie w stercieńskim, wyśw. na ka-

płana 26.6.1886 r. — Następnie był kapłanem w Ryb-

niku, Miechowicach i St. Koźlu; dalej lokalistą, od

roku 1893. I proboszczem w Pawłowicach, — 3.8.1908

został dziekanem na dekanat iorsto-porczyński.
Pod koniec r. 1898 mianowany go władza kościelna
radcą duchownym, a wkrótce potem komisarzem
ks. biskupiego komisaryatu raciborskiego w miejsce
zmartłego ks. prałata Wilhelma Straybego na Sta-
rejosi p. Raciborze, i potem do parlamentu nie-
mieckiego, na powiat opolski.

Proboszcz ks. Wiktor Loss, dał naprawić wieżę swego
kościółka, odnowić tabernaculum i chrzcielnicę, oraz
sprawił nową spowiednicę.

Władze duchowne w uznaniu zasług jego do Kościoła
mianowały go jeszcze i kanonikiem honorowym
kapituły katedralnej w Katowicach. Ks. kanonik
Loss jest znany z swych prac historycznych, odnoszących
się do przeszłości Śląska. Z okazji 25-letniego jubile-
uszu „Katolika” napisał „Dzieje Śląska”, a nadto
w r. 1902 historyczną powieść: „Z przeszłości Śl., Lubo-
1901 r. parafia liczyła 1193 kat. 58 pr. 34. — M.p. — „mire”

Parafia 3 tel. 213 k. d. — Proboszcz: W. Loss, f, urodz.

15.5.1855 r. w Odmęcie, ordyn. 26.6.86, ust. 21.10.99 r.
1903 r. wzniesiono do kościoła murywane
ogrodzenie. — Prob. ks. W. Loss, akt. ciro.

Tomorant ks. Paweł Loss (urodzony) ur. 16.6.73
w Odmęcie, ordynowany 21.10.1899 r.

1906 r. W. Loss, (zob. 01) — 1907 r. Paweł Loss, kom. 03 r.

12.11.1908 r. został ustan. kapłanem ks. Bonifacy

Pięcha f, ur. 5.6.1889 r. w Grabowni, pow. rybnicki
wyśw. na kapłana 42.6.1908 r. — Prob. W. Loss. (01 r.)

22.7.1909 r. został ustan. kapłanem ks. Franciszek

Klein \neq urodz. 27.1.1884r w Zems (Sommerfeld) powiecie Jerosmo, ordyn. 17.6.1909r.

Proboszcz: ks. Wiktor Loso \neq (01r)

10.2.1910r. ks. Stanisław Hytrek \neq , objął miejsce kapłana w Pawłowicach. - Urodz. 3.5.83r. w Obrowcu, pow. strzeleckim, wysw. 17.6.09r. - Prob. W. Loso. (02r)

Wr. 1911 liczyta parafia św. Jana Chrzciciela 1229 kat. 63 prot. 2 innow.

Szkół 4 kl. 251 R. da. kat. - Nowa parafia pols. Proboszcz (W. Loso, zob. 1899r)

W dniu 5.10.1911r. został ustan. Kapłanem ks. Alfons Papen, \neq ur. 29.10.87r. w Zabrze, wysw. na k. 22.6.1911r.

1912r. Proboszcz ks. W. Loso \neq dziekan (299r.) - Kapłan do pomocy ks. Edmund Mleczko \neq ur. 19.11.83r. w Kaczyńskich w pow. kowieńskim; wysw. na kapłana 17.6.09r., ustan. 13.12.1912r. - Komorant ks. Paweł Loso \neq kurlopowany administrator.

17.10.1913r. został ustan. Kapłanem, ks. Franciszek

Jantos \neq , ur. 12.1.1886r. w D. Rajatkowicach, ord. 22.6. }
Prob: W. Loso (zob. 1901r) Komorant. ks. P. Loso. (03) } 1912r.
26.6.1914r. objął posadę kapłana ks. Alfons Krawczyk, ur. 6.7.88r. w Ruedzie, wysw. 21.6.1913r.

Prob. W. Loso (z. 1901r.) - Komorant P. Loso j. w.

1915r. parafia liczyta 1238 kat. - Prob. j. p. r. 1901.

Kapłan ks. Józef Nitke \neq ur. 23.11.84r. wysw. 20.6.10r. ustan. 1 lut. 1915r. - Od 5.7.1911r. był III kapłanem przy Kościele św. Andrzeja w Zabrzu.

1916r. ks. dziekan prob. W. Loso \neq (z. 1901r.) - Kapłan - vacat. Komorant ks. oj. Teodor Fleckacki \neq z zakonu peni-

teniejarny, (z biskupstwa Chieti) ur. 8.11.77, or. 10.8.1900 r.
1977 r (zob. 1916 r.)

1918 r. Prob. Wiktor Loss (z. 01 r.) - Kapelan-wakat.

Kom. P. Loss, emer. adm. ur. 16.6.73 r. wysw. 21.6.1899 r.

" " ks. G. Feodor Flechracki (zob. 1916 r.)

1920 r. Prob. W. Loss (z. 01.) - Kapelan Ernest Kotowska,
urodz. 16.6.93 r. w Brzezince pow. gliwicki; ord. 10.6.

1917 r. - Ustan. 30.3.1920 r.

5.4.1921 r. został ustan. Kapelanem, ks. Jan Staryjczyk
urodz. 16.5.1891 r. w Smurowie, ord. 20.6.1920 r.

Proboszcz: W. Loss f (zob. 1901 r.) — c 1922 r.

Kapelan ks. Antoni Howaniec, ur. 18.7.1857 r. w Jan-
nowie p. Jeatowice, wysw. na Kapł. 12.6.1897 r.

1922. Pawłowice. str. 1 Kościół parafialny św. Jana Baptysty.

Zdaje się być pewnem, że kościół parafialny w Pawłowicach powstał już w wieku trzynastym. Dowodem tego jest dokument księcia raciborskiego Przemysław, wystawiony dnia 25. października 1293 r. w Raciborzu, dotyczący Pawłowic, w którym znajdujemy wzmiankę o kościele. Następna wiadomość o świątyni pawłowickiej pochodzi dopiero z r. 1447; znajdujemy ją w spisie Świętopietrza arcydyakonu opolskiego.

Pierwszy dom Boży w Pawłowicach był drewniany. Wznosił się przy krzyżu Kryskowym, w pośrodku pomiędzy teraźniejszym terenem kościelnym i folwarkiem. W roku 1616 — według niedostatecznie uzasadnionego podania ludowego — przeniesiono go do sąsiednich Golasowic. Jeszcze przedtem, bo w roku 1596, zbudowano tu nową, murowaną świątynię, która nam została przechowana do czasów teraźniejszych.

Z dawniejszych czasów brak wszelkich wiadomości o kościele w Pawłowicach. Dopiero zapiski z wieku XVI. zaznajamiają nas jako tako z stosunkami, jakie naówczas panowały w parafii a niemniej w całej okolicy. Właśnie w tym czasie szerzyła się nie-

szczesna reformacja, która wszędzie wyrządziła wielkie spustoszenia. Z poprzednich opisów dowiedzieliśmy się, że prawie wszyscy mieszkańcy sąsiednich wsi, jak Warszowic, Krzyżowic i Szerokiej przyjęli naukę Lutra a nadto przywłaszczyli sobie tamże znajdujące się kościoły katolickie.

W Pawłowicach, zdaje się, tak źle nie było. Przynajmniej protestanci ani na chwilę nie przywłaszczyli sobie kościoła pawłowickiego ani też nigdy nie odprawiali w nim swoich nabożeństw. Pawłowice znajdowały się wtenczas w rękach szlacheckiej rodziny Pawłowskich, którzy zawsze dotrzymali wierności Kościołowi katolickiemu, podczas gdy dziedzicowie wszystkich sąsiednich wsi poszli na lep nowinek luterskich. Zresztą Stanisław Pawłowski, przejmując na siebie w roku 1553 prawa patronowskie czyli kolatorskie, zobowiązał się, że prezentować będzie na probostwo pawłowickie księży godnych, niepodważalnych, chrześcijańskich i biskupowi przyjemnych. Słowo raz dane Pawłowscy dotrzymali zupełnie.

Teraźniejszą świątynię zawdzięczają Pawłowiczanie rodzinie Pawłowskich, w pierwszym rzędzie jednak staraniom księcia-biskupa ołomunieckiego, ks. Stanisława Pawłowskiego. Tenże Stanisław Pawłowski był synem rycerza Stanisława Pawłowskiego i jego małżonki Anny, córki szlachcica Brandysa z Graboszyca. Zostawszy księdzem, ks. Stanisław dnia 15. czerwca 1579 r. został wybrany biskupem przez kapitułę ołomuniecką. Aczkolwiek zaszczycony tak wielką godnością, ks. biskup Stanisław Pawłowski zaw-

sze pamiętał o swej wsi rodzinnej. To też, gdy brat jego Walenty, dziedzic pawłowicki i golasowicki zabierał się do budowy nowego kościoła, ks. biskup Stanisław służył mu chętnie radami a nawet sam darował na budowę świątyni znaczniejszą kwotę pieniężną:

W roku 1596 stał nowy kościół w Pawłowicach zupełnie gotowy. Sprawozdanie wizytacyjne z roku 1679 wspomina, że konsekracji kościoła dokonał sam ks. biskup Pawłowski. Mogło to być w roku 1597 — 31. lipca lub 1. sierpnia — bo wtenczas był biskup nasz w Pawłowicach.

Nowy kościół był najpiękniejszą i najobszerniejszą świątynią na całą okolicę. Wnętrze zdobiły śliczne malowidła; w presbiterium zauważyć można było 12 Apostołów, w nawie zaś mękę Pańską. Sprawozdanie wizytacyjne z roku 1652 wspomina o trzech ołtarzach. Wielki ołtarz musiał być już wtenczas wspaniały, jeżeli zważymy, że już wtenczas był w nim tabernakul zewnątrz posrebrzony, wewnątrz położony. Pod koniec 17. stulecia — jak wspominają zapiski z roku 1719 — znajdowały się w kościele prócz wielkiego ołtarza jeszcze następujące: św. Krzyża, św. Anny i Wniebowzięcia Najśw. Maryi Panny. Obecnie posiada kościół pawłowicki tylko trzy ołtarze, wielki, zbudowany podczas urzędowania teraźniejszego proboszcza ks. Lossa i dwa boczne, poświęcone na cześć Niepokalanego Poczęcia Najśw. Maryi Panny i św. Krzyża.

Nad głównym wejściem do kościoła wznosił się już pod koniec 17. stulecia chór, na którym były organy sześciogłosowe. W wieży, zaopatrzonej teraz kopułą barokową, były w roku 1688 trzy dzwony. Największy z nich pochodzi z roku 1595; podarował go kościołowi książę-biskup ołomuniecki ks. Stanisław Pawłowski a odnowiono go w roku 1676 za stara-

niem ówczesnego proboszcza pawłowickiego, księdza Jerzego Adama Wanetiusa. Ulany był w Opawie w lejnarni Krystiana Hofmana i poświęcony na cześć św. Jana. Średni dzwon sprawił w roku 1644 ks. proboszcz Maciej Aleksy Osiecki i poświęcił go na cześć św. Wawrzyńca. Obok ambony stała chrzcielnica, obok niej słuchalnia. Zresztą przyborów miał kościół poddostatkiem. W roku 1802 poświęcono Drogi Krzyżową w świątyni.

W roku 1896 obchodziła parafia 300-letni jubileusz istnienia kościoła. Z tej okazji śp. ks. radca duchowny Rasim dał dom Boży odnowić. Obecny ks. dziekan Loss dał naprawić wieżę, odnowić tabernakul i chrzcielnicę oraz sprawił nową słuchalnicę. Wreszcie w roku 1903 wzniesiono dokoła kościoła masywne ogrodzenie.

Do parafii należą tylko Pawłowice; liczba wierznych jest mała; cała parafia liczy 1238 dusz. Kolarzem jest baron Reitzenstein w Pawłowicach.

Przytoczywszy najważniejsze szczegóły dotyczące kościoła, wypada nam jeszcze powiedzieć kilka słów o duszpasterzach pawłowickich. Pierwsi proboszczowie nie są nam wcale znani. Dopiero z listów ks. biskupa Stanisława Pawłowskiego do swego brata Waleńtego dowiadujemy się, że w roku 1589 sprawował duszpasterstwo w parafii zakonnik, ks. Maciej, którego już w roku 1590 ks. biskup wydalili, a na jego miejsce przysłał ks. Jana Alana z diecezji ołomunieckiej. Z tego wynikałoby, że ks. biskup Stanisław za zgodą biskupa wrocławskiego, do którego diecezji Pawłowice od najdawniejszych czasów należały, mianował proboszczów według własnego upodobania.

Następca ks. Alana był ks. Urban. Kolejno urzędowali w Pawłowicach: ks. Szymon Kanabius, ks. Wawrzyniec, ks. Stanisław Warmuzy i ks. Maciej Osiecki, o którym już wyżej wspominaliśmy. Po nim objął parafię ks. Jerzy Adam Wanetius i zarządzał nią przeszło pół wieku, od 1651 do 1705 r. W okresie jego urzędowania odbyły się aż 4 wizytacje kościelne: 1652, 1679, 1688 i 1697 r. Nabożeństwa odbywały się zimą o godz. 9, latem o godz. 8. Kazanie wygłaszał ks. Wanetius po Ewangelii. W r. 1652 byli mieszkańcy parafii przeważnie, w roku 1679 wyłącznie katolikami. Po 54-letniej pracy duszpasterskiej w Pawłowicach ks. proboszcz Wanetius zmarł 1705 roku, licząc lat 88.

Jego następcą, ks. Marcin Józef Karwat, urzędował w Pawłowicach od roku 1705 do roku 1748, za-tem 43 lata. Był to kapłan wzorowy, prawdziwy pasterz swych owieczek. Liczebnie mała parafia — wtenczas było tylko 620 dusz — ułatwiała mu pracę duszpasterską pod każdym względem. Nic zatem dziwnego, że nie było w niej ani jednego parafianina bez Komunii wielkanocnej lub też umierającego bez pojednania się z Panem Bogiem. Dnia 28. sierpnia 1716 r. zawitał do Pawłowic biskup-sufragan Eliasz Sommerfeld; tu odbył wizytację kanoniczną oraz udzielił 238 osobom Sakramentu Bierzmowania.

Po zgonie ks. Karwata objął parafię dotychczasowy jego pomocnik, ks. Wacław Olormea. Cztery lata później — w roku 1752 — przeniósł się na probostwo w Krzyżowicach, gdzie 1. grudnia 1765 r. umarł. Od 1752 do 1781 roku był proboszczem ks. Ferdynand Szonowski. Tenże był człowiekiem chorowitym; dnia 29. listopada 1781 r., licząc lat 58, pożegnał się z tym światem. Teraz otrzymał tutejsze probostwo ks. Józef Pelikan, dotychczasowy proboszcz w Warszowicach. Ks. Pelikan nie pozostał w Pawłowicach długo; już w roku 1788 przeniósł się do Gliwic, gdzie umarł jako dziekan dnia 10. września 1807 r.

Dnia 23. lutego 1788 r. wprowadzono nowego proboszcza w osobie ks. Karola Klocha, pochodzącego z rodziny szlacheckiej. Nowy duszpasterz za-

verte →!

chorował jeszcze w młodych latach; z biegiem czasu stan jego zdrowia był coraz gorszy, aż ostatecznie nie był w stanie sprawować obowiązków duszpasterskich, poczem przeniósł się do Zorów. Parafii pawłowskiej jednak się nie zrzekł. Aż do swej śmierci, 27. czerwca 1829 r., utrzymywał w Pawłowicach administratorów. Ostatni administrator, ks. Jan Antlauf, został następcą ks. Klocha. Ks. Antlauf zaniebyszał swoje obowiązki do tego stopnia, że władza kościelna była zmuszona przysłać 1846 r. do Pawłowic administratora. W roku 1852 został ks. Antlauf przeniesiony do Wrocławia, gdzie umarł 26. sierpnia 1881 roku.

Następcą ks. Antlaufa został w roku 1852 ksiądz Józef Rasim. Młody jeszcze kapłan zabrał się z całym poświęceniem do pracy. Jego energia i dzielność zyskały mu uznanie tak władz kościelnych, jak i świeckich. Już w roku 1854 został inspektorem szkolnym południowej części powiatu pszczyńskiego, a 1858 r. dziekanem dekanatu żorskiego. Pod koniec roku 1898 zamianowała go władza kościelna radcą duchownym a wkrótce potem komisaryuszem ksiązęco-biskupim komisaryatu raciborskiego w miejsce zmarłego księdza prałata Strzybnego w Starejwsi pod Raciborzem.

Nadmienić wypada, że pod koniec życia ks. Rasima, mianowicie w roku 1896, parafia pawłowska obchodziła trzy rzadkie uroczystości: 300-letni jubileusz kościoła parafialnego, 50-letni jubileusz kapłaństwa ks. proboszcza i prymicye ks. Jana Brandysa, późniejszego proboszcza w Dziergowicach pod Koźlem i posła do parlamentu niemieckiego na powiat opolski. Ks. radca duchowny Rasim zmarł dnia 20. marca 1899 r. Liczył lat 80½, z tych był 53 księdzem, 47 lat proboszczem w Pawłowicach i 41 lat dziekanem dekanatu żorskiego.

Od roku 1899 jest proboszczem ks. Wiktor Loss. Obecny ks. proboszcz urodził się w roku 1855 w Odmgocie w Strzeleckim, święcenia kapłańskie otrzymał w roku 1886. Następnie był kapłanem w Rybniku, Miechowicach i Starem Koźlu, dalej lokalistą a od roku 1893 pierwszym proboszczem w Dziergowicach. Od roku 1908 piastuje ks. proboszcz Loss urząd dziekana dekanatu żorskiego.

Fr. G.

W r. 1926

parafia liczyta 1487 kat.
Odpuasty: w niedziele po
św. Janie Chrzycielu 24.6.
Rocznica, powier. Kościoła,
w niedziele przed 28 grudnia
Szkoła lud. 4 kl. 225 k. de.
Prob. W. Loss zob. 1899 r.

Inni księża:

Paweł Loss, ur. 16.6.1873 r.
w Odmgocie, ordyn. 1899 r.
Jan Chrzyszcz, kurator
ur. 17.1.1870 r. w Wierzechu,
wysw. na kapł. 1896 r.

1928 r.

Pawłowice liczy. 1520 dusz.
Prob. Wiktor Loss, (1901 r.)
Ks. Antoni Ducek, urodz.
19.6.1863 r. w Kawnio-
wicach, ord. 27.6.1889 r.
Kom. Ks. Paweł Loss, kurat.

1899. 1929 r. Parafia św. Jana Chrzyciela, liczyta
1451 kat. 49 prot. — Klasztor SS. Służebniczek
pielęgniarek chorych poza domem, roboty ręczne.
Szkoła ludowa 4 klasy, 225 dzieci kat.

Proboszcz: ks. Wiktor Loss, dziekan, kanonik honorowy
urodz. 15.5.1855 r. w Odmgocie, wysw. 26.6.1886 r. usta-
nowiony 21.10.1899 r. — Wikary: Ks. Aleksander

Guxy, urodz. 21.11.1902 w W. Piekarach, wysłany
na kapłana 23.6.1929r. ustan. 1929r.

Ks. Paweł Loss, emer. administrator, urodzony
w Otmęcie pow. strzelecki, ordyn. 21.6.99r. należy
do diecezji wrocławskiej.

1930-31r. Parafia liczyła 1552 kat. 52 prot.

Proboszcz: ks. Wiktor Loss, dziekan, Kan. hon. (1929r.)

Wikary: ks. Joachim Hielscher, ur. 13.2.1904r. w Gli-
wicach, ordyn. 23.6.1929r. ustan. 1930r.

Ks. Paweł Loss, (z. 1929r.) komorant.

15 lut. 1932r.

18 grudnia 1932r.

Wprowadzenie nowego proboszcza.

Pawłowice w Pszczyńskim. W u-
biegły poniedziałek objął zarząd naszej
parafii nowo mianowany proboszcz. ks.
Jan Niedziela z sąsiedniego Bzia. Aktu
wprowadzenia w urząd dokonał z pole-
cenia Kurji Biskupiej Przew. ks. prałat
Miczek, proboszcz w Warszowicach i
dziekan dekanatu żorskiego. — Nowy
proboszcz urodził się 28 maja 1881 roku
w Chroście (pow. opolski). wyświęco-
ny na kapłana został dnia 23 czerwca r.
1905. ustanowiony proboszczem w Bziu
dnia 27 marca 1922 r. Przedtem był pro-
boszczem w Łęczu. w powiecie koziel-
skim.

zmart kanonik honorowy,
emerytowany dziekan żorski,
i proboszcz pawłowski, ksiądz
Wiktor Loss, w 78 r. życia.

Pogrzeb śp. ks. kanonika Lossa.

Pawłowice. Pogrzeb śp. ks. kanoni-
ka, dziekana i emerytowanego probosz-
cza Wiktora Lossa odbędzie się w
czwartek, dnia 22 grudnia rb. o godz. 10.
Dojazd z Katowic koleją, pociągiem
przez Orzesze i Żory. Odjazd o godz.
7,40 rano. 1932r. (p)

22 grudnia 1932r.

W Pawłowicach odbył się uroczysty pogrzeb
Zmarłego ks. kanonika hon. i t.d. (rob. drugą str.)

Wiktora Lossa. Zm. ur. 15 maja 1855r. w Otmę-
cie w pow. strzeleckim, wysł. na księdza 22.6.1886r.
W Pawłowicach pracował od 21.10.1899r.

Regiescat in pace!

ks. kanonik Wiktor Loss

W ubiegłą niedzielę (18 grudnia) zmarł w Pawłowicach (pow. pszczyński), kanonik honorowy, emerytowany dziekan żorski i proboszcz pawłowski, śp. ks. Wiktor Loss w 78 roku życia a w 47 roku kapłaństwa.

Śp. ks. kanonik Loss urodził się 15 kwietnia 1855 r. w Otmęcie (pow. strzelecki). Po ukończeniu nauk gimnazjalnych — było to w okresie najzaciętszej walki kulturalnej — po długiej tułaczce poświęcił się stanowi duchownemu. Podczas teje tułaczki dostał się także do redakcji „Katolika“, wychodzącego podówczas w Mikołowie, i jakiś czas był jego redaktorem. Był zatem ks. Loss bodaj najstarszym z byłych redaktorów „Katolika“, którego zawsze cenił i odnosił się do niego z wielką życzliwością i wprost ojcowską serdecznością.

We Wrocławiu na wszechnicy należał do pierwszych akademików Górnoślazaków, którzy skupiali się w polskich korporacjach studenckich, nie zważając bynajmniej na prześladowanie ze strony władz uniwersyteckich a niejednokrotnie i władz duchownych. Chodziło przecież o utorowanie drogi polskiej młodzieży górnośląskiej, która w późniejszych latach miała się uczyć na wszechnicy wrocławskiej.

W dniu 26 czerwca 1886 r. został wyświęcony na kapłana i zaraz też rozpoczęła się gorliwa praca duszpasterska. W kilka lat później znajdujemy Go na probostwie w Dziergowicach (pow. kozielski), gdzie jednocześnie był redaktorem wychodzącego w Raciborzu or-

ganu centrowego, „Gazety Górnośląskiej“. Pozatem każdą wolną od zajęć chwilę poświęcił studjom historycznym, odnoszącym się do zamierzonej przeszłości Śląska. Owocem tej pilnej pracy są: powieść z czasów przedchrześcijańskich na Śląsku p. t. „Lubomira“ oraz napisane z okazji 25-lecia „Katolika“ — „Dzieje Śląska“.

Pod koniec roku 1899 ks. Loss przeniósł się na probostwo w Pawłowicach, na którem pozostał bez przerwy do swej emerytury do końca ubiegłego roku. Zbożna była Jego działalność na tem stanowisku tak dla Kościoła św. jak i dla polskiego ludu. Władze niemieckie niechętnem okiem na Niego patrzyły. Władze kościelne natomiast, w uznaniu zasług gorliwego kapłana, mianowały ks. Lossa dziekanem dekanatu żorskiego, a po utworzeniu diecezji śląskiej pierwszy jej biskup, obecny Prymas Polski, mianował Go kanonikiem honorowym Kapituły Katedralnej w Katowicach.

Z powodu choroby jesienią ubiegłego roku ks. kanonik Loss ustąpił ze stanowiska proboszcza i zamieszkał w miejscowym klasztorze ss. Służebniczek N. M. P. Choroba wzmagala się stale aż ostatecznie Pan Bóg powołał do Siebie zasłużonego sługę po wieczną zapłatę. Odszedł z ziemskiej pielgrzymki, żalowany serdecznie nie tylko przez swych byłych parafjan, ale przez swych konfratów i tych wszystkich, którzy Zmarłego bliżej znali. Ziemskie prochy spoczną przy kościele, w którym blisko 35 lat włodarzył. Niech odpoczywa w pokoju!

23.6.1935r. Ks. Jan Niedziela, proboszcz przy kościele św. Jana Chrzcziciela w Pawłowicach, obchodził 30-lecie swego kapłaństwa. Urodz. 28.5.1881r. w Chrościnie wsiu 23.6.1905r. — I kapłanem był ust. w Pożlu przy kościele św. Zygmunta. 19.8.1911r.

Proboszczem został ustan. w Briach w 1921 r.
 Po śmierci (18.12.1932 r.) Wiktora Lossa proboszcza,
 objął parafię św. Jana Chrzciciela w Pawłowicach.
 1936 r.

W Pawłowicach 340-lecie powstania i 240-lecie konsekracji miejscowego zabawkowego kościoła parafialnego pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela. Parafia pawłowicka należy bodaj do najstarszych w okolicy; powstała 25 października 1293 roku. W miejscu jest klasztor ss. Służebniczek, zajmujących się pielęgniowaniem chorych. Długo lat był proboszczem w Pawłowicach śp. ks. kanonik i dziekan Wiktor Loss zasłużony historyk śląski, o którym napisał piękny życiorys ks. prałat dr Emil Szramek (Rocznik Historyczny tom IV). Nadto z parafii pawłowickiej wyszli liczni księż. m. m. ks. prałat Paweł Brandys, proboszcz w M. Chalkowicach.

JUBILEUSZ KOŚCIOŁA W PAWŁOWICACH.

(P) Kościół parafialny w Pawłowicach pod wezwaniem św. Jana Chrzciciela zalicza się bodaj do najstarszych w południowej części ziemi pszczyńskiej. Pierwsza o nim wzmianka znajduje się w dokumencie z przed 645 laty, wystawionym w Raciborzu 25 października 1293 roku przez księcia raciborskiego Przemysława dla Wojana, ówczesnego właściciela Pawłowic. M. in. książę darował kościołowi jedną włokę ziemi, wolną od jakichkolwiek opłat i ciężarów. Pierwotnie był w Pawłowicach drewniany kościółek, który przetrwał do końca 16 wieku. Wówczas to właścicielami Pawłowic była rodzina Pawłowskich, która, mianowicie książę — biskup ołomuński Stanisław Pawłowski, przyczyniła się do wybudowania nowej świątyni, murowanej, i to w roku 1596. W okresie reformacji kościół pawłowicki bez przerwy znajdował się w posiadaniu katolików, jako, że właściciele wsi byli wernymi synami. Kościół św. Teraźniejszy kościół w Pawłowicach istnieje przeszło 340 lat, a mimo to należy do najpiękniejszych w okolicy. Szczególnie zachwyca urządzenie, jak ołtarze, ambona, chór z organami, Droga Krzyżowa itd. Świadczy to, że proboszczowie pawłowiccy, w dawniejszych i nowszych czasach, dokładali starań, aby świątynię utrzymać w godnym stanie w jak najdłuższe czasy na chwałę Boga i pożytek nowych pokoleń.

POŚWIĘCENIE POMNIKA CHRYSTUSA KRÓLA.

(P) Święto Chrystusa Króla związane było z podniosłą uroczystością poświęcenia pomnika Chrystusa Króla w Pawłowicach Śl. Z inicjatywy miejscowej Akcji Katolickiej ufundowano w diecezji katowickiej pierwszy pomnik Chrystusa Króla, który stanął na miejscu publicznym przed gmachem Spółdzielni Mleczarskiej. Do postumentu złożono dokument, podpisany przez miejscowe władze i organizacje społeczne ze stwierdzeniem, że „ustawiono pomnik na cześć, chwałę i podziękowanie Chrystusowi Królowi z dobrowolnych składek ofiarodawców umieszczonych w „złotej księdze” Spółdzielni Mleczarskiej w Pawłowicach w intencji poddania pracy społecznej pod opiekę i panowanie Chrystusa Króla”. Na uroczystość poświęcenia złożyła się suma na cześć Chrystusa Króla w intencji i za fundatorów pomnika. Po południu zaś po Różańcu odbyła się procesja parafii do bogato udekorowanego i oświetlonego pomnika. Po deklamacjach, występach Chóru i działwy szkolnej oraz przemówieniu ks. proboszcza Niedzieli nastąpiło poświęcenie pomnika. Odśpiewaniem hymnu „My chcemy Boga” zakończono uroczystość.

8. Pawonków.

1550 r. W Pawonkowie w powiecie lublinieckim, wybudowano Kościół na cześć św. Katarzyny.

1756 r. Umarł ks. Walenty Osiecki, proboszcz w Pawonkowie. - 1722 r. był na Starejwsi, - 1725-27 r. w Gliwicach, 1737 r. kapłanem w Koźlu. Proboszczem tu, 1748-56 r.

1806-1811 r. w tych latach wybudowano w Pawonkowie nowy Kościół masywny i poświęcony na cz. św. Katarzyny Panny i męczennicy.

22. 9. 1816 r. w niedzielę został Kościół św. Katarzyny konsekrowany przez biskupa Kręcia Józefa Fryderyka Franciszka Ignacego Hohenlohe'go (rządził 1795-1817 r.) Stare organy z 20 registrami z uniesionego Kościoła klaszt. OO. Franciszkanów w Raciborzu.

Srebrna monstrancja z Kościoła klasztoru OO. Franciszkanów w Jaworze. - Srebrny Kielich z Kościoła exjerytów w Nysie.

1. 8. 1854 r. został ustan. administratorem parafji ks. Bernard Kousalik ur. 15. 8. 1816 r. w Raciborzu,

wyswieszczony na Kapłana 28. 10. 1841 roku.

1855 r. ochrzczono 127 słubn. 4 mł. dzieci.

Ślubów matrzynstwa udzielono 25 parom.

Umarło 93 osób.

Podanie o dzwonie w Pawonkowie.

W Pawonkowie (powiat lubliniecki) sprawiono dla tamtejszego kościoła parafjalnego wielki dzwon, który zawieszono na wieży zanim został poświęcony. Atoli dzwony niepoświęcone są w mocy szatana. Kiedy dzwon chciano poświęcić, nie było go w wieży; przepadł bez śladu. Minęły lata. Razu pewnego pastuch gminny pasł swą trzodę na pastwisku gminnym. Nagłe spostrzegł, jak wieprz sakoce się z powrozem, który usiłował wydobyć z ziemi. Zwierzę ryło tak długo, jak długo nie wyryło przedmiotu, przywiązanego do liny. Był to zaginiony dzwon. W uroczystej procesji przeprowadzono go do kościoła, gdzie go poświęcono a następnie wciągnięto na wieżę. Potężnym głosem wołał odtąd dzwon: „Wieprz mię wyrył, wieprz mię wyrył!”

1856 r. parafia liczyła 3326 kat. 46 prot. 28 żydów.

Szkola w Paw. a 2 naucz. 233 dz. kat.

Skrydlowice, Kośmidry - Szkola a 1 naucz. 205 dz.

M. Łagiewniki, szkola filijna a 1 naucz. 83 dz.

Pludry 1 naucz. 89 dz. - Piotrowina, Dwor i kol. Dziel^{na}

W wyz. p. r. ochronono 139 ślub. 5 nieśl. dzieci. - 27 par
nowożeńców xtożyto ślubowania. Zmarło 104 osb.

30.1.1866 r. W tym dniu objął parafię św. Katarzyny,
ks. proboszcz Bernard Konsalik, dotychczasowy ad-
ministratorski teraz aktualny, ur. 15.8.1816 w Racib.
wysw. 28.10.1841 r.

1870 r. liczył Pawonków 3536 kat. 26 prot. 12 żyd.

Szkola 2 kl. 186 dz. - Kośmidry 1 kl. 186 uon

Pludry 1 " 90 " - M. Łagiewniki 1 kl. 127 dz.

Prócz tych należały też do parafii: Skrydlowice,
Piotrowina (dnie Pietraskowice) Dwor i Kolonia Dziel-
na i wiele pustkowioń.

15.11.1873 r. objął parafię po zmarłym proboszczu
Bernardzie Konsaliku, nowy proboszcz, ks. dx.
Franciszek z Asyżu Richter, ur. 4.10.37 r, ord. 17.2.1867 r.

1877 r. Za głosowanie na kandydata centrowego
przy wyborach do parlamentu niem. rządził
rząd ówczesnemu proboszczowi spełniania czyn-
ności duchownych w parafii. Tłucze od kościoła
prosił o randarm, który przed nabożeństwem
kościół odmykał, zaś po nabożeństwie zamykał.
Lud schodził się licznie, spędzając czas przy spie-
wie i modlitwie, jednak bez księdza, chociaż
tenże mieszał między nim.

1883 r. Proboszcz - vacant. Duszpasterzem był
tymczasowo ks. Maks Villain f, emerytowany
ksiądz przy domie Karnym; urodz. 1.11. 1840 r.
w Wotrynie, wysw. na kapłana 28.6. 1866 r.

1886 r. Parafia liczyła 3230 kat. 78 pr. 12 rzd.
Wm.: 702 kat. 19 pr. 4 rzd. - Szkola 2 klasy.

Pludry z kolonjami: Piotrowina, Liszczok, Piela,
Pustkowie, Kopina, Cegielnia, 598 kat. 1 prot. Szk. 2 kl.
M. Lagiewniki 631 kat. 41 prot. - Szkola 2 klasy.

Kosimidry 769 kat. 14 prot. 8 r. - " " 2 " "

Skrzydłowice i Dzielna 530 kat. 3 prot. - Prob. - vacant.

Duszpasterz ks. Maks Villain (zob. wyż. 1883 r.)

21. 4. 1887 r. objął parafię ks. prob. Ludwik von Fürsten-
mühl f dawniejszy proboszcz w Trochanowicach gdzie
pracował od 19. 6. 1873 r. - Ur. 30. 1. 1840 w Opole, ord 21. 7.)

1890 r. Parafia sw. Katarzyny licz. 3268 kat. - (65 r.)

76 prot. 8 rzd. - Mowa polska.

Pawonków z kol. Pietraszewice, Klipphausen i Młynki
720 kat. 19 prot. 8 rzd. - Kosimidry z kol. Pacerax

824 " 15 " - M. Lagiewniki z kol. 630 kat. 32 prot.

Skrzydłowice 422 kat. 3 prot. - Pludry z kolonjami:
Piotrowina, Liszczok, Piela, Kopina i Cegielnia,
584 kat. 5 prot. - Dzielna, Dwór i Kol. 88 kat. 2 prot.

Szkoly: Wm.: 3 kl. 237 kat. 2 pr. 1 rzd.

Kosimidry 2 kl. 160 kat. 1 pr. rzd. - M. Lag. 2 kl. 135 k. 6 pr. rzd.

Pludry 1 kl. 108 kat. rzd.

Proboszcz: Ludwik v. Fürstenmühl (z. 87 r.)

Zs. prefekt Herman Schwarzer, z Bytomia, został usta-
nowiony prob. 15. 8. 93 r. - ur. 5. 1. 1848, wysw. 17. 4. 1874 r.

1894 r. Parafia liczyła 3356 kat. 66 prot. 6 z.

Wm: i Kol. Pietraszowice, Klipphausen, Mlynki 755
Kat. 14 pr. 6 zyd. — Dzielna, Dwór i Kol. 90 kat. 2 prot.
Kosmidry i Kol. Paceras 868 kat. 13 prot. — M. Lagiew-
niki i Kolonia 643 kat. 18 pr. — Pludry i kolonjami
Piotrowina, Liszerek, Piela, Kopina i Cegielnia 572
kat. 8 prot.; Skrzydłowie 428 kat. 11 prot.

Szkoly: w miejscu: 3 kl. 269 kat. dz. — Kosmidry
2 kl. 168 kat. dz. — M. Lagiewniki 2 kl. 115 k. dz.
Pludry 1 kl. 134 kat. dzieci.

Proboszcz: Ludwik v. Fürstenmühl. (z. 87 r.)

30.11.1894 r. W Pawonkowie w pow. nyskim umarł daw-
niejszy proboszcz w Pawonkowie, ks. Fürstenmühl.

Umarły ur. 30 styż. 1840 w Grodu. Swięcenia kapłańskie
otrzymał 21. 7. 1862 r. Prob. w Pawonkowie od 21. 4. 87-93.
12. 6. 1895 r. ks. prob. Herman Suwarcz, został xamia-
nowany dziekanem, na dekanat lubliniecki.

1896 r. parafia liczyła 3478 kat. 69 pr. 7 z. — Mowa pols.
Pawonków i kolonjami: Pietraszowice, Klipphausen,
Mlynki 443 kat. — Obwód dobra 311 k. 12 pr. 7 zyd.
Dzielna, dwór i kolonia 138 kat. — Kosmidry
i Kol. Paceras 800 kat. 2 pr. — Obwód dobra 37 kat. 8 pr.
M. Lagiewniki i Kol. 589 kat. 21 prot. — Obwód
dobra 7 pr. — Pludry i Kol. Piotrowina, Piela, Ko-
pina, Cegielnia i Liszerek 633 kat. 7 prot. — Obwód
dobra 49 kat. 4 prot. — Skrzydłowie 387 kat. 6 pr.
obwód dobra 61 kat. 2 prot.

Szkoly: Paw. 3 kl. 301 k. 3 pr. — Kosmidry 2 kl. 170 k. dz.
M. Lagiewniki 2 „ 130 „ 10 „ — Pludry 1 „ 125 „

22.8.1899r. został ustan. proboszczem przy kościele
św. Katarzyny w Pawonkowie, ks. Józef Hachulski
urodz. 15.2.1866r. w Biskupicach, ord. 21.6.93r.

1901r. parafia liczyła 3574 kat. 66 pr. 4 ryd.

W miejsc. z kol. Pietraszowice, Filipshausen Młynki
446 kat. - Obw. dobra 275 kat. 10 pr. 4 ryd. - Dzielna,
Dwór i kolonia 114 k. 3 pr. - Kośmiedry z kol. Paceras
880 kat. - Obw. dobr 57 kat. 10 prot. - M. Łagiewniki
z kol. 655 kat. 20 prot. - Obwód dobr 14 k. 5 pr.

Pludry z kol. Piotrowina, Piela, Kopina i Liszeczka
695 kat. 9 prot. - Skrzyszowice z kol. Cegielnia 373 k.
3 prot. - Obwód dobra 65 kat. 2 prot.

Szkół: w m.: 4 kl. 283 kat. 1 pr. dz. - Kośmiedry
3 kl. 215 kat. dz. - M. Łagiewniki 3 kl. 155 k. 6 pr. dz.
Pludry 3 kl. 157 k. 1 pr. dz. - Oprócz tych wicedra
24 kat. dz. z kolonij i Dworu Dzielna katolicka
szkół w Gwardzianach, parafji dobrodziejstwą
Proboszcz: ks. Józef Hachulski (nob. 1899r.)

1902-1907r. " " " " " " " " " "

1908r. Prob. ks. Józef Hachulski mian. akt. circ.

1909-10r. " " " " " " " " " "

1911r. parafia liczyła 3671 kat. 43 pr. 4 ryd.

Pawonków z kol. Pietraszowice, Filipshausen
i Młynki liczyły 555 kat. 5 pr. - Obszar dworski
259 kat. 3 pr. 4 ryd. - Dzielna, obszar dworski
i kolonia Knieszowe 118 kat. - M. Łagiewniki
z kolonij 649 kat. 13 prot. obw. dw. 3 kat 2 pr.
Kośmiedry z kol. Paceras 901 k. - obszar dworski
64 kat. 10 pr. - Pludry z kol. Piotrowina, Piela

Kopina i Lysaczokiem 697 kat. 1 pr. obzar dworski
29 kat. 9 prot. - Herzydłowice z kolonją Legielnia
352 Kat. - obzar dworski 44 Kat.

1912 r. Proboszcz ks. Józef Hachulski, został miano-
wany dziekanem na dekanat lubliniecki.

1913-14 r. Proboszcz ks. J. Hachulski (z. 1912.)

1915 r. parafia liczyła 3760 Kat. - 1916 r. tak samo.

Proboszcz J. Hachulski emer. dziekan, został namia-
nowany proboszczem w Herzydłowicach. Ur. 15.2.66 r.
w Biskupicach, ordyn. 21.6.1893 r. ust. w P. 24.8.1899 r.

1917 r. Prob J. H. em. d. (z. 1915 r.) - Paraf. lic. 3762 kat

1918 - 19 r. " " " " " " " " 3728 "

1920 r.

1921 r.

Pawonków. Ku wielkiej radości parafjan, zostały
u nas odprawione misje św. Za staraniem naszego
czcig. ks. proboszcza przybyli do nas wiel. Misjonarze
Jezuici, aby u nas odprawić Misje św. Były to za-
iste dni szczęścia dla naszej parafji, gdyż nam były
dziennie wygłoszone 4 kazania. Z jak wielkim za-
palem parafjanie korzystali z tak błęgiego czasu,
świadczyło, że kościół był zawsze przepełniony wier-
nymi. Na końcu wygłosił nam wiel. ks. Wilimski
pożegnalne i bardzo wzruszające kazanie, przy którym
przyrzekaliśmy wiernie się trzymać Kościoła i Wiary
świętej, także posłuszeństwo wobec naszego dusz-
pasterza.

Także i nasz wielcebnny duszpasterz obiecał nam,
ile jemu sił starczy, pomagać nam do naszego zba-
wienia. Błogosławieństwo papieskie i sakramentalne
zakończyło te Misje św. Także i krzyż misyjny został
uroczyście postawiony; niechaj nam ten krzyż na
długie lata przypomina łaski misji św., aby w tych
smutnych czasach każdy się trzymał mocno wiary św.
Także i my dziewczyny doznałyśmy wielkiej radości,
której my sobie od dawna życzyły, albowiem została
u nas założona podczas misji św. Kongr. Marjańska.

Oby nas ta najśw. Paniienka Marja raczyła przyjąć
pod swój płaszcz macierzyński, żebyśmy jej wiernymi
dziećmi pozostały. Najserdecniejszy Bóg zapłać
wielb. Ojcom mis. za ich prace w naszej parafji podjęte.
Serdeczne Bóg zapłać szczególnie naszemu wiel. ks.
prob. oraz i naszemu prezesowi, który się nam po-
starał o te misje św., i o założenie kongr. Mar. Niech
mu Bóg dobrotliwy i najświętsza Panna udzieli siłę
i zdrowia, ażeby jak najdłużej mógł pracować wśród
nas, we winnicy Pańskiej. 20 r.

Wdzięczni parafjanie i Kongr. Marjańska

do r. 23, prob. J. Hachulski
zob. wyżej.

12.5.1924 r. został ustan.
prob. ks. Franciszek Horczt,
urodz. 29.1.1877 r. ord. 28.3.

1910 r.

W r. 1915 był w Namysłow-
ie w "Domu Kalek" du-
chownym u Braci Miłosier-
nych (arcybisk. Solno grodz-
kie.)

1926 r. parafia liczyła
1720 Kat. - 1920 miedzy do
licz. 770 dewsz - rok, l. 3 k. 120
z Pawonkowie z kol. Klej-
maueren, Mlynki, Pietra-

snowica 950 d. - Łakota lud. a) polska 3 kl. 126 dz. -
b.) niem. 1 kl. 28 dz. - (2500 dusz mieszka po stronie
niemieckiej, pasternyja z Pawonkowa.

1929 r. Parafia św. Katarzyny liczyła 1755 kat. bpr. 4 z.
Laklad: Jlasztor SS. Elżbietanek, należn. ichych poza
domem i ochronka. 1. Kośmidry 824 k. bpr. - szk. 3 kl.
150 dz. - 2. Pawonków z kol. Klipphausen, Mlynki,
Pietrasowice 1 km. 931 kat. 4 zgd. - szk. 6. 173 dz.

Proboszcz ks. Franciszek Florek, ur. 29.1.1877 r. w Roz-
mierzu pow. strzeleckim, wpiw. 28.3.1910 r., ust. 12.5.1924 r.

1930 r. Parafia licz. 1778 kat. bpr. 4 z. - Prob. z. 29 r.

28.3.1935 r. wezwartek obchodził ks. Fr. Florek, prob.
przy kościele św. Katarzyny swój 25-letni jub. kapł.

1936 r.

W Pawonkowie przed 125 laty wybu-
dowano nowy kościół, który został konse-
krowany pięć lat później, dnia 22 września
1916 r. Kościół stary powstał w r. 1550,
w tym też roku powstała parafia.

9. Pławniowice - Rudno.

1856 r. Pławniowice należały do parafji św. Mi-
kołaja W. Rudno. - Sakota z 2 nauk. 180 dzieci.

1870 r. W namku była kaplica Niepokalanie Poczę-
tej Najśw. Marii Panny. - Sakota 2 kl. z 226 dziećmi.

1886 r. Pławniowice liczyły 1111 kat. 14. prot. 2 żyd.
Kaplica namkowa Niep. Poczęcia Najśw. Marii Panny. - Sak. 2 kl. -

1889 r. w poniedziałek 1 lipca, odprawił nowowyświę-
ks. Antoni Ducek pierwszą swoją Mszę św. w pisk-
nym kościele parafjalnym w Rudnie. - Urodz. 9. 6. 63 r.
w Pławniowicach, wyśw. na kapłana 29. 6. 1889 r.

Od 24 września 1893 r. został proboszczem w Łbrzostawicach.

1890 r. Pławniowice liczyły 1077 kat. 12 pr. 7 żydów.

Kaplica namkowa Niep. Poczęcia Najśw. Marii Panny.
Sakota 2 kl. 158 kat. 4 pr. dz.

1894 r. liczyły Pławniowice 1077 kat. 12 pr. 7 żyd. Sak. 2 kl. 190 ^{dz.}

Pan hrabia Ballestrem, Karol przed parą laty wybu-
dował kościółek w naszej wsi i wyrażnie nam z am-
bony powiedział, że nie dla siebie i swojej rodziny
zabudował kościół, lecz ten dla ludu - Przy poświęceniu
było 3 księży, a teraz jest kapłan ks. Franc. Serafi-
Barys, co polskie kanonia nam głosi i dniatki po
polsku uczy katechizmu. Za to w naszym sąsiedztwie
w dnieczani p. krabiemu. - W pierwsze święto Bożego
Narodzenia przyszedł do kościoła późno myśliwiec
S... - Ponieważ ludzi było pełny kościół, to nas ów
myśliwiec wyganiał, iż my tam nie należymy. Hrabia,
ani hrabina o tem nie wiedzą, więc się to tu daje 73

do wiadomości i prośbę, aby temu zapobiedz raczyli.
1896r. Pławniowice licz. 1121 k. 6 p. 5 k. — (Parafjansen.)
Kapelica kamkowa Niep. Pow. N. M. P.

Szkola 2 kl. 210 kat. dz.

27.8.1898r. został ustan. kapelanem kamkowym,
ks. Leopold Willimski f, urodz. 21.10.1873r. w Łemiej-
ciach, pow. gliwicki, ordyn. 11.6.1898r.

1901r. Pławniowice liczyły 1126 kat. 6 prot.

Szkola 3 kl. 216 kat. dz.

1902 - 04r. kapelan kamk. ks. Leopold Willimski (z. 98 r.)

20.10.1904r. został ustan. kapelanem kamkowym ks.
Michał Lewek f, ur. 21.9.78r. w Bralinie w powiecie sy-
rowskim, wysiw na kapitana 30.6.1904r.

1905r. — 17.12.08r. kapelan M. Lewek z. w.

Od 17.12.1908r. objął miejsce kapelana kamkowego
ks. Karol Wilk f dr. teologii, urodz. 21.1.82r. w Pięka-
rach Śl. wysiw. 22.6.1907r.

1909 - 1910 jak 17.12.1908r.

W r. 1911. Pławniowice liczyły 1300 kat. 2 prot.

Szkola 5 kl. 272 ucz. — Kapelan kamkowy (z. 1908)

1912r. kapelan z ob. 1908r.

31.10.1912r. został ustanowiony kapelanem przy kościele
proboszcza w Łaurgoszowie ks. Ernesta Lehmana, ksiądz
Rajmund Grochla; ur. 31.8.85r. w Imielnicy w pow.
strzeleckim, wysiw. 22.6.1912r. który tam pracował
aż do przeniesienia na kuratę do Pławniowic.

1913r. od 2 stycz. był kapelanem kamkowym, ks. Emil
Jaczek, urodz. 23.12.1881r. ordyn. 22.6.1907r.

Od 1913 - 1923 kap. Emil Jacek i t. d.

24. 4. 1924 r. został ustan. kapelanem ramkowym, ks. Rajmund Grochla, który sprawował urząd kapelana ramkowego do powrotu r. 1930.

1. 5. 1930 r. został kapelanem ramkowym ks. kuratus Wiktor Mikał, ur. 1. 12. 91 r. wygiw 20. 6. 1920 r.

W połowie maja 1930 r. zegnano kapelana ramkowego ks. Kuratusa Rajmunda Grochłę z Pławniowic, którego władza duchowna powołała na stanowisko proboszcza do Bodzanowic w pow. olskim. W uroczystości w obozisku p. Oweżartka brali udział, hr. Ballestrem, ks. dziekan Jan Michałec z Rudna, ks. prob. Barton z Poniszowic, zarząd gminny, straż pożarna i zwiazki, oraz liczni mieszkańcy.

Pławniowice, pow. gliwicki. Przeniesienie. Ks. kuratus Grochla, dotychczasowy duszpasterz parafii pławniowskiej, został zamianowany proboszczem. Ks. proboszcz Grochla przeniesiony został do Bodzanowic na miejsce śp. ks. proboszcza Rudzkiego.

30 ms

Od 22 list. 1932 r.

był w Pławniowicach kuratusem, ks. Paweł

Tempra. Urodz. 19. 1. 1890 r. ordyn. 30. 7. 1927 r., od 23. 2. 7 r. był III kapelanem przy kościele św. Trójcy w Będominie. 1933 i 34 r. (zob. 1932 r.)

10. PNIÓW - z. PACZYNA -

1447r. W napiskach Świętopietrza wspomniana jest świątynia w Pniowie, w pow. gliwickim.

1506r. został kościół drewniany w Pniowie poświęcony, i poświęcony ex ci sw. Wacława męczennika. Prawdopodobnie i konsekrowany.

Był on najstarszym drewnianym kościołem na Górnym Śląsku. Drzewo nożył daty 1511 i 1545r.

1679r. Sprawozdanie biskupie z wizytacji z t. roku, nazywa kościół paczynski, filijnym pniowskiego.

Pniowski pisze się „Mater adjuneta” jako macierzysty, czyli starszy.

1738r. Ścieżka proboszcza przeniesiono z Pniowa do Paczyny; i od tego czasu kościół pniowski stał się filijnym z tytułem „Mater adjuneta”.

1856r. Pniów liczył 562 kat. 11 prot. — Szk. 1 kl. 87 dz.

1870r. „ „ „ „ 630 „ — — Szk. 1 kl. 150 dz.

1886r. Mater adj. „ „ 680 „ 6 prot. 5 dz.

1890r. „ „ 564 „ 22 „ 4 „ Szk. 1 kl. 114 k. 1 z. 2 dz.

1894r. Pniów liczył z kolonją Trocna, Góra, 508 k. 22 p. 3 z.
Szkola 2 kl. 108 k. 2 dz.

1896r. M. adj. sw. Wacława [Pniów z kol. Trocna, G. 561 k. 21 p. 3 z.

1901r. „ „ „ „ „ „ 556 „ 7 p. 4 z.

Szkola 137 kat. 1 z. dz.

1911r. M. adj. liczył z kolonją Trocna, G. 666 kat. 4 prot.

Szkola 3 kl. 154 kat. dz.

11. Podlesie. — Praczyca.

1856r. Podlesie należało do parafji mikołowskiej, gminna miała własną szkołę z 1 naucz. 179 dzieci.

1886r Podlesie liczyło 1217 kat. 10 pr. 3 n. Szkoła 2 kl.

1890r. " " " " " 1342 " 8 pr. — Szkoła ?

1894r " " " " " 1464 " 6 " — " " 4 kl. 259 k. dr.

1896r " " " " " 1511 " — " " 4 " 278 " "

1901r " " " " " 1535 " — " " 4 " 313 " "

1911r " " " " " 2073 " 25 pr. " " 6 " 418 " "

1921r został wybudowany kościół Najśw. Matki Bożej Częstochowskiej w Podlesiu. — Prob. ks. Karol Wien-

cek, ur. 24.1.1881r. w Grabówce p. Koilem, wysiw. 23-

6. 1906r. ustan. 27.9.1921r. — W r. 1911 od czerwca

był II kapłanem w Hajdukach.

1925r. Parafia powstała w t.r. i liczyła 2550 kat.

Szkoła lud. 7 kl. 300 dzieci.

1928r. Proboszcz: ks. Karol Wiencek (zob. 1921r.)

1929r. Parafia Matki Bożej Częstochowskiej, liczy-
ła 2700 kat. 10 prot. — Laki lud: 7 kl. 421 d. kat.

Proboszcz ks. Karol Wiencek i.t.d (zob. 1921r. 27.9.)

Odpuść 15 sierpnia.

1930r. (zob. 1929r.) bez zmiany.

1936r.

W Podlesiu (dekanat mikołowski) przed 15 laty wybudowano kościół pod wezwaniem Matki Bożej Częstochowskiej, jedyny w diecezji śląskiej. Równocześnie miejscowy duszpasterz, ks. proboszcz Karol Wiencek, może obchodzić 30-lecie święceń kapłańskich (23 czerwca) oraz 15-lecie pracy duszpasterskiej w Podlesiu.

12. Pogrzebień.

1264 r.

9. Kościół św. Bartłomieja w Pogrzebieńu.

Już w roku 1264 należała wieś Pogrzebień do posiadłości księstwa raciborskiego. Mieszkańcy wsi dawali dziesięciny klasztorowi OO. Cystersów w Rudach. Dnia 9 kwietnia 1313 r. zapisał książę raciborski Leszek swojej siostrze, świątobliwej Ofce wieś Pogrzebień. Krótko przed śmiercią swoją świątobliwa Ofka sporządziła testament, którym przekazała darowiznę brata swoim siostrzenicom, żyjącym tak samo jak ona w klasztorze Panien Dominikanek w Raciborzu. Tym sposobem dostała się wieś Pogrzebień w posiadanie klasztoru, który sprawował Patronat nad miejscowym kościołem.

W drugiej połowie wieku XV. był proboszczem w Pogrzebieńu ks. Kaspar Kinczel, który umarł około roku 1486. Ks. Kinczel był niewątpliwie kapłanem zacnym i niemało zasłużonym, jeżeli wspomina o

nim w pewnym dokumencie ówczesny biskup wrocławski Jan. W późniejszych latach nie napotykamy o Pogrzebieńu żadnej wzmianki i przypuszczać należy, że wieś została sprzedana. W roku 1567 jest patronem kościoła ziemstwo raciborskie, które było w posiadaniu wsi a nie klasztor. Parafia musiała być stosunkowo rozległa, jeżeli się zważy, że każdorazowy proboszcz miał do pomocy kapelana. Terazniejszy kościół wybudowano w roku 1850.

Wieś Pogrzebień należała do posiadłości księstwa raciborskiego. W t. s. r. roku wystawił biskup Tomasz I dokument, mocą którego zamienił dziesięciny wsi Poniszowic, dawane klasztorowi Cystersów w Rudach, na 10-ciny poddanych Pogrzebieńia.

W roku 9 kw. 1313 r. zapisał ks. raciborski Leszek swojej siostrze Ofce na

przyrządek swojej śmierci bezpotomnej, wieś Pogrzebień na wyłączną własność. — Krótko przed śmiercią (1359 r.) swoją zrobiła testament, którym przekazała darowiznę brata, swoim siostrzenicom, żyjącym tak samo jak ona w klasztorze Panien Dominikanek w Raciborzu. Tym sposobem dostała się wieś Pogrzebień w posiadanie klasztoru, który sprawował Patronat nad miejscowym kościołem.

1316 r. Książę Leszek racib. podarował swojej siostrze Ofce wieś Pogrzebień.

1464 r. Ks. Kaspar Kinczel proboszcz parafji pogrzebieńskiej wybudował ołtarz własnym kosztami przy drzwiach w kościele kolegiackim w Raciborzu.

1486r. Umart br. prob. Kaspar Kinczel, przy Kościele św. Bartłomieja w Pogrzebieniu. - K. Kinczel był niewątpliwie kapłanem racyym i niemato kastrowym, jeżeli wspomina o nim w pewnym dokumencie ówczesny biskup wrocławski Jan IV Roth. - W późniejszych latach nie napotykaamy o Pogrzebieniu żadnej wzmianki i przyjąć należy, że wieś została sprzedana.

1532r. Według reorganizacji Księstwa raciborskiego zaliczano Pogrzebień do posiadłości jego.

1567. Pewien kronikarz wspomina, że kmiećhowie wsi podawali w tym roku, a może i poprzednim proboszczowi na Karcu, wótkę roli i zref. żyta i owsa. Patronem Kościoła pogrzebieńskiego, było państwo raciborskie, albowiem Pogrzebień znajdował się pod rządami jego właścicieli, a nie Melastoru.

1595r. W Hornowacu zaliczano 19 kmiećków i 3 zagrodników, posiadających 12 wótek ziemi i 6 wótek wolnych od podatków i ciężarów. -

Według spisu ludności liczyła wieś Pogrzebień 23 kmieci i 3 chałupników, do których należały 24 wótki roli. Działo należy do powiatu rybnickiego i liczyła w r. 1926 kat. 538.

1610r. Kościół miejscowy M. ady. w Brzeznie, poświęcony snci świętych apostołów Mateusza i Macieja, przestał być kościołem parafialnym; o jakich powodach -- nie wiadomo. Wieś Brzeznie przyłączono do Kościoła w Pogrzebieniu. - W r. 1603 Jakub Burgard Ineliga, kupił wieś Pogrzebień za 3500 talarów.

1668 r. Wś Pogrzebień była w t. roku, a może nieco
 wcześniej w posiadaniu hrab. Ferdynanda Leopolda
 Oppersdorfa, starosty krajowego, który nim był aż do r. 1677.
1677 r. Następcą i właścicielem Pogrzebienia był po hr.
 Ferd. Leopoldzie Oppersdorfie hr. Jan Bernard Oppersdorf.
1687 r. Pierwszym kapłanem dodanym do pomocy pro-
 boszczowi w Pogrzebieniu, był ks. Andrzej Wierotek.
 Z tego widać, że parafia powiększyła się znacznie.
1694 r. Hrabia Jan Bernard Oppersdorff, właściciel
 Pogrzebienia, został mianowany starostą krajowym.
1826 r. Do tego roku folwark w Kornowaczu był własno-
 ścią szlachecką Porębskiego. - W tym też roku sprzedał
 go jakiemuś Koszackiemu za 16.700 talarów.
1830 r. Wś Gorki, posiadana własną szkołą ludową,
 do której chodziły też dzieci z Bogunic i Łymocic.
1850 r. w Pogrzebieniu wybudowano nowy kościół, na cześć
 św. Bartłomieja. - Patronem kościoła jest fiskus.
W sobotę 13 listopada 1852 r. został poświęcony. Rocznica
 poświęcenia odbywa się w niedzielę po 13 listopadzie.
We czwartek 15 list. 1855 r. został ustan. proboszczem przy
 kościele św. Bartłomieja, ks. Franciszek Skurasz, Urodz.
 21 stycz. 1822 r. w poniedziałek w Łorach, ord. w niedz. 26.7.46r.
1855 r. ochrzczono 91 ślub. 4 miesz. dz. - Ślubów mat. 25 par.
1856 r. Pogrzebień liczył 729 k. 4 m. - Zmarło 121 osób.
 Szkół 2 i naucz. 141 dz. - Kornowacz, kol. Wybyszców.
 M. ady. Brzezic ss. Mateusza i Macieja, powiększony
 w 14 wieku, z drzewa. - 1802 kat. 8 prot. 2 rzyd.
 Szkoła z 2 naucz. 201 dz.
Niebochów, Kaplica św. Józefa, 48 w r. mabożenstwo.

Szkola z nauczycielem, 128 kat. dz.

Artystyczne: w Kościele Mater adjuńcta, gotycki
główny ołtarz z kilkoma drewnianemi fig. świętych
1856 r. ochroniono 94 ślubn. 4 miesł. dzieci.

Ślubów małż było 17 kat. - Imarło 77 osób.

Proboszcz: Franc. Muras, (zob 55 r.)

1858 r. Folwark w Hornowaczu porządek w gwośia-
danie Adolfa Weher'a.

1859 r. w Pogrzebieniu wybudowano szkołę lud.

1870 r. parafia liczyła 3125 kat. 8 pr. 3 iyd.

Szkola 1 kl. 166 uczniów.

Brzezie liczyło 2230 kat. i miało Kościół św. Mateusza
i Macieja. - Szkoła 2 kl. 252 uczni.

Niebochowy 1 kl. 102 dz. - Należał też w tym roku do
Pogrzebienia Hornowacz i Kolonja Wybłyszczów.

W pow. 21. 8. 1871 r. ks. prob. Franciszek Muras, został
zamiarowany aktuarjuszem ciuruli.

1885 r. w Kwiecień, biskupie sufragani Herman Gleich,
udzielał wiernym w Pogrzebieniu św. bieramowania.

1886 r. Parafia św. Bartłomieja liczyła 3487 kat. 18 pr.

10 iyd. - W m: 482 kat. 2 pr. - Szkoła 2 kl.

Hornowacz 408 kat. 10 iyd. - Wybłyszczów 63 kat.

Niebochowy 650 kat. Kaplica św. Józefa, szk. 2 kl.

M. adj. Brzezie, św. Mateusza i Macieja, 1884 k. 16 pr.

Szkola 2 kl. - Proboszcz ks. Fr. Muras f. akt. circ. (55 r. ^{zob.})

1890 r. Parafia liczyła 3838 kat. 29 pr. 14 i.

W Pogrzebieniu 457 kat. 2 prot. - Hornowacz 423 kat.

2 prot. 14 i. - Wybłyszczów 54 kat. - Niebochowy

filja św. Józefa, 1010 kat. - M. adj. Brzezie św. Mate-

usza i Macieja 1865 kat. 24 prot.

Sakoty: w m: 2 kl. 194 kat. 3 pr. dx. — Brzezic 5 kl.
338 Kat. dx. — Niebochowy 2 kl. 144 k. dx.

Proboszcz: Fr. Muras (zob. 55)

1891 r. W pon. 20 lipca odbył się pogrzeb duszpasterza
księdza diekana emer. Franciszka Murasa. 25 ks.
wzięło udział w kondukcie pogrzebowym wraz z wiel-
ką ilością katolickich parafian. Ks. Jan Sklarzyk,
proboszcz z Lubomni miał niern.; Ks. Jakub Pakurka pol-
imarty ur. 21. 1. 1822 r. w Żorach, ord. 26. 7. 44 m. kg mow.

3. 10. 1891 r. objął parafię św. Bartłomieja ks. prob.
Józef Nowak f, ur. 1. 12. 1859 r. w Gamowie, wysw. 27. 6. 85.

10. 12. 1891 r. nowy prob. J. N. został zatwierdzony.

1894 r. parafia liczyła 3477 kat. 14 pr. 9 dyd.

W m: 465 Kat. — Sakota 3 kl. 200 Kat. dx.

Kornowacz 404 k. 1 p. 9 i. — Wybyszców 70 kat. —

M. adj. Brzezic św. Mateusza i Macieja 1302 m Sakota
6 kl. 379 Kat. dx. — Lukasina z Kol. Brzezic 359 k.
13 prot. — Niebochowy (kapł. św. Józefa) 641 kat.

Sakota 3 kl. 137 Kat. dx. — Pogwizdów 236 kat.

Proboszcz: ks. Józef Nowak (zob. wyz. 3. 10. 91 r.)

1896 r. parafia św. Bartłomieja liczyła 3755 k. 19 p. 9 i.

W m: 518 kat. — Kornowacz 571 k. 1 pr. 5 dyd.

Polonia Wybyszców 81 kat. — M. adj. Brzezic św. Mate-
usza i Macieja 1363 kat. — Lukasina z kolonią

Brzezic 390 kat. 18 prot. — Niebochowy (kapł. św. Józefa)
645 kat. — Polonia Pogwizdów 247 kat.

Sakoty: Pogrzebień 3 kl. 239 k. dx. — Brzezic 6 kl. 414 k. 3 p.
Niebochowy 3 kl. 138 k. dx. — Prob. J. Nowak (n. 91 r.)

22.6.98r. Proboszcz: ks. Józef Nowak, został przeniesio-
ny jako taki do Luboni.

4.5.1899r. objął parafję pogrzebienską, ks. Karol
Riedel f., urodz. 10 gr. 1866r. w Łozemniku, ord. 23.6.90r.
1901r. Parafia liczyła 3949 kat. 33 pr. 5 z.

Wm: 501 kat. 3 prot. — Hornowacz 509 kat. 4 z.

Wybyszców z Potokami 84 k. — M. ady. Brzezic (i Mate-
usza i Macieja) z Jągielnią i (Aussicht?) 1547 kat. 5 prot.
Kolonia Łukasina, Dół i fabryka Ceres 466 kat. 25 p. 1 z.
" " Pogwizdów 234 kat. — Niebochowy z folwarkiem
Nowydwór (kaplica św. Józefa) 608 kat.

Sakoty: Pogrzebieni 3 kl. 269 k. dz. — Brzezic 6 kl. 445 k. 4 p.
Niebochowy 3 kl. 132 k. dz.

Proboszcz: ks. Karol Riedel (zob. 1899r.)

1902 - 1910r. " " " " " " " " " "

1911r. liczyła parafia 4303 kat. 37 prot. Mowa polska.

Pogrzebieni 501 kat. 13 prot. — Hornowacz 596 k. 3 pr.
Kol. Potoki 25 kat. — Kol. Wybyszców 102 kat.

M. ady. Brzezic ss. M. i M. z Pogwizdowem 2004 kat. 7 prot.

Kol. Łukasina z fabryką "Ceres" i Dół 454 k. 14 pr.

Niebochowy (kapl. św. Józefa) z folw. N. Dwór 621 kat.

Sakoty: Pogrzebieni 2 kl. 114 k. dz. — Hornowacz 3 kl. 155 k. 1 pr.

Brzezic 8 kl. 565 kat. 1 pr. dz. — Niebochowy 2 kl. 122 k. dz.

4 gr. 1911r. został ustan. kapłanem ks. Franciszek
Lukasz Kowicz f. ur. 18.4. 1876r. w Chorzowie, wygw. na
kapłana 21 czerwca 1904r.

1913r. zob. 1911r. — 1913r. Ojciec franciskańsin Alana-
ry, syn zagrodnika Macieja Burdy, odprawiał pry-
micję w kościele parafjalnym w Pogrzebieniu.

18.11.1913r. został ustan. proboszczem ks. Feliks Bo-
rnucki (ur. 12.5.1878r. ordyn. 23.6.1905r.)

1913r. Dotychczas były dwie parafie Pogrzebień i
Brzezina zarządzane przez proboszcza Karola Rie-
dela. Teraz stał się podział parafii. Prob. Riedel
zatrzyma parafię pogrzebieńską; prob. Bornucki
Feliks dawniejszy kapłan w Strąpkowicach, pro-
boszczem w Brzezinie, które liczyły 3057 dusz.

1915r. liczyła parafia pogrzebieńska 1315 dusz.
Prob. zob. 1899r.

Pogrzebin pod Raciborzem. Ks. proboszcz Riedel obchodził
6-go lipca b. r. swój srebrny jubileusz kapłaństwa. 25 lat błogiej
owocnej działalności skończyło się w życiu naszego kochanego
duszpasterza, z których przypada 16 lat na tutejszą miejscowość.
Ks. jubilat wypełnił ten czas, który teraz jest uwieńczony
srebrnymi głoskami, pracą duszpasterską. Praca była zawsze
głównym celem naszego duszpasterza i to każdy musi potwierdzić,
który wstąpi do naszego małego miliego kościółka na wzgórzu
Ludwiki. Renowacya, rozbudowanie i upiększenie naszego
kościółka, budowa trupiarni, założenie ślicznej groty na podo-
bieństwo Lourdes jest dziełem ks. jubilat i pamięć jego będzie
zawsze żywą w sercach parafian. Było też więc gorącym pragnie-
niem wszystkich parafian, którzy czerpią chrześcijańską wiedzę
i naukę z zasobu wiedzy naszego duszpasterza, okazać mu swą
wdzięczność za jego możną pracę we winnicy Pańskiej. Lecz
obecne poważne czasy i skromny charakter naszego jubilat
nie pozwalały na oficjalne uroczystości. Lecz godna kościelna
uroczystość, w której brały także udział gmina i deputacje
towarzystw z Brzezina, pokazała nam w ślicznie ozdobionym
kościółku piękność srebrnego jubileuszu kapłaństwa i miłość
i poważanie, jakim się cieszy ks. jubilat. Kościółek był zewsząd
ozdobiony girlandami przeplatane srebrnem. Główny ołtarz
miał w srebrnych ozdobach. W presbyterium wisiała korona
srebrną liczbą „25“. O godzinie 9 zaprowadzono ks. jubilat
w procesji do kościoła, gdzie odprawił z asystą uroczystą sumę.
Zyczymy, żeby kochany ks. jubilat dożył przy żelaznym zdrowiu
także złoty jubileusz kapłaństwa. 1915 r. 6. 7.

Pogrzebin pod Raciborzem. Po uroczystości jubileuszowej
naszego ks. proboszcza, którą co dopiero obchodziliśmy, nastąpiły
godnie prymicie nowowysięconego Salezjanina ks. Antoniego
Latka. Tysiącami przybyli wierni we wspólny poranek nie-
dzielny 11 lipca tudzież, by brać udział w podniosłej uroczystości.
Nie mniej jak 10 zieleńi i chorągiewami ozdobionych bram
tryumfalnych dało poznać, jak wielką ofiarność i religijny duch
ożywia parafian. Mały, czcigodny dom Boży był girlandami,
wieńcami i kwiatami jak i kunsztownymi symbolami prymicyj-
nymi ślicznie przyozdobiony, co na każdego pobożnego widza
musiało zrobić urozyste, poważne wrażenie. Dwugłosową pieśnią
chóru dziecięcego i stosownymi wierszami został nowowysięcony
kapłan przyjęty przed swoim mieszkaniem i potem w procesji
odprowadzony do kościoła. Nadzwyczaj wielki udział wiernych
w procesji, przyczem się wydatniały bardzo pięknie nowe
chorągwie, robił silne i podniosłe wrażenie. Na obszernym placu
kościelnym mł. O. Franciszkanin dr. Athanazyusz Burda wzrusza-
jące kazanie i dziękował w serdeczny sposób wszystkim, którzy
się przyczynili do upiększenia rzadkiej uroczystości. Popołudniu
wypowiedzieli swe życzenia i powinszowania uczniowie szkoły
ludowej i mieszkańcy wsi, w ten sposób okazując, jak i przy
okazy uroczystości kościelnej szkoła i dom rodzinny razem czują
i razem pracują. Tak pozostanie ta podniosła uroczystość, która
się w naszej małej gminie w ciągu 2 lat już powtórzyła, w sercach
parafian w niezatartej pamięci. 11. 7. 1915r.

1916r. par. lich. 1315 dusz.

1917r. 1922 prob. Karol
Riedel. — W r. 1922 zost.
dziekt. honorowym.

2.3.1926r. został ustan.
proboszczem ks. Paweł
Wycisł, ur. 13.5.1882r.
w Ławieckach Ł. ord. 7.6.09r.
Od 19.10.1910r. prac. j. kap. II
w St. Oleśnie.

1926r. Parafia liczyła
1350 kat. — Odquity:

1. Sw. Bartłomiej, 2 N.
M. P. Szkapł. — W Hornowce-
wie kapł. sw. Jana Nep.
druga „ N. M. P. bez naboż.
Pogrx. lich. 580 kat. — szkoła
licz. 2 kl. 88 dz. — Hornowce
2 kl. 124 dz. — Wilhelmsberg
Wylbysławice 87

1928r. Pogrzebień liczn. 1380 kat. — Fr. ks. Paweł Wyciśto

1929r. Parafia św. Bartłomieja liczn. 1400 kat. — (r. 1926r.)

Kaplice w Kornowach 1. Św. Jana N., 2. M. M. P. bez nak.

Kornowach liczn. 795 k. sakr. 3 kl. 146 dz. — Pogrzebień 605 k.

sakr. 1. 2 kl. 97 k. dz. — Prok. P. Wyciśto ust. 2. 3. 26-2. 26.

1930r. par. liczn. 1448 kat. — " " " " " " " " " " " "

5 maja 1935r.

Uroczystość św. Jana Bosko w Pogrzebieniu.

Pogrzebień. W niedzielę, dnia 5 bm. odbyła się tu podniosła uroczystość ku uczczeniu pierwszej rocznicy kanonizacji św. Jana Bosko, założyciela Zgromadzenia Salezjańskiego. Już o godz. 6 zagrała podbudka, na znak rozpoczęcia się uroczystości. Msza św. poranna odprawiona przez ks. dyrektora Niewiteckiego, podczas której przystępowano do Komunii św. generalnej, zgromadziła gremjalnie czciciele św. Jana Bosko u stóp jego ołtarza. Sumę celebrował ks. prof. Józef Ożóg z Oświęcimia, podniósł kazanie wygłosił ks. dr. Antonowicz, dyrektor Studentatu Teologicznego z Krakowa. Mszę św. na 4 głosy Marji Józefa Erba oraz „Partes variabiles“ wykonał imponująco chór zakładowy.

Po sumie odbyła się uroczysta akademja na dziedzińcu zakładu, z bardzo obfitym programem. Imponujące wrażenie zrobił: „Marsz hołdowniczy“ Griega, wykonany przez orkiestrę zakładową. Piękny referat wygłosił uczeń szóstej klasy: Stanisław Langner p. t. „Św. Jan Bosko jako cudotwórca“. Uczeń V klasy, Joachim Polok wygłosił udatnie wiersz pt. „Wódz nowej epoki“. Na pochwałę zasłużył sobie chór zakładowy. Przepiękna akademja pozostawiła na słuchaczach miłe wrażenie. Po uroczystych nieszpórach młodzież zakładowa zaprezentowała na boiskach zakładu popisy gimnastyczne z chorągiewkami, w malowniczych kostjumach gimnastycznych, oraz gry: tradycyjną chorągiewkę, pamiętającą jeszcze św. Jana Bosko, oraz mecz w koszykówkę i siatkówkę. Sprawność młodzieży świadczyła, że w zakładzie oprócz kultury duchowej pielęgnuje się wychowanie fizyczne.

Pogrzebień pod Raciborzem. Już dawno niesłyszeliśmy nic o naszej wiosce, jak gdyby była umarła. Doczekaliśmy się wielkiej radości, bo tu przybyli do nas Wiel. Ojcowie Franciszkanie: Ojciec Ksawery i Ojciec Bonawentura, aby odprawić misję świętą. Już w sobotę 27 było przywitanie o godz. 1/27; o jak to było pięknie, kiedyśmy szli po wiel. Ojców na probostwo, i wśród dźwięków muzyki prowadziliśmy ich do naszego wspaniałego kościołka. Tam ich przywitał nasz wiel. ks. dziekan, i oddał staranie o nasze dusze wiel. Ojcom. Każdodziennie wygłosili nam trzy kazania, które nam się głęboko do serc wryły, i na które wszyscy z radością śpieszyli, tak że nasz kościółek był zawsze przepełniony. I dzięki Bogu nie na darmo wołali do nas, bo wszyscy bez wyjątku przystąpili do sakramentów św., ani jednego nie brakowało. Najbardziej nas wzruszył ten ostatni dzień misji (5 grudnia), kiedyśmy się udali w procesję na probostwo po krzyż misyjny. Młodzieńce w szerpach niosąc krzyż, a dziewczynki w bieli ze świecami koło niego. Wśród dźwięków muzyki, i pieśni: „Królu z nieba wysokiego“ ruszyliśmy do kościoła. Tam nam wygłosił Ojciec Ksawery ostatnie kazanie, podczas którego się ani jeden łez nie wstrzymał, dziękując nam wszystkim udzielił nam błogosławieństwa papieskiego. Po odśpiewaniu: „Te Deum“ udzielił nam nasz Przewiel. ks. dziekan błogosławieństwa sakramentalnego. Na tem się zakończyła misja św. Były to błogie chwile, które nam pozostaną na zawsze w pamięci. Serdeczne Bóg zapłać wiel. OO. Franciszkanom za ich trudy i prace, i za wielką nam ukazaną miłość, a szczególnie dziękujemy naszemu ukochanemu ks. dziekanowi Riedlowi za wszystkie prace i starania około dusz naszych. Daj Boże, żeby jeszcze jak najdłużej pracował pomiędzy nami. Takżeśmy mieli jeszcze jedną radość w zeszłym roku. W sierpniu mieliśmy Odpust św. Bartłomieja; była to wspaniała uroczystość. O jakaż to była nasza radość, jak jeszcze nigdy, kiedy nasz ukochany ks. dziekan celebrował uroczystą mszę św. wraz z dwoma synami swojej parafji: jeden ze zakonu św. Franciszka, drugi z Towarzystwa Salezjanów. Bardzo mała jest nasza parafia, liczy około 1200 dusz, a już wyszło dzięki Bogu z niej dwóch księży; to wszystko za staraniem naszego ukochanego duszpasterza ks. dziekana Riedla.

1930

Wierni parafjanie.

Na zakończenie uroczystości odegrano z zapalem prześliczny dramat p. t. „Ukryta Perła”. Publiczność nagradzała rześnymi oklaskami młodocianych aktorów. Szkoda tylko, że zbyt mała sala nie mogła pomieścić przybyłych i wielu musiało powrócić do domu. Na szczęście ks. dyrektor zapowiedział powtórzenie sztuki na przyszłą niedzielę, dnia 12 bm. Ks. Ks. Salezjanom należy się wdzięczność z urządzenia tak miłej uroczystości, która wśród trosk tego życia była niejako złotym promieniem dla całej okolicy.

Uczestnik.

1935 r.

W Pogrzebieniu (dekanat pszowski) przed rokiem 1486 (a więc 450 lat temu) powstała parafia. Kiedyś bardzo rozległa, bo należała do niej także Brzezie i Nieboczów. Obecny masowny kościół stanął przed 85 laty. w roku 1851.

Powstanie dekanatu pogrzebieńskiego

(33) Według sprawozdania wizytacyjnego z roku 1679 należy do dekanatu raciborskiego następujące kościoły farne i filialne: Starawieś z Pawłowem i kościołem Matki Bożej, Bieńkowie, Janowice, Maków z Krawarzem Polskim, Krzyżanowice, Lyski, Lubomia z Syrnią, Łubowice, Markowice z Raszczykami, Pogrzebień z Brzeziem, Pstrążna, Rogów, Tworów z Rudyszwałdem i Wojnowice. W roku 1719 należał do dekanatu także Rudnik, którego kościół tak samo jak i kościół farny w Raciborzu nie podlegał władzy dziekana.

Zbyt rozległy dekanat utrudniał działalność dziekana. To też przed 200 laty — w roku 1738 — przeprowadzono podział dekanatu raciborskiego w ten sposób, że od niego odłączono Lyski, Lubomię z Syrnią, Markowice z Raszczykami, Pogrzebień z Brzeziem, Pstrążnę i Rogów i wraz z Raciborską Kuźnią utworzono nowy dekanat pogrzebieński. Dekanat ten istniał do roku 1925. W tym długim okresie czasu prawie nie uległ zmianie; jedynie w roku 1922, wskutek podziału Śląska, odpadły na rzecz Niemiec: Markowice i Raci-

borska Kuźnia. Z pozostałych przy Polsce parafij utworzono w roku 1925 nowy dekanat pszowski, do którego należą obecnie: Brzezie, Gaszowice, Krzyżkowice, Lubomia z Bukowem, Nieboczów, Pogrzebień, Pstrążna, Raszczyce z Kobylą, Rogów i Syrynia. Pierwszym dziekanem nowoutworzonego dekanatu pszowskiego został ks. kanonik i radca duchowny Michał Knosala, proboszcz w Pszowie.

Wiadomości o Pogrzebieniu i okolicy

89a
(36) Przed 625 laty — 9 kwietnia 1313 roku — zapisał książę raciborski Leszek twojej świątobliwej siostrze Ofce na własność m. in. **wieś Pogrzebień**. Ofka zaś krótko przed zgonem swoim sporządziła testament, którym przekazała wieś Pogrzebień swoim siostrzenicom, żyjącym w klasztorze Panien Dominikanek w Raciborzu. Tym sposobem dostała się wieś do posiadłości klasztornych.

Pierwszym nam znanym proboszczem w Pogrzebieniu był **ks. Kaspar Kinczel**, który zmarł około r. 1486. Musiał to być kapłan poważny i zasłużony, jeżeli biskup wrocławski Jan wymienia go w pewnym dokumencie. Z dalszych duszpasterzy są nam znani:

1646 — 1665 ks. **Jakub Witeczek** rodem z Bieńkowic, był 1636—1642 wikariuszem przy kościele kolegiackim w Raciborzu, 1642—1646 duszpasterzem na Ostrogu, 1646 proboszczem w Pogrzebieniu, gdzie † 1665.

1666 ks. **Zygmunt Hartmann**, urodzony 1625 w Koźlu, wyświęcony 12 marca 1650 r., który żył jeszcze w roku 1688 i miał do pomocy wikarego, ks. **Andrzeja Skazicha**, rodem z Bieńkowic (później był proboszczem w Lyskach).

1703—1736 ks. **Kaspar Gawlik**, urodz. w Turzu 1672, wyświęcony 17 marca 1700 roku, był 1701—1703 r. kapłanem na Starejwsi, został 1703 r. proboszczem w Pogrzebieniu, gdzie † 30 kwietnia 1736 r.

1736—1779 ks. **Franciszek Skiba**, urodzony 1705 r. w Łonach, wyświęcony 21 lutego 1728 r., został wikarym w Polskiej Cerkwi, 1736 r. proboszczem w Pogrzebieniu. W roku 1738 r. objął nowoutworzony dekanat pogrzebieński, 1763 r. ksiączęko-biskupim komisarzem, kanonikiem przy kolegiacie w Raciborzu. Zmarł 1779 r. w Pogrzebieniu.

1779—1801 ks. **Szymon Grześka**, urodzony 20 października 1738 r. w Polskim

Krawarzu, wyświęcony 1762 r., był 1775 wikarym w Rybniku, został 30 kwietnia 1779 r. proboszczem w Pogrzebieniu, gdzie zmarł 30 kwietnia 1801 r.

1801 (?) ks. proboszcz **Rösch**, o którym nie mamy bliższych danych.

1848—1891 ks. **Franciszek Muras**, urodzony 22 stycznia 1822 r., wyświęcony 25 lipca 1846 r., był kapłanem w Krzyżowicach i Pogrzebieniu, został 30 marca 1848 r. administratorem a 15 listopada 1855 r. proboszczem w Pogrzebieniu. Tu wybudował 1851 roku nowy, masywny kościół parafialny. Po blisko półwiekowej działalności duszpasterskiej zmarł w Pogrzebieniu 21 maja 1891 r.

1891—1898 ks. **Józef Nowak**, urodzony 1 grudnia 1859 r. w Gamowie, wyświęcony 27 czerwca 1885 r., był kapłanem w Woźniśławiu i Siemianowicach. W roku 1898 odszedł na probostwo w Lubomi, gdzie † 8 kwietnia 1924 r.

1898/99 ks. administrator **Marcin Pancherz**, urodz. 13 listopada 1867 r. w Wiśniczcu, wyświęcony 25 czerwca 1895 r., po odejściu ks. Nowaka został administratorem w Pogrzebieniu. W roku 1900 został

proboszczem w Dziadowej Kłodzie (powiat sycowski).

1899—1926 ks. **Karol Riedel**, urodzony 10 grudnia 1866 r. w Łączniku, wyświęcony 23 czerwca 1890 r., był kapłanem w Tarn. Górach, Rudzie i administratorem w Kopienicy. W roku 1899 objął parafię pogrzebieńską, w której pracował 27 lat i wybudował nowy kościół w Brzeziu, przy którym w 1911 r. powstała samoistna parafia. W roku 1926 ks. Riedel odszedł do Boguszyca pod Opolem; stąd odszedł 1933 r. na emeryturę i zamieszkał najprzód w Pilchowicach a następnie w Bytomiu.

Od 2 marca 1926 r. jest proboszczem ks. **Paweł Wycisło**, urodzony 13 maja 1882 roku w Łaziskach Górnych, wyświęcony 17 czerwca 1909 r. Był kapłanem: 1909 w Pilchowicach, 1910 w Oleśnie, 1913 w Lubomi, 1915 w Siemianowicach, 1917 w Zaborzu, 1922 w Orzegowie, 1923 lokalistą w Chwałowicach. Dnia 2 marca 1926 r. objął probostwo w Pogrzebieniu i tu pracuje z wielkim pożytkiem ku zadowoleniu wszystkich.

O Pogrzebieniu i parafii pogrzebieńskiej podamy dalsze szczegóły w jednym z najbliższych numerów „Katolika“.

13. Pokój = Opole pow.

Kościół, Podwyższenia św. Krzyża został urządzony i poświęcony w roku 1796, z dawniejszej cieplarni, bocznego skrzydła krótkiego domu, dla odprawiania nabożeństwa.

1845 r. przez podwyższone przybudowę podtynku, w której na górnym piętrze zawieszono drzwory.

Rocznica poświęcenia bywa obchodzona w II niedzielę lipca.

26.3.1852 r. został ustanowiony lokalista w Pokoju ks. Franciszek Psawczy, Józef Krause; urodz. 11.9.1822 r. w Opolu. wyśw. na kapłana 17.6.1848 r. zatwierdz. 28.4.1852 r.

1855 r. było chrztów 31 ślubn. 3 miesł. dzieci, ślubów małt. 7 kat. 1 mieszany, — amarto 21 osób.

Lokalja liczyła w r. 1856 — 957 kat. 1688 prot. 113 in. Sakota z 2 nauczycielami, 123 kat. w prot. 5 kat. dz. i w drugiej przamiejskiej protestanckiej szkole 13 katolickich dzieci. — Krzywa Góra, Dancyn, Czarna woda. 1856 r. Chrztołw było 24 ślubn. 2 miesł. dzieci. — Ślubów małt. udrzielono 8 kat. i 3 mieszanym parom.

Amarto 29 osób. — Lokalista ks. Fr. X. Krause f (r. 52 r.) 1870 r. był lokalista ks. Fr. Psaw. Józef Krause f urodz 11.9.22 r. wyświecony na kapłana 17.6.1848 r.

Lokalja liczyła 1018 kat. 2600 prot. 165 in.

Sakota 2 kl. 183 dz., 3 dz. kat. w szkole protestanckiej. Należały: Krzywa Góra, Dancyn, Czarna woda.

1875 r. bez zmiany. — 1883 r. — Lokalista ks. Fr. X. Krause f zob. 52 r.

1886r. Kuracja liczyła 903 kat. 2084 prot., 68 staro-
roluteranów, 102 rzd. — Wniejsze 855 k. 1509 prot.
68 staroluteranów 102 r. — Szkoła 2 kl.

Przywa Góra 30 kat. 151 prot. — Dancynów 24 kat.
141 prot. — Exarnawoda 4 kat. 88 pr. — Sejdlicz
0 kat. 195 prot. — Kuratus ks. Fr. Krause (z. wr.) 52 r.)

1890r. Kuracja liczyła 924 kat. 2064 pr. 78 st. luter. 872 r.
Wm.: 872 kat. 1402 pr. 70 st. lut. 85 rzd. — Przywa Góra
33 kat. 187 prot. — Dancyn i Exarnawoda 19 k. 172 pr.
Sejdlicz — 0 k. 204 pr. — Szkoły: w m. 2 kl. 132 k. da.
w prot. szk. w Przywejgórce 3, w Dancyn 3 = 6 kat dzieci
bez katolickiej nauki religji. — Kuratus ks. Fr. K. Krause,
akt. circuli (z. 52 r.)

1894r. Kuracja liczyła 965 kat. 2072 prot. 89 rzd.
Wm.: 893 kat. 1495 pr. 89 r. — Szk.: 2 kl. 141 k. da.
Dancyn i Exarnawoda 23 kat. 175 prot. — Sejdlicz
208 prot. — w prot. szkole w Przywejgórce 11, w Dan-
cyn 3 kat. dz. — Kuratus ks. Fr. Ks. Józef Krause (z. 52.)

1896r. w niedzielę 28 czerwca zmarł ks. Fr. Krause
Józef Krause, proboszcz w Pokoju, zm. wr. 11.9.1822 r.
w Opolu, wyświęcony na kapłana 17.6.1848 r.

6.7.1896r. został ustan. administratorem kuracji
ks. Wiktor Rejztańki, ur. 22.12.1867r. w Gliwicach
wysw. 15.6.1892r.

1896r. Kuracja liczyła 1008 kat. 2192 pr. 81 rzd.
Wm.: 929 kat. 1526 pr. 81 rzd. — Przywa Góra 50 kat.
Exarnawoda i Dancyn 28 kat. 257 prot. — Sejdlicz
1 kat. 219 prot. — Szkoły: Pokój, prot. wym. szkoła
nieistea 4 kat. 16 prot. — Ludowe: w Pokoju 2 kl. 180 k.

w prot. w Krzywej Górze 14, Dancynie 3 = 17 kat. dzieci
bez kat. nauki religji.

1903 r. kuracja zostata podniesiona do rzędu ko-
ściół parafjalnych.

23. 6. 1903 r. zostal zamianowany proboszczem ksiądz
Mateo Raczek z aktuariusa circ. - Ur. 11. 9. 1870 r. w
Eisenach, wys. 11. 6. 1894 r.

Honorant ks. Juliusz Olbrich z dziek. hon. emer.
proboszcz w Mechnicy, ur. 5. 1. 35 r. w Polku, ord. 30. 6. 60.

1904 - 1910 r. Prob. ks. M. Raczek (zob. w. 1903 r.)

1911 r. parafia liczyła 1150 kat. 2011 pr. 58 d.

W m.: 1096 kat. 1377 pr. 58 dyd. - Trzywagóra 36 kat.

172 prot. - Exarnawoda i Dancyn 12 k. 249 prot.

Sejdlitz 6 kat. 213 pr.

Szkoly: Wyższa szkoła w T. 15 kat. uczenie.

Honorant: ks. Juliusz Olbrich z dziek. hon. emer. proboszcz
w Mechnicy, pow. Kozielecki. (zob. wyj. 03 r.)

Szkoly ludowe: Polkoj 3 kl. 303 kat. da. w prot. szkole
w Krzywej Górze 11, Dancynie 8 k. da. z kat. nauka
religji. W prot. szk. w Sejdlitz 2 kat. da. bez k. n. religji.

Proboszcz: Mateo Raczek (z. 1903 r.)

1912 - 1936 r. " " " " Kom. J. Olbrich

1915 r. liczono parafjan 1170. " " " "

Prob. M. Raczek zostal zamianowany dziekanem
na dekanat namystowski.

1916 r. 22 (zobacz 1915 r.)

1922r.

Pokój (w Opolskiem). Seniorem duchowieństwa czyli najstarszym księdzem diecezji wrocławskiej jest

radca duchowny, dziekan honorowy i proboszcz przysiężbowy ks. Juliusz Olbrich, który ostatnie lata swego żywota spędza w swoim miasteczku rodzinnym, — Pokoju. Ks. Olbrich liczy obecnie 87 lat życia i 62 lata kapłaństwa. W dawniejszych latach był proboszczem w Mechnicy (w Koziełskim). Sędziwy kapłan był przyjacielem naszego wieszczki ks. Korstantego Damrota (Czesława Łubińskiego). On też prowadził pogrzeb jego, który odbył się dnia 5 marca 1895 r. w Pilchowicach (w Rybnickiem) i nad grobem przemówił po polsku i po niemiecku. 22r.

1925r.

Parafia liczyła 1400 dusz.
Pr. M. Raczek.

1926r. w piątek 29.10.
zmartł ks. Stanisław
Stephan z Dr. teologii
i filozofii; dziekan hon.
em. prob. w Pokoju J. H.

Urodz. 7 maja 1867r. wysw. 28.10.1894r. — Prexyt 59 l.

1927r. parafia lic. 1495 dusz. 1928r. 1374 dusz.

Prob. M. Raczek zob. w. — Ks. domowy Alfons Marja
Klitzel (u S. ubogich) ur. 30.7.99r. ord. 2.3.1924r.

1929r. parafia liczyła 1500 dusz. — Prob. M. Raczek z
dz. ustan. kuratorem 3.8.98r, proboszczem 1903r.

1930r. prob. Maks Raczek, dziekan (zob. 1915r.)

1932r. " " " " " "

Eug. Hübner, em. prob., ur. 8.4.77r. w Wilhelmsdorf,
pow. Raciborskim, wysw. 23.6.02r.

1933r. parafia liczyła 1430 kat. — Dz. i prob. M. Raczek,

klasztor ubogich S. — Ks. Oskar Reckert, em. prob. Ur.
2.9.69r. ord. 27.10.95r. — " Antoni Ducek z " (zob.)

9.6.63r. " 27.6.89r. proboszczem w Woli od 19.4.1904r.

1934r. Prob. Maks Raczek, dz. zob. 1915r. — W klasztorze

u S. ubogich szkolnych Oskar Reckert (zob. 33r.)

Ks. Antoni Ducek (zob. r. 1933).

" Karol Gack z em. proboszcz, Urodz. 3.11.1877r.
w Komornie pow. Koźle G.Ś. wysw. 20.6.1910r.

Ś. p. ks. Maksymiljan Raczek. *Pokoju*

W tych dniach zmarł w **Pokoju** (powiat opolski) tamtejszy proboszcz i dziekan dekanatu namysłowskiego, ś. p. **ks. Maksymiljan Raczek**. Zmarły urodził się 11 września 1870 roku w Eisenach (Turyngja), wyświęcony został 11 czerwca 1894 roku. Potem jakiś czas był kapelanem w **Toszk**u przy boku sędziwego kanonika, komisarza ksiązęco-biskupiego i dziekana ks. Bannerta. Wreszcie 3. sierpnia 1898 roku objął parafię w **Pokoju**, w której pozostał do samego zgonu. Ś. p. ks. dziekan Raczek był Niemcem i zdaje się, że nie uznawał równego traktowania swoich parafian polskich, którzy w parafii jest przeszło 10 procent (według statystyki urzędowej). Jego parafianie polscy pozostawali bez nabożeństw i kazań polskich, skazani na uczeszczenie na nabożeństwa niemieckie. Proboszczów w rodzaju ś. p. ks. dziekana Raczka jest na Śląsku Opolskim bez liku. Ci to księża nie utrzymują dawnego stanu rzeczy, natomiast wprowadzają w swych parafiach różne nowości: kasują polskie nabożeństwa a zaprowadzają niemieckie nawet tam, gdzie niema ani jednego rodowitego Niemca. Nie zdawała sobie sprawy ci księża z tego, że rugując polskość — naganiała coraz więcej zwolenników do obozu wywrotowego hitlerizmu.

Nowy proboszcz w Pokoju

Przed kilku tygodniami zmarł w **Pokoju** (powiat opolski) tamtejszy długoletni proboszcz, ś. p. ks. Maksymiljan Raczek, dziekan obwodu namysłowskiego. W tych dniach został wprowadzony w urząd nowo-cuszpasterz, ks. Harald Weinert dotychczasowy starszy kapelan przy kościele Wszystkich Świętych w Gliwicach. Nowy proboszcz urodził się w Chropaczowie 17 maja 1904 r., święcenia otrzymał 30 stycznia 1927 r.

14. Pokrzywnica.

1856 r. Szkoła z 1 nauczycielem 117 dzieci.

1870 r. Pokrzywnica należała do parafii twardawskiej, której patronką była św. Małgorzata.

Kaplica poświęcona cxi św. Sebastjana męcz.
Szkoła 1 kl. 168 dzieci.

Proboszcz w Twardawie ks. Franciszek Nickel,
urodz. w Roszowicach 9 lipca 1822 r. wyświęcony
na kapłana 1.7.1852. ust. 15.3.1859 r.

1886 r. Pokrzywnica liczyła 979 kat. 15 pr. - Szkoła
Kaplica św. Sebastjana męczennika. (1 klasa.

Pokrzywnica była częścią parafii twardawskiej;
gdzie był proboszczem ks. Fr. Nickel (dob. 70 r.)

1890 r. Pokrzywnica licz. 946 k. 1 pr. - Szk. 2 kl. 187 dz.

1894 r. Kaplica św. Sebastjana 984 k. 4 pr.

1 Szkoła 3 kl. 184 kat. dz.

1896 r. Pokrz. licz. 984 kat. 4 pr. - Szk. 3 kl. 184 k. dz.

1901 r. " " " 998 k. 1 pr. - Szk. 3 kl. 200 k. dz.

Dnia 13 kwietnia 1910 r. odbyło się uroczyste poświęcenie kamienia węgielnego pod nowy kościół w Pokrzywnicy (pow. kozielski). Aktu poświęcenia dokonał ks. dziekan Banner z Walec, kazanie okolicznościowe wygłosił ks. proboszcz Pietryga z Pisarowic. Pokrzywnica należała do parafii twardawskiej, ale razem z Komornem zostały z niej wyłączone, aby z tych dwu gmin utworzyć samodzielną kurację. Ks. proboszcz Pliczko z Twardawy (zmarł w roku 1859) pozostawił pewien fundusz na budowę kościoła w Pokrzywnicy, który w roku 1910 wynosił 12 tysięcy marek. Do tego zebrano składek dobrowolnych 20 tys. marek, a ks. kardynał Kopp dał pewną zapomogę. Cały nowy kościół kosztował 65 tys. marek. 29 maja 1911 r. odbyło się poświęcenie wykończonej już świątyni.

Pokrzywnica i sąsiednie Komorno należały od dawnych czasów do parafii twardawskiej. Wprawdzie istniała w Pokrzywnicy kaplica pod wezwaniem ss. Fabiana i Sebastjana, w której odprawiało duchowieństwo z Twardawy od czasu do czasu nabożeństwa. Znaczny wzrost ludności w parafii twardawskiej spowodował odłączenie Pokrzywnicy z Komornem od dotychczasowego kościoła parafialnego oraz zbudowanie w Pokrzywnicy nowego kościoła i utworzenie przy nim samodzielnej kuracji. Nową świątynię poświęcono 29 maja 1911 r. Budowa wykonana w stylu barokowym, jest dziełem architekta Ludwika Schneidera z Opola.

29.5.1911 r. odbyło się poświęcenie nowego kościoła, ku cxi św. Sebastjana męczennika.

W r. 1911 Pokrzywnica z kościołem św. Sebastjana by-
ła kuracją, i liczyła 1398 kat. 2 prot. - Sak. 3 kl. 223 k. dz.
Wm.: 937 kat. 1 prot. - Komornio 461 kat. 1 prot.

Szkola: 2 kl. 101 dz. - Kuratura nie było, zapoatrzy-
wali ją księża z Twardawy.

11.10.1916 r. został ustanowiony pierwszy kuratus w oso-
bie ks. Józefa Woehl'a z urodz. 25.3.78 r. w Strzeleck-
bach, wysw. 20.6.1903 r. - Kuracja lic. 1398 kat.

1917 r. ks. kuratus J. Woehl, aż do r. 1926.

1920 r. Kur. liczyła 1421 dusz - 1921 - 1489 dusz.

1925 r. " 1530 " -

30.11.1926 r. był kuratusem ks. Józef Schütte z, urodz.

30.8.1887 r. w Piotrowicach - Gliwice. ord. 20.6.1910 r.

Ks. kuratus J. Woehl, został mianowany proboszczem

16.11.1926 r. w Twardawie.

1927 r. kuratus: ks. Józef Schütte. 1928 r. Kur. lic. 1670 dusz.

1929 r. 30 stycz. ks. Kapelan Hen-

ryk Kreis z od kościoła św. Józefa

na Rozbarku, został kuratusem

w Pokrzywnicy. W kościele ros-

tał przyjęty przez ks. dziekana

Molke'go, po czym nowy kuratus, wygłosił polskie i

niemieckie kazanie. - Kuracja liczyła 1710 dusz.

1930 r. - 31. Kuratus ks. Henryk Kreis (zob. 29 r.)

W sobotę 4 czerwca 1932 r. zmarł ks. kuratus H. Kreis z

zm. ur. 11.5.93 r., ord. 25.6.1916 r. - Żył 39 lat. Kapł. 16 lat.

Po jego śmierci został przeniesiony ~~z~~ kuratus ks.

Franciszek Kania z Rokietnicy jako administrator.

Ur. 30.11.88 r. w Łabornie, ordyn. 22.6.1912 r.

W tych dniach odbyło się uroczyste
wprowadzenie nowego duszpasterza w
Pokrzywnicy, ks. kuratusa Kreisa, do-
tychczasowego pierwszego kapelana na
Rozbarku pod Bytomiem. Aktu wprowa-
dzenia dokonał ks. dziekan Molke z Go-
ścięcina. maj. 1929 r.

We wtorek 7 czerwca 1932 r. odbył się pogrzeb zmarłego
Kuratusa ks. Henryka Jereis'a w Pokrzywnicy. Był
rodem z Rozbarku, jako syn nauczyciela na Rozbarku.
26. 6. 1933 r. został ustan. kuratusem, emer. proboszcza
ks. Karol Feicke & ur. 12. 4. 71 r. w Głuboczach, wys. w.
25. 6. 1895 r. — Od 9. 10. 1901 r. był prob. w Lubrzy.
Kuracja liczyła 1710 kat. ?)
1934 r. kuratus ks. Karol Feicke (zob. 33 r.)

15. POŁOMIA.

1855r.

9. Połomia. (Kościół parafialny N. M. P.). Kościół parafialny w Połomi należy do pierwszych świątyń w okolicy. Wskazuje na to stanowisko bogate uposażenie probostwa. Wprawdzie pierwszą wzmiankę o kościele napotykamy dopiero w roku 1447. Wówczas już kościół posiadał prawa parafialne. Teraźniejsza budowla pochodzi z roku 1575; jest ona 72 stopy długa i 26 stóp szeroka. W roku 1841 przybudowano do kościoła nowe presbiterjum. Kościół posiada liczne fundacje, przypominające dawniejszych duszpasterzy.

zostało ochrzczonych 78
ślubnych, 4 nieśl. dzieci.
Ślubów było 14 katolickich
Zmarło 10 osób.

29. 4. 1856r. objął parafię
Nawiedzenia Najsw. M. P

jakto proboszcz, ksiądz Ludwik Sandanec; urodz.
20. 8. 1825 r. w Przemyślu, wyśw. na Kapł. 23. 6. 1851 r.
1856 r. Parafia liczyła 1229 kat. 41 prot. 4 rzd.

Szkota, 2 naucz. 230 dz. — Górna i Dolna Gogolowa,
Kucharsówka. — Filja: Dolne Swierklany sw. Anny;
795 kat. 16 prot. 12 rzdów. — Szkota z 1 naucz. 156 dzieci.
1856 r. było chrztów 81 ślubn. 4 nieśl. dzieci. — Ślubów małż.

26 kat. 1 mieszany. — Zmarło 64 osób.

22. 7. 1865 r. ks. proboszcz Ludwik Sandanus został
zamianowany dziekanem dekanatu wodzisławskiego.
Posiadał gromadzką odznakę z r. 1848 Hohenzolern
1870 r. parafia liczyła 2380 kat. 58 prot. (skraj)

Filja: Dolne Swierklany 875 kat. — W Połomi szkota
2 kl. 357 kat. dz. — Swierklany 2 kl. 218 dz. — Gogolowa,
Kol. Kucharsówka, Kol. Nowawies' materiały do parafji.

1875 — 1885 r. Proboszcz Lud. Sandanus (jak 56 r.)

1886 r. Parafia liczyła 2799 kat. 45 prot.

Połomia: 1237 kat. 5 prot. — Szkota 3 kl.

Filja: D. Swierklany sw. Anny 572 k. 7 pr. — Szk. 2 kl.

Górne " " " 436 kat. 11 pr. — Gogolowa 440 kat.

15 prot. — szk. 1 kl. — Kucharsówka 114 k. 7 pr. (Prob. z 56 r.)

1890r. Parafia liczyła 2827 kat. 32 pr. — W m: 1289 kat.
Filja: D. Świerklany (sw. Anna) 611 kat. 2 pr. — G. Świer-
klany 406 kat. 2 prot. — Gogolowa 408 k. 18 pr. — Kucha-
rzówka 104 " 7 "

Szkoly:

W miejscu: 3 kl. 290 k. dz. — Gogolowo 1 kl. 88 k. dz.

Świerklany 2 " 192 " "

Proboszcz ks. Ludwik Sandanus (zob. 56r.)

1890r. listopad. — W gminie jest wprawdzie
już stary kościół, ale w dobrym stanie i dość
obszerny. Zawiera on trzy bardzo pięknie odno-
wione ołtarze przez kościelnego Jana Nowaka.
Dwa boczne ołtarze odnowiono już 1889r., główny
ołtarz został tego roku gustownie wykonany.

W bocznych ołtarzach są nowe obrazy. Jeden z nich
przedstawia Serce N. M. P., drugi Najsw. Serce P. J. J. J.,
jako godło Apostolstwa modlitwy, które t. r. tu zostało
zaprowadzone. Dobroć t. należą przeszło 700 osób.

1894r. Parafia liczyła 2990 kat. 23 prot. — Nowa wieś,
Polonia: 1327, — Kucharzówka 118 kat. 7 pr. — Gogolowa
442 kat. 9 prot. — Filja: D. Świerklany, sw. Anna 670 k. —
G. Świerklany 433 kat. 7 pr. —

Szkoly: Polonia 3 kl. 256 dz. — Gogolowa 1 kl. 108 k. dz.
Świerklany 3 kl. 228 kat. dz.

Prob: ks. Ludwik Sandanus f. dziekan, od 22. 7. 65r.

1896r. Parafia liczyła 2954 kat. 17 pr. — Nowa wieś,

Polonia 1232 kat. — Szkola 3 kl. 265 k. 1 pr. dz.

Gogolowa 466 " 4 pr. — " 1 " 93. — — — Anna
Koch. Kucharzówka 100 k. 7 pr. F. J. J. Świerklany sw.

685 kat. 1 pr. G. Swierklany 471 kat. - Lrk. 3 kl. 235 k dr

Proboszcz: ks. dr. dr. Ludwik Sandanest (1856 i 65 r.)

14.12.1898 r. objął parafję ks. Emil Müller, jako prob.

ur. 9.10.1857 r. w Białej, ord. na kapłana 13 lut. 1881 r.

14 styx. 1899 został zatwierdzony proboszczem.

1901 r. Polomska parafja liczyła 2817 kat. 17 prot.

Wm: 1197 kat. - Gogolowa 343 k. 5 pr. - Nowa Gogolowa

24 kat. - Rucharcówka 96 k. 6 pr. - Filja D. Sw. 737 k.

2 pr. - G. Swierklany 417 k. 2 pr. -

Szkoly: w miejsc. 3 kl. 262 k. 1 pr. dr. - Gogolowa 2 kl.

112 kat, dr. Swierklany 3 kl. 274 k. dr.

1902 r. Proboszcz ks. Emil Müller (zob. 14.12.98 r.)

1903-1921 r. " " " " " " " " " " " "

1911-12. Parafja Nawiedzenia N. M. P. lic. 3532 kat.

15 prot. - M. polska. - W miejsc. 1300 kat. - Teologji

Rucharcówka 112 kat. 1 prot. - Górne i Dolne Gogo-

lowa 520 kat. 2 pr. - Filja: D. Swierklany z Ros-

ciotem św. Anny 900 kat. - Górne " " " 700 k. 12 pr

Szkoly: Polomia 4 kl. 375 k. dr. - Gogolowa 2 kl.

118 kat. dr. - Swierklany D. 4 kl. 246 k. dr. - Swier-

Klany G. 3. kl. 178 kat. i 3 prot. dr.

1913-14 r. Prob. ks. Emil Müller (z. 14.12.98.)

1915 r. liczyła parafja polomska 3670 katolików.

1916 r. - 20 r.

8.10.20.

Polomia w Rybnickim. Napadu rabunkowego na tutejsze probostwo dokonali bandyci w piątek 8 października o godz. 8 wieczorem. Jakiś obcy zapukał do drzwi probostwa, i na zapytanie ks. prob. czego żąda, odparł, że prosi ks. do ciężko chorego. Skoro ks. proboszcz otworzył drzwi, wpadła do sieni banda i jeden przyłożył księdzu rewolwer do piersi, mówiąc „ręce w górę”. Inny obszukał księdza prob. po kieszeniach, ale nic nie znalazł. Na postrach wystrzelili w stronę gospodyni, kula chybiła celu. Następnie zmusili księdza do otwarcia biurka, gdzie znaleźli 1000 marek. Ponadto zrabowali pamiątkowy kielich mszalny i gospodyni zaoszczędzonych 600 mk. Zdaje się, że to jedna i ta sama banda niepokojąca całą okolicę, jest postrachem mieszkańców. 1920.

Połomia w Rybnickiem. Nowy proboszcz. Wielką radość sprawiła nam wiadomość o zamianowaniu proboszczem naszej parafii dotychczasowego administratora, ks. Musioła. Cała parafia czyni przygotowania do godnego przyjęcia nowego duszpasterza. Zaznaczyć trzeba, że ks. proboszcz Musioł w czasie krótkiego pobytu swego w Połomi zjednał sobie serca wszystkich parafjan. To też życzymy naszemu nowemu proboszczowi wszelkiej pomyślności i błogosławieństwa Bożego w pracy około zbawienia dusz naszych. Żyjmy mocną nadzieją, że ks. proboszcz Musioł pozostanie jak najdłuższe lata i otaczać nas będzie swą ojcowską opieką w dobrych i złych chwilach. 21 r.

Urodz. 1.12.1876 r. w Dziel-
towie w pow. kozielskim.
wysw. 25.6.1905 r.
Ustan. 24.11.1921 r.

1922 - 193? Ks. prob. Henryk Musioł (n.w.)

1926 r. parafia liczyła 4200 kat.

1. Gogolowa 450 kat. - szk. lud. 2 kl. 117 dz.
2. Kucharszówka 250 " - (3 Połomia 1400 kat. Szk. lud. 5 kl. 234 dz.

4. D. Świertelary 1110 k. szk. l. 5 " 234 "

5. G. " 1000 " " " 4 " 209 "

Filja: Świertelary Dolne (św. Anna) nabożeństwa bywają odprawiane dwa razy w tygodniu i w niedziele i święta. Pogrzeby take samo się odbywają.

1929 r. Parafia liczyła 2245 kat. 5 prot.

1. Gogolowa 745 kat. - szk. lud. 2 kl. 102 dz.
2. Połomia 1500 " - " " 5 " 256 "

Proboszcz Ks. Henryk Musioł (n.w. 21 r.)

1930 r. par. lic. 2170 kat. 5 prot. (P. j. 21 r.)

23.6.1935 r.

Statystyka parafjalna.

Połomia. W roku 1934 było w naszej parafii: 58 urodzeń (w tem 2 me-ślubne), 22 ślubów i 33 pogrzeby. Dzieci do pierwszej Komunii św. przystąpiło 48. Komunii św. rozdzielono w ciągu roku 21.935, chorych zaopatrzone 60.

obchodził Ks. H. Musioł prob. w P. swoją 30-letnią rocznicę Kapłaństwa. - Ur. 1.12.76 r w Dzielowie, ord. 23.6.05 r, ustan. kapłanem I w Hajdukach 11.10.1909. Od 189.14 Kap. w Srombierkach, od 24.11.1921 r. proboszczem w Połomi.

10. 1935 r.

Połomia, Tegoroczna uroczystość rozpoczęła się nabożeństwem w kościele parafialnym, które odprawił ks. proboszcz Musioł, wygłaszając także okolicznościowe kazanie. Popołudniu ruszyła

dźwiękach orkiestry na nabożeństwo. Las chorągiewek dziecięcych, barwne stroje krakowskie, zuchowe i harcerskie, mundury różnych organizacji, tudzież znaczny udział ludności sprawił, że pochód czynił niezmiernie miłe wrażenie. Po powrocie z nabożeństwa kier. szkoły p. Wincenty Woźniak w krótkich słowach podkreślił wagę chwili, poczem podziękował zebrany za spełnienie obowiązku obywatela-Polaka. Bezpośrednio po rozwiązaniu pochodu nastąpił w szkole „Poranek” dla dziatwy szkolnej. O godz. 16 rozpoczęła się zabawa dla starszych, którą przerwano akademią o godz. 19-ej. Program wypełniła dziatwa szkolna, zuszki, zuchy, harcerze i tow. śpiewu „Moniuszko”. Za szereg wzorowo oddanych deklamacji, tańców narodowych, ćwiczeń rytmicznych z chorągiewkami itd, dziatwa odbierała oklaski. Aktualne przemówienie wygłosił naucz. p. Chrobok, poczem w miłym nastrój nastąpił dalszy ciąg zabawy. Podkreślić wypada, że poraz pierwszy wzięły udział w pochodzie czł. Tow. Polek, które w ostatnich czasach wykazuje wiele ruchliwości i pożytecznej pracy.

Połomia: Święto Chrystusa Króla odbyło się w naszej parafii bardzo wspaniale. O godz. 9,30 odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele parafialnym, o 14,30 nieszpory. Po nieszporach odbyła się akademja na sali p. Salamona przy liczny udział parafjan. Referaty wygłosili ks. prob. Musioł i kier. szkoły — Kubica, na temat chrześcijańskiego wychowania rodziny. Referaty przyjęto z zadowoleniem i uznaniem. Referenci podkreślili brak poszanowania przez dzieci starszych i przełożonych, złe zachowanie się młodzieży w kościele a nawet i starszych. Trzeba referentom przyznać zupełną słuszość. Akademię zakończył chór odśpiewaniem: „My chcemy Boga”.

Członek Tow. Św. Barbary.

roku. za
o, nie
roku.

— Rej
będą z
ministe
echać
sienia
rejonó
owadze
tytonio

ojew

* Opod
bezrob
ogóln
robotn
pujący
zecz p
y pańs
łowcl

16. Piotrowice.

1856 r. Piotrowice należały do parafii św. Wojciecha w Mikołowie. - Szkola z 2 naucz. 265 dzieci.

1870 r. tak s.j 56 r. " 2 kl. 314 "

1886 r. Piotrowice licz. 1742 kat. 10 prot. 3 z. Szk. 3 kl.

1890 r. " " " z Kolonjami Kostuchna i Ochajec liczyły 1812 kat. 8 prot. 5 zyd.

1894 r. Piotrowice z Kostuchną i Ochajcem liczyły 1867 kat. 6 prot. 6 zydów. - Szkola 7 kl. 341 kat. dz.

1896 r. Piotrowice z Kolonjami licz. 1953 kat. 6 pr. 6 z. Szkola 3 kl. 165 k. dz.

1901 r. Piotrowice z Kostuchną i Ochajcem liczyły 2052 kat. 7 prot. 6 z. 5 starokat. - Szkola 3 kl. 248 k. 2 z. dz.

1911 r. P. licz. 2296 kat. 2 prot. - Szk. 5 " 354 " 2 pr. "

1926 r. Piotrowice należą już do parafii św. Ludwika króla w Panewniku. - Szk. lud. 7 kl. 340 k. dz.

1928 r. " " " " " 7 " 440 " "

1930 r. Piotrowice (Najsw. Serca Jez.) Kat 8000, pr. 15, z. 10.

Stacja duszpasterska, należąca do parafii mikołowskiej, powstała 1930 r. Kościół masywny. Duszpasterz: ks. dr. Anastazy Muża, ur. 18. 8. 1886 r. w Kurwicy na Helu, wysiwna Kapłana 19. 3. 1916 r. ust. 1. 11. 1930 r.

18. 8. 1936 r.

W Piotrowicach (dekanat mikołowski) przed 5 laty (24 kwietnia 1931 r.) powstała stacja duszpasterska. Kościół tymczasowy,

masywny, wybudowano w roku 1930. W bieżącym roku (19 marca) miejscowy duszpasterz, ks. proboszcz dr. Anastazy Muża, obchodzić będzie 20-lecie święceń kapłańskich.

obchodził ks. dr. Anastazy Muża, Kurwies w Piotrowicach. W swoje 50-lecie ur. Ur. 18. 8. 86 r. w Kurwicy na Helu - - zob. wyz.

105 Utworzenie kuracji Piotrowice. 31.

α Z dniem 1 maja br. wyłączono z parafji Mikołów gminę **Piotrowice** ze względu na wielką jej odległość od kościoła parafjalnego i powołano w niej do życia samodzielną stację duszpasterską (kurację) na warunkach następujących: Do kuracji Piotrowice należy gmina polityczna Piotrowice z kolonjami Ochojec i Kostuchna z wyjątkiem części leżącej na północ pomiędzy torem kolejowym Ligota—Mikołów a drogą prowadzącą od Ochojca przez Zadole. Ks. kuratus ma wszelkie prawa i obowiązki proboszczowskie. Kuracja Piotrowice będzie miała własny zarząd majątkowy niezależny od rady parafjalnej Mikołów. Parafia macierzysta Mikołów nie będzie miała żadnych praw ani obowiązków względem kuracji Piotrowice. Kuracja Piotrowice należy do dekanatu mikołowskiego.

Zuchwały występ cyganów w Piotrowicach

1938
Maja 38

Nie chciał wróżby, więc go okradli

Bardzo niemiła przygoda spotkała dnia 16 m. Zygmunta Kornbluta z Chorzowa (ul. 3-go Maja 59). Kornblut dnia tego oczekiwał około godz. 22 na autobus przed restauracją Rygla w Piotrowicach. W czasie tego otoczyło go 3 cyganów, 4 cyganki i kilkoro bachorów cygańskich, którzy nachalnie dopraszali się u Kornbluta, aby pozwolił sobie wróżyć. Kornblut bronił się jak mógł przed natarczywością gromady cygańskiej, która nawet zdjęła mu z głowy kapelusz, uniemożliwiając Kornblutowi odjechanie autobusem który w międzyczasie przybył.

Ponieważ był to ostatni autobus, odjeżdżający w tym dniu w stronę Katowic Kornblut zmuszony był odbyć drogę powrotną do Chorzowa pieszo. Po przybyciu około godz. 2,30 przed dom swój spostrzegł, że nie posiada przy sobie klucza od bramy, zauważył również brak portfela z gotówką w sumie 3244 złotych oraz wiele innych drobiazgów, które miał w kieszeniach ubrania.

Nie ulegało najmniejszej wątpliwości, iż tak gruntownej „operacji” jego kieszeni dokonał cyganie, którzy go naszli w Piotrowicach.

Nazajutrz więc Kornblut zawiadomił o swej przygodzie i obrabowaniu go posterunek poli-

cji w Piotrowicach, który zarządził pościg za cyganami. Pościg udał się nadspodziewanie pomyślnie, gdyż w niedługim czasie w ręce policji wpadli 36-letni Józef Łakatorz, 37-letni Michał Kwiatkowski, 38-letnia Maria Łakatorz i 23-letnia Syda Kwiatkowska.

W czasie rewizji osobistej przy ujętych cyganach znaleziono jedynie 118.32 zł, co do reszty pieniędzy aresztowani wymawiają się, że nie posiadają, oraz że nie zabrali żadnych pieniędzy. Cyganów osadzono w aresztach do dalszych dochodzeń.

20. Prażyna.

W środe 15.6.1433r. biskup Tomasz I wrocławski (1232-1268r.) fundował kościół w Prażynie koło Białej w powiecie girudnickim.

1413r. W Prażynie był altarzystą ks. Jan Tramsen, przedtem w Nysie.

1447r. Parafje Prażyny M. i Wielkiej należały do archiepiskopatu białskiego, oraz: Browiniec, Lasowice, Ligota.

Od 24 lut. 1849 r. był proboszczem przy kościele św. Jakóba W., ks. Kasper Rak, inspektor szkolny; urodził się w niedzielę 6 stycz. 1805 r. w Białej, ordyn. 20. 4. 1829 r.

1855r. Ks. prob. Kasper Rak, emerytowany inspektor szkolny ✠ 4 kb, został zamianowany dziekanem.

W t. r. było chrztów 56 ślubn. 2 nieśl. dzieci. — Ślubów 12. zmarło 58 osób.

1856r. Parafia św. Jakóba St. apostoła, liczyła 1731 kat. 5 pr. Nawa kościoła była z trzcinowym pokładem, (sufitem) prezbiterium było sklepienie. — Szkółka z 1 n. 85 dz.

Prażynka 1 nawa. 109 dz. — Grybowice 2 nawa. 133 dz. — Dekanat białski posiada księgę dochodów z r. 1674, i zawiera w sobie spis ówczesnych parafij z całego dekanatu jak: Biała Solec, Prażyna, Ligota, Wierchy, Gostomia, Łacznik Smick, Ractawice niemie. Kunzen dorf, Długimost, Buschelsdorf, Rudzicka i Frydland. — W t. r. było chrztów 50 ślub. 4 nieśl. dz. Ślubów mał. 21. Zmarło 65 osób.

W r. 1870 liczyła parafia W. Pr. 2005 kat. 3 pr. - Nowa polska
Luk.: 1 kl. 120 uczni. - Prażynka 1 kl. 135 dz. - Czynowice
1 kl. 117 dz. - Kapłanem był ks. Jan Blidał ur. 11. 7. 39 r.
w Świdwie, wysw. 28. 6. 1864 r.

We wt. 14. 3. 1876 r. zmarł sp. ks. prob. Kasper Rak, przeżył
5. 1. 1882 r. został wprowadzony nowy prob. lat 71.

do osieroconej parafii przez 6 lat. ks. Jan Lipczyński act.
circ. urodz. 5. 10. 1837 r. w Dniekanstwie, wysw. 6. 7. 1861 r.

1886 r. Parafia św. Jakuba Starszego, liczyła 1984 Pr.

W m.: 617 kat. - Luk. 1 kl. - Prażynka 771 kat. 15 pr.

Czynowice 561 Pr. " " 1 " { 15 pr. - Luk. 3 kl. }

Kolonia Nowy dwór 35 kat. - Prob. Jan Lipczyński (zob. 82 r.)

1890 r. 2020 kat. 9 pr. - W miejscu 648 k. - Luk. 2 kl. 118 dz.

Prażynka 769 kat. 9 pr. (Kaplica) Luk. 3 kl. 160 kat. 2 pr. dz.

Czynowice 564 " (Kaplica) - " 2 " 97 " - -

Kol. Nowy dwór 39 kat. - Prob. Jan Lipczyński (zob. 82 r.)

1891 r. maj. Stychać, że pośw. Kościoła odbyć się wjeściem

w t. r. czasie ma się odbyć pośw. kość. w Komornikach.

26 lipca był tu odpust św. Jakuba Ap. starszego, z którego

to powodu wierny lud bardzo licznie zgromadził

się na nabożeństwo i to nie tylko z parafii, ale z całej

okolicy białskiej, nawet od Głogówka. Kościół, który

został za staraniem prob. J. Lipczyńskiego nowo budowa-

ny w gotyckim stylu jest obszerny, ale nie był w stanie

wzyszczyć pomieścić. Wotywę i Karanie polskie wygło-

sił ks. prob. Lipczyński, sumę ks. prob. Józef Cytronowski

ze Smirna, Karanie niem. ks. Fryderyk v. Wajski z Łacz-

nika; niemyory ks. Teodor Hauke z Grabiny. Na nabo-

żeństwie odpustu było 10 księży. - Nieszpory polskie,

1891 r. wrz. Ks. prob. Jan Lipczyk, zakupił za 2700 mk.
ziemla do nasiewu i podzielił je pomiędzy swych parafjan
uboiących i bogatych, bez najmniejszego wysku, jedynie
pod warunkiem, żeby zapłacili na swoją część kiedy
będą mogli. Zamówienie zaraz zapłacili.

1892 r. sierp. Ks. prob. Jan Lipczyk wyjechał do wód. Podczas
jego nieobecności następuje go nowowysiw. Ks. Henryk
Recha. Odpuść św. Jakuba (31 lip.) patrona tutejszego Ko-
ścioła odbył się przy bardzo wielkim udziale wiernych z
błiskiej i dalszej okolicy uroczyscie. Polskie kazanie wy-
głosił Ks. J. Cytronowski prob. od Kościoła św. Katarzyny
w Smiercu; niem. Ks. Recha, który też odprawił sumę w
czasie której śpiewano po polsku, i dziesiąta szkolna dała
się słyszeć mile, także i psalmy mieszanym po polsku
śpiewano i w tych intencjach szkolna wręcza udział. Węc
niema przyczyny tu, by lud zalić się musiał, jak to w pa-
rafjach niektórych, gdzie gaśnie polski śpiew. Że śpiew
polski nie traci się, ale podnosi, jest dowodem, że p. nau-
wyciel go pielęgnował. A dzieci i po niem. się uczą, lecz
swej mowy nie zapominają. Wiara.

13 wr. 1893 r. Droga, którą tu przybył w gościnę J. Em. Ks.
Kardynał, była jak najpiękniej przystrojona w wieńcach, bra-
my triumfalne i chorągiewki. Wprawdzie krótko przed
nadejściem powozu Ks. Kard. J. Kopcia, spadł ulewny
deszcz, ale ustał. Po przywitaniu dostojnego gościa
przez Ks. J. Lipczyka w bramie mającej podobieństwo do
balдахimu, udano się w procesji do Kościoła przy udziale
duchowieństwa z dekanatu bielskiego i przy odgłosie mu-
zyki. W Kościele przemówił Ks. biskup do zgromadzonych

parafjan, dziękując za przyjęcie i stwierdząc, że z ca-
łą gotowością przyjęł, aby poświęcić przybytek Pański
dom Boży. Mowę tę przetłumaczył ks. prob. po polsku.

Po tem wszystkiem poprzedził Ks. kardynał jeszcze dwiema
raz w gronie duchowieństwa na probostwie. 7

Posw. Kościoła odbyło się w następnym dniu

1894 r. Parafia liczyła 2078 kat. - Wm.: 650 kat.

Prążynka (Kapl. N. M. P.) z Eloysenhof 824 kat. - Kol. Nowy
dwór 40 kat. - Grybowice (Kapl. N. M. P.) 564.

Sakoty: w m. 2 kl. 117 k. dz. - Prążynka 3 kl. 159 kat. dz.
Grybowice 2 kl. 87 dz. - Prob. Jan Lipczyński (zob. 82 r.)

1896 r. Parafia licz. 2132 k. 7 pr. - M. pol. - W miejscu 670 kat.

Kol. N. Dwór 42 kat. - Prążynka (Kapl. N. M. P.) i Eloysenhof
840 kat. 7 pr. - Grybowice (Kapl.) 580 kat. sak. 2 kl. 87 k. dz.

1901 r. Parafia licz. 2076 kat. 4 pr. w miejscu 645 kat.

Kol. N. Dwór 43 kat. - Prążynka (Kapl.) z Eloysenhof 822 k. 4
Grybowice (Kapl.) 564 kat. - Sakoty: w m.: 3 kl. 159 k. (m)

Prążynka 3 kl. 182 k. dz. - Grybowice 2 kl. 100 k. dz.

(10 k. dz. z Kol. N. Dwór za premieję do Kat. sakoty
w Józefgrund. - Proboszcz Ks. Jan Lipczyński (zob. 82 r.)

1902 - 1908 r.

31. 3. 1909 r. Wśród zmarł Ks. Jan Lipczyński, act. circ. proboszcz
w Prążynie. Zm. urodził się we dworcu 5. 10. 1837 r. w Opole,
ordyn. 6. 7. 1861 r. - W r. 1875 był kapłanem w Rudach,
informator domu Książęcego. Pracował tu od 5. 1. 1882 r.

18. 8. 1909 r. objął parafię Ks. prob. Henryk Rechał urodz.
we wtorek 13. 2. 1866 r. w Krasiejowie powiecie opolskim,
wysw. na kapłana 15. 6. 1892 r.

1910 r. Ks. prob. Henryk Rechał (zob. 09 r.)

1911 r. parafia liczyła 2015 kat. 13 pr. — Mowa polska i niem
W m: 614 kat. — Szkola 2 kl. 110 kat. — Prążynka (z kaph
i Eloyzenhof 783 kat. 13 pr. — Szk. 3 kl. 161 k. 1 pr. dx.
Pol. Nowydwór 33 kat. — Szk.: , kat. , szk. w Józefsgrund.
Łądzowice (kaph. 585 kat. — Szk.: 2 kl. 108 dx. 6 k.

Proboszcz: Henryk Recha (zob. 09 r.)

1912 — 1932 r. " " " " " " "

1915 r. parafia liczyła 1955 kat. — W. 1920 r. 1934 dusz.

1925 r. " " " " 1950 " — 1926 licz. 1921 "

1932 r. Prob. ks. Henryk Recha przeniósł się do Krasiczowej

1932 r. 10 maja objął posadę kapelana ks. Leon Golisz f,
ur. 10.1.94 r., wyśw. 15.2.1925 r.

1932 r. 30 list. został nam. prob. w Prążynie ks. Paweł

Schmidt f, ur. 31.5.1881 r. w Mystowicach, ord. 22.6.1907 r.

Od 3.10.1910 r. był kapłanem I w Neukölln, sek. procdam.

6.12.1932 nowy proboszcz k. P. Schmidt, zost. wroczyście
wprowadzony do Kościoła jako proboszcz.

1933 r. liczyła Prążyna 1925 dusz.

Proboszcz: ks. Paweł Schmidt. r. 32 r.

R 751 III/2.15

[Faint, mostly illegible handwriting, likely bleed-through from the reverse side of the page. Some words are difficult to decipher but appear to include:]

... 1925 ...
 ... 1926 ...
 ... 1927 ...
 ... 1928 ...
 ... 1929 ...
 ... 1930 ...
 ... 1931 ...
 ... 1932 ...
 ... 1933 ...
 ... 1934 ...
 ... 1935 ...
 ... 1936 ...
 ... 1937 ...
 ... 1938 ...
 ... 1939 ...
 ... 1940 ...
 ... 1941 ...
 ... 1942 ...
 ... 1943 ...
 ... 1944 ...
 ... 1945 ...
 ... 1946 ...
 ... 1947 ...
 ... 1948 ...
 ... 1949 ...
 ... 1950 ...
 ... 1951 ...
 ... 1952 ...
 ... 1953 ...
 ... 1954 ...
 ... 1955 ...
 ... 1956 ...
 ... 1957 ...
 ... 1958 ...
 ... 1959 ...
 ... 1960 ...
 ... 1961 ...
 ... 1962 ...
 ... 1963 ...
 ... 1964 ...
 ... 1965 ...
 ... 1966 ...
 ... 1967 ...
 ... 1968 ...
 ... 1969 ...
 ... 1970 ...
 ... 1971 ...
 ... 1972 ...
 ... 1973 ...
 ... 1974 ...
 ... 1975 ...
 ... 1976 ...
 ... 1977 ...
 ... 1978 ...
 ... 1979 ...
 ... 1980 ...
 ... 1981 ...
 ... 1982 ...
 ... 1983 ...
 ... 1984 ...
 ... 1985 ...
 ... 1986 ...
 ... 1987 ...
 ... 1988 ...
 ... 1989 ...
 ... 1990 ...
 ... 1991 ...
 ... 1992 ...
 ... 1993 ...
 ... 1994 ...
 ... 1995 ...
 ... 1996 ...
 ... 1997 ...
 ... 1998 ...
 ... 1999 ...
 ... 2000 ...

